NWB BANK

JAARVERSLAG 2010

NEDERLANDSE WATERSCHAPSBANK N.V.

Good Governance

Bankiers moeten zich maximaal inzetten om het vertrouwen van hun klanten terug te winnen. Daarom is in dit jaarverslag 'Good Governance' als speciaal thema opgenomen. Naast goede spelregels zijn vooral de beleving en emotie bij de toepassing van good governance van doorslaggevende betekenis.

Als een van de initiators van de Code Banken geeft Boele Staal, voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Banken, zijn visie op dit onderwerp. Ook vertegenwoordigers vanuit de kredietsectoren zijn geïnterviewd over hoe in hun sector met governance wordt omgegaan. Aan het woord komen Marc Calon, voorzitter Aedes; Bernt Schneiders, burgemeester van Haarlem en voorzitter van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters; en Peter Glas, voorzitter van de Unie van Waterschappen.

JAARVERSLAG 2010

NEDERLANDSE WATERSCHAPSBANK N.V.

Inhoud

Kerncijfers 5

Directie 6

Management Team 7

Medewerkers 7

Raad van Commissarissen 8

Verslag van de Raad van Commissarissen 10

Boele Staal (Voorzitter Nederlandse Vereniging van Banken):
'Wie van onze code afwijkt, heeft wat uit te leggen' 14

Directieverslag 16
- Algemene ontwikkelingen 16
- Samenvatting resultaten 2010 17
- Reservering en dividend 18
- Vooruitzichten 19
- Strategie 20
- Strategische ontwikkelingen vanaf 2000 20
- Ontwikkelingen in 2010 22
- Risk Management 26
- Solvabiliteit 27
- HR-beleid 27
- Medewerkers 28

Aedes-voorzitter Marc Calon
over cultuurverandering bij woningcorporaties 30

Corporate Governance 32

Voorzitter Unie van Waterschappen Peter Glas:
'Governance op basis van heldere checks & balances' 40

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen 42
- Onafhankelijk assurance rapport 50

NWB Fonds: financiële hulpbron voor waterschappen bij betreden wereldwijde maatschappelijke speelveld 52

Verantwoordelijkheidsverklaring 54

Remuneratierapport 55

Bernt Schneiders (Voorzitter Genootschap van Burgemeesters): 'Governance structureel op de agenda' 60

Jaarrekening 63
- Winst- en verliesrekening 64
- Balans 65
- Overzicht van het totaalresultaat 66
- Verloopstaat van het eigen vermogen 67
- Kasstroomoverzicht 68
- Toelichting op de jaarrekening 70

Overige gegevens 116
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 117
- Statutaire winstbestemmingsregeling 119
- Voorgestelde winstverdeling 120
- Lijst van aandeelhouders per 1 januari 2011 121

Colofon 122

Kerncijfers

(in miljoenen euro's)	**2010**	2009	2008	2007	2006
Balans					
Verstrekte kredieten op lange termijn	**43.172**	40.172	35.934	31.992	28.806
Eigen Vermogen	**1.068**	1.048	1.047	1.091	1.310
Balanstotaal	**57.219**	52.422	48.396	38.770	35.172
Naar risico gewogen activa	**897**	1.721	1.561	1.093	1.107
Resultaten					
Rente	**104**	92	128	114	125
(On)gerealiseerde waardemutaties marktwaardeportefeuille	**-40**	-2	-102	-7	21
Operationele baten	**64**	90	26	107	158
Bedrijfslasten	**11**	10	10	9	9
Bijdrage NWB Fonds	**2**	4	4	4	6
Belastingen	**13**	19	3	23	45
Nettowinst	**38**	57	9	71	98
Dividend					
Dividenduitkering	**23,0**	40,0	40,0	40,0	40,0
Dividend per aandeel (in euro's)	**390**	678	678	678	678
Ratio's (%)					
BIS Solvency ratio [1]	**94,5**	51,4	53,2	68,1 [2]	114,6
Bedrijfslasten/rente ratio	**10,6**	10,9	7,8	7,9	7,2
Dividend pay-out ratio	**59,9**	70,2	100,0 [3]	56,6	40,9
Capital ratio	**1,9**	2,0	2,1	2,7	3,6

1) tot en met 2006 BIS-ratio kernvermogen
2) vergelijkbare BIS-ratio kernvermogen 96%
3) exclusief uitkering van € 31 miljoen ten laste van de algemene reserve

Directie

R.A. Walkier (1953), voorzitter

Vanaf 1991 werkzaam bij de NWB Bank, lid van de directie sinds februari 1993, voorzitter sinds april 2008

Primaire aandachtsgebieden

strategie, kredietverlening, financiering, asset and liability management, compliance, interne accountantsdienst, juridische zaken, human resources, communicatie

Mevr. drs. L.M.T. van Velden (1964)

Sinds oktober 2008 werkzaam bij de NWB Bank, lid van de directie sinds januari 2010

Primaire aandachtsgebieden

finance, risk management, back office, ICT, security & facility management, fiscale zaken

Management Team

R.A. Walkier, voorzitter
Mevr. drs. L.M.T. van Velden
Drs. P.L. Bax, Administratie & Verslaglegging
Drs. A.G. van Eijl, Risk Management
Drs. A.R.L. Hoogendoorn RA CIA CISA, Interne Accountantsdienst
Drs. T.A.J.O. Meuwissen, Treasury
Mevr. mr. H.N.W. van Rooijen, Juridische Zaken
M.H.J. Vaessen, ICT

Medewerkers

Juridische Zaken
Mr. H.N.W. van Rooijen
Mr. J.A. Kramer
Mr. K.M. Petrici

Treasury
Drs. T.A.J.O. Meuwissen
P.C. Heymans
Drs. B.R. den Hoed
Drs. G.L. Knoester

Interne Accountantsdienst
Drs. A.R.L. Hoogendoorn RA CIA CISA
R.M. Gode
R.A. Holten RA

Risk Management
Drs. A.G. van Eijl
O.B. Bunnik
Drs. R. Versteeg

Directiesecretariaat
J.M. van Dam
J. van Oostrom

Human Resources
M.N. Bauman

Security & Facility Management
B.A. Kuipers
J.J. Mahmoud
D. Verdoes

ICT
M.H.J. Vaessen
A.W. Geers
R. Heemskerk
M.W. van der Meer

Administratie & Verslaglegging
Drs. P.L. Bax
M. Bakker
M. van den Berg
S.R. Bosman
D. Buck
B. van Eenige
A. de Jong
Drs. R. Kalloe
J.W. Kievith
A. van Koert
A.F. van der Kooij
P.C. Kuiper
F. Montagne RA
J.H. van Oostrom
S. Rijs
C.M.J. Verheul

Raad van Commissarissen

Prof. dr. R.G.C. van den Brink (1948)[3][4]

Functie Voorzitter
Eerste benoeming 2002
Lopende termijn tot 2014
Laatst beklede functie:
Chief Economic Adviser Managing Board ABN AMRO
Relevante nevenfuncties:
Hoogleraar Financial Institutions UvA
Commissaris Akzo Nobel N.V.
Commissaris Legal & General Nederland N.V.

Drs. V.I. Goedvolk (1944)[1]

Eerste benoeming 2004
Lopende termijn tot 2011
Laatst beklede functie:
Lid hoofddirectie Fortis ASR N.V.
Relevante nevenfuncties:
Commissaris UCN N.V.
Member of the Board of Urenco Ltd.
Commissaris VVAA Groep B.V.
Voorzitter Raad van Commissarissen Loyalis N.V.
Lid Raad van Toezicht Waarborgfonds voor de Zorgsector

Mevr. drs. E.F. Bos (1959)[3]

Eerste benoeming 2008
Lopende termijn tot 2012
Hoofdfunctie: Lid executive committee PGGM N.V.
Relevante nevenfuncties:
Commissaris Alpinvest Partners N.V.
Commissaris Amvest Vastgoed B.V.
Lid Raad van Toezicht Isala Klinieken
Commissaris Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen
Member of the Board of Sustainalytics B.V.
Bestuurslid van UN-PRI (United Nations Principles on Responsible Investments)

Prof. dr. J.J.M. Jansen (1954)

Eerste benoeming 2010
Lopende termijn tot 2014
Hoofdfunctie:
Lid van de Afdeling advisering van de Raad van State
Relevante nevenfuncties:
Hoogleraar Belastingrecht Faculteit der Rechtsgeleerdheid Erasmus Universiteit Rotterdam
Raadsheer plaatsvervanger belastingkamer van het Gerechtshof Leeuwarden

Mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst (1944)[4]

Eerste benoeming 2009
Lopende termijn tot 2013
Laatst beklede functie:
Gouverneur provincie Limburg
Relevante nevenfuncties:
Commissaris NIBA Beheer N.V.
Commissaris Huco Handel- en Scheepvaartmaatschappij N.V.

Ir. E.H. baron van Tuyll van Serooskerken (1940)

Eerste benoeming 2001
Lopende termijn tot 2013
Laatst beklede functie:
Dijkgraaf, Hoogheemraadschap van Rijnland
Relevante nevenfuncties:
Commissaris BTL Beheer B.V.
(t/m 31 december 2010)
Lid Raad van Toezicht en Advies Zorgbalans

Ir. A.J.A.M. Segers (1941)[2]

Functie Vice-voorzitter
Eerste benoeming 2000
Lopende termijn tot 2011
Laatst beklede functie:
Watergraaf Waterschap De Dommel en Waterschap De Aa
Relevante nevenfuncties:
Commissaris Waterleiding Maatschappij Brabant Water

1) Voorzitter Audit- en Risicocommissie 2) Voorzitter Remuneratie- en Benoemingscommissie
3) Lid Audit- en Risicocommissie 4) Lid Remuneratie- en Benoemingscommissie

Verslag van de Raad van Commissarissen

Jaarrekening en dividendvoorstel

Hiermee bieden wij u het Jaarverslag over 2010 van de NWB Bank aan. Dit verslag bevat onder meer de jaarrekening van de bank, ondertekend door de directie en de Raad van Commissarissen en vervolgens gecontroleerd en goedgekeurd door KPMG Accountants N.V.

Wij stellen u voor de jaarrekening 2010 vast te stellen overeenkomstig de voorgelegde stukken. Wij stellen u tevens voor, in verband met de jaarrekening, decharge te verlenen aan de leden van de directie voor het gevoerde beheer en aan de leden van de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht in het afgelopen boekjaar.

Dit verslag bevat een voorstel van de directie tot wijziging van het dividend- en reserveringsbeleid. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar pagina 18 in het Directieverslag. Volgens het in de jaarrekening opgenomen voorstel keert de NWB Bank over het boekjaar 2010 een dividend uit van € 389,90 per aandeel.

Samenstelling Raad van Commissarissen

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 22 april 2010 is de heer dr. J.C.K.W. Bartel afgetreden wegens het bereiken van de maximale termijn. De heer Bartel was sinds 1998 lid van de Raad van Commissarissen en sinds 2003 lid van de Audit- en Risicocommissie (voorheen Auditcommissie). Wij danken de heer Bartel voor zijn inzet, zijn betrokkenheid bij de bank en de inbreng van zijn fiscale expertise. Ook zijn wij de heer Bartel erkentelijk voor zijn constructieve en kritische houding tijdens vergaderingen.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft in de ontstane vacature voorzien door benoeming van prof. dr. J.J.M. Jansen, hoogleraar belastingrecht en lid van de Afdeling advisering van de Raad van State, overeenkomstig de voordracht van de Raad van Commissarissen.
Prof. dr. R.G.C. van den Brink, voorzitter van de Raad van Commissarissen, is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 22 april 2010 volgens het geldende rooster periodiek afgetreden. De Algemene Vergadering heeft hem op voordracht van de Raad van Commissarissen herbenoemd.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 28 april 2011 zullen de heren drs. V.I. Goedvolk en ir. A.J.A.M. Segers volgens het geldende rooster aftreden. De heer Segers treedt af wegens het bereiken van de maximale termijn. De heer Goedvolk zal worden voorgedragen voor herbenoeming.

Wij zijn van oordeel dat onze Raad zodanig is samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en de directie in staat zijn onafhankelijk en kritisch te opereren. De wenselijkheid hiervan is ook verankerd in de algemene profielschets voor de samenstelling van de Raad en de benoeming van zijn leden. Een nieuw lid dient, afgezien van de vereisten in de algemene profielschets, ook te beschikken over specifieke expertise en competenties die zijn opgenomen in een individuele profielschets. De Raad bevordert een onafhankelijk optreden door diversiteit in zijn samenstelling, waarbij leeftijd, geslacht, expertise en maatschappelijke achtergrond een rol spelen. Alle leden van de Raad zijn onafhankelijk in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Plenaire vergaderingen

In de verslagperiode is de Raad van Commissarissen zevenmaal in vergadering bijeen geweest. Vaste agendapunten bij de vergaderingen waren de ontwikkeling van de balans en de resultaten, de ontwikkelingen op de financiële markten, de verleende kredieten, de financiering van de bank, het verslag van de externe accountant alsmede de adviesbrief, het strategisch beleid, het risicobeheer, de begroting, het sociaal beleid en de rapportages van de Audit- en Risicocommissie en de Remuneratie- en Benoemingscommissie.

Overige onderwerpen die in de vergaderingen van de Raad ter tafel kwamen zijn onder meer corporate governance, de Code Banken, beloningsbeleid, permanente educatie, ICT-beleid, schatkistbankieren, update en verhoging van het Debt Issuance Programme, renterisicomanagement, ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) 2010, de invoering van hedge accounting voor nieuwe productie, kredietrisicomanagement, strategieonderzoek, stressscenario's, funding- en investordiversificatie alsmede de vacature in de Raad van Commissarissen en de Remuneratie- en Benoemingscommissie als gevolg van het aftreden van de heer Segers in april 2011.

De profielschets en de reglementen van Raad van Commissarissen en zijn commissies zijn, evenals het directiereglement, volledig herzien naar aanleiding van de invoering van de geactualiseerde Nederlandse Corporate Governance Code per 1 januari 2009 en de Code Banken per 1 januari 2010. Ook de klokkenluidersregeling is aangepast. De vernieuwde documenten zijn op de website van de bank geplaatst.

In het kader van permanente educatie voor de leden van de Raad hebben medewerkers en externe adviseurs diverse presentaties verzorgd, onder meer over markten en producten, accounting, risk management en compliance.

De directie heeft de Raad voorzien van actuele informatie en waar nodig geconsulteerd over het te voeren beleid. Zo is de Raad van Commissarissen onder meer betrokken bij een onderzoek naar de strategie van de NWB Bank. Als toezichthoudend orgaan heeft de Raad zijn taak in het verslagjaar goed kunnen vervullen en daarbij zijn vertrouwen uitgesproken in het gevoerde beleid. Daarnaast heeft de Raad één keer buiten aanwezigheid van de directie onder meer het functioneren van de directie besproken. Evaluatie van het eigen functioneren van de Raad vindt opnieuw plaats in de eerste helft van 2011. Eerder is in 2008 het functioneren van de Raad (als college en individueel) en de directie geëvalueerd op basis van een onderzoek, uitgevoerd onder begeleiding van prof. dr. J.A. van Manen van de Rijksuniversiteit Groningen. Een dergelijke evaluatie onder onafhankelijke begeleiding zal begin 2012 wederom plaatsvinden.

Audit- en Risicocommissie

De leden van de Audit- en Risicocommissie zijn: drs. V.I. Goedvolk (voorzitter), drs. E.F. Bos en prof. dr. R.G.C. van den Brink.

Naar aanleiding van de Code Banken, die uitgaat van het bestaan van een risico- of vergelijkbare commissie, is de Auditcommissie hernoemd tot Audit- en Risicocommissie. Gelet op de omvang van de organisatie van de bank en van de Raad van Commissarissen is niet voorzien in een separate risicocommissie. Onderwerpen op het gebied van risk management vormden al een belangrijk deel van de werkzaamheden van de Auditcommissie, maar zullen nog meer aandacht krijgen. De aard van de werkzaamheden van de commissie is merendeels gelijk gebleven.

De Audit- en Risicocommissie heeft in het verslagjaar zesmaal vergaderd in bijzijn van de directie. Eenmaal is in afwezigheid van de directie gesproken met zowel de externe accountant als de interne accountant. Aan de orde kwamen onder meer de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt, de resultaten, de (half)jaarcijfers, de verslagen van de externe accountant en de Interne Accountantsdienst (IAD), de begroting, risk management, ICAAP 2010, het kader voor niet-parallel renterisico, de waarderingsmethodiek voor de marktwaardeportefeuille, de invoering van hedge accounting voor nieuwe productie, herijking van de IT-functie, stressscenario's, de fiscale positie van de bank, de VaR-methodiek en het beleid op het gebied van kredietrisicomanagement.

Remuneratie- en Benoemingscommissie

De samenstelling van de Remuneratie- en Benoemingscommissie is gewijzigd.
Tot 27 augustus 2010 bestond de commissie uit de leden ir. A.J.A.M. Segers (voorzitter), mevrouw drs. E.F. Bos en prof. dr. R.G.C. van den Brink. Met ingang van deze datum heeft mevrouw Bos zich op eigen verzoek teruggetrokken uit de commissie. Haar functie is ingevuld door de heer mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst. De Remuneratie- en Benoemingscommissie wordt nu gevormd door ir. A.J.A.M. Segers (voorzitter), prof. dr. R.G.C. van den Brink en mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst.

De Remuneratie- en Benoemingscommissie is het afgelopen boekjaar viermaal bijeen geweest. In de vergaderingen is onder meer gesproken over de variabele beloning van de directie over 2009, de bonusregeling voor senior management, de vernieuwde reglementen van de bank als gevolg van de geactualiseerde Corporate Governance Code en de Code Banken, de individuele profielschets, permanente educatie, bezetting van de commissies van de Raad van Commissarissen, alsmede de vacature in de Raad van Commissarissen en de Remuneratie- en Benoemingscommissie na het afscheid van ir. A.J.A.M. Segers per 28 april 2011.

Beloningsbeleid

Het beleid voor beloning van de directie wordt vastgesteld door de aandeelhoudersvergadering, op voorstel van de Raad van Commissarissen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 22 april 2010 heeft goedkeuring gegeven aan het voorstel van een maximumsalaris van € 280.000 (vaste en variabele bezoldiging inbegrepen) voor de voorzitter van de directie en een maximum van 85% van dit bedrag voor overige directieleden. Dit nieuwe beloningsbeleid geldt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2010 voor vanaf die datum te benoemen directieleden.

Corporate governance

Op 1 januari 2010 is de Code Banken in werking getreden. Belangrijke aandachtsgebieden zijn de rol en het functioneren van de directie en de Raad van Commissarissen, de functie van Risk Management en van audit en principes omtrent het beloningsbeleid. De NWB Bank heeft op diverse gebieden stappen gezet voor implementatie van de Code. De uitwerking van deze stappen is weergegeven in het hoofdstuk Corporate Governance op pagina 32 van dit jaarverslag. In dit hoofdstuk komen ook de overige ontwikkelingen in de corporate governance van de NWB Bank aan de orde.

Den Haag, 23 maart 2011

Raad van Commissarissen

R.G.C. van den Brink
A.J.A.M. Segers
E.F. Bos
V.I. Goedvolk
J.J.M. Jansen
E.H. van Tuyll van Serooskerken
B.J.M. van Voorst tot Voorst

Boele Staal, voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Banken

‘Wie van onze code afwijkt, heeft wat uit te leggen’

Boele Staal is voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). Tot de leden van deze vereniging behoren vrijwel alle Nederlandse banken en buitenlandse banken met een vestiging in ons land. Als gevolg van de kredietcrisis is het onderwerp governance door de NVB hoog op de agenda geplaatst. Dat gebeurde mede op basis van het rapport van de Adviescommissie Toekomst Banken (commissie Maas). Die werd door de NVB ingesteld en pleitte voor een fundamentele heroriëntatie binnen het bankwezen. Boele Staal was van 1998 tot 2007 commissaris van de koningin in de provincie Utrecht.

“In ons bestuur zijn de acht grootste banken vertegenwoordigd. En de kleinere en buitenlandse banken met twee zetels. Vroeger rouleerde het voorzitterschap onder de grootbanken. Daar is vier jaar geleden een einde aan gekomen. Men wilde een voorzitter van buitenaf. En dan bij voorkeur iemand met een bestuurlijke en politieke achtergrond, die de weg weet in Den Haag. Ik kom niet uit de bancaire wereld en kan als relatieve buitenstaander onafhankelijker opereren en waar nodig makkelijker een brugfunctie vervullen.”

“Als gevolg van de kredietcrisis hebben de banken veel kritiek over zich heen gekregen. Zij kónden niet anders dan daar inhoudelijk op ingaan. Voor mij stonden het nut en de noodzaak van de commissie Maas als een paal boven water. Terugkijkend op de crisis is mijn analyse dat de Westerse wereld de uiterste kredietgrenzen heeft opgezocht en vaak ook heeft overschreden. Er zijn met name in de VS onverantwoorde risico’s genomen, die elders op de balans kwamen. De financiële sector heeft dat niet voorzien.“

“De aanbevelingen van de commissie Maas zijn door de NVB vertaald naar de Code Banken. In die code worden zaken als risicomanagement, het centraal

stellen van de klant en het reguleren van beloningen middels principes geregeld. Onze leden met een zetel in Nederland zijn verplicht om de code na te leven. Van wezenlijk belang vind ik in dat verband het goedkeuren van bancaire producten. Die mogen niet meer aanbod gedreven zijn, maar moeten een aantoonbaar antwoord geven op consumentenvragen vanuit de markt. En er moet een zorgvuldige afweging van alle mogelijke risico’s hebben plaatsgevonden. Een ander wezenlijk punt in de code is het beloningsbeleid. In het verleden zaten daar verkeerde prikkels in. Die zijn er nu uitgehaald. Want het mag niet zo zijn dat je als bankier met het verkopen van aantoonbaar slechte producten een forse bonus opstrijkt.”

“Met alleen een code ben je er niet. Het is vooral een kwestie van cultuur. De banken doen er alles aan om hun publieke functie als het ware te hervinden en het vertrouwen te herstellen. Zij stellen de dienstverlening aan hun klanten centraal. Overigens spelen daarbij ook andere partijen een rol. Je kunt de kredietcrisis niet op het conto van één branche schrijven. Er is naar mijn overtuiging sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De banken, maar ook ondernemers, overheden en consumentenorganisaties hebben hun les geleerd en zullen voortaan anders moeten handelen.”

“De Code Banken is op dit moment uniek. In andere landen wordt nog niet op een dergelijke manier gewerkt. Dat het tijdens de kredietcrisis ontstane beeld van falende en zichzelf verrijkende banken naijlt, snap ik wel. Maar ik vind dat men zich er niet tot in het extreme op moet blijven focussen. Natuurlijk is er terechte argwaan. Maar er zou zo langzamerhand ook meer aandacht voor positieve ontwikkelingen moeten zijn. Reken maar dat heel veel mensen in onze 250.000 werknemers tellende branche net zo hard geschrokken zijn als de buitenwereld. Het besef dat de bakens verzet moeten worden leeft breed. Dat zullen we de komende tijd voortdurend moeten communiceren. En stel dat de gewenste verandering onverhoopt op onderdelen niet of onvoldoende in gang wordt gezet, dan zullen vooral de publieke opinie en aandeelhouders in actie komen. Uiteindelijk wordt het zo dat de code een vorm van governance is die onze hele branche betreft. Wie er van afwijkt, heeft wat uit te leggen.“

Directieverslag

Algemene ontwikkelingen

In 2010 heeft de wereld zich moeizaam getracht te ontworstelen aan de financiële en economische crisis. Met aanhoudende steunmaatregelen van overheden en centrale banken kon het in 2009 ingezette economisch herstel worden vastgehouden. Keerzijde van het op historische schaal ingrijpen van overheden vormen de explosief gestegen overheidsschulden. Dit leidde in het voorjaar tot een plotselinge schuldencrisis in de Europese Unie.

De onrust op de financiële markten mondde uit in een kopersstaking van beleggers in staatsobligaties van de zwakkere eurolanden. De rentespreads tussen de europartners schoten omhoog. De Griekse staatsrente explodeerde van ruim 2% begin 2010 tot bijna 10% in het voorjaar. Ook de rentespreads van Ierse, Portugese en Spaanse staatobligaties ten opzichte van sterke Eurolanden als Duitsland en Nederland namen sterk toe. Hulp van overheden, marktinterventies van de ECB, het oprichten van een Europees stabiliteitsfonds, bijstand van het IMF; het leek allemaal niet genoeg. Het vertrouwen in het voortbestaan van de euro was ineens een serieus onderwerp. Alle ogen waren gericht op de politieke intenties van vooral Duitsland en Frankrijk om de euro overeind te houden.

Intussen werd de stabiliteit van het financiële systeem na het Lehman-echec in 2008 opnieuw op de proef gesteld. De ECB zag zich, naast het verlengen van de monetaire verruiming, genoodzaakt tot kapitaalmarktinterventies door het opkopen van staatsobligaties. De europartners staan door de schuldencrisis scherper tegenover elkaar. Met name de begrotingsdiscipline en de wijze waarop individuele landen moeten opdraaien voor hun eigen 'tekortschieten' zijn heikele punten. Het spreekt boekdelen dat zwakkere landen hogere rentespreads betalen. Duitsland heeft in dit verband duidelijk gemaakt niets te voelen voor het uitgeven van Europese staatsobligaties om ook de zwakkere partners in staat te stellen hun staatsschulden tegen een lagere 'Europese' rente te financieren. De huidige rentespreads functioneren zodoende als een correctiemechanisme op de begrotingsdiscipline van individuele europartners.

De vraag is welk effect de schuldencrisis in 2011 zal hebben op het verdere herstel van de reële economie. Naast positieve ontwikkelingen is er binnen de economie nog steeds sprake van fundamenteel zwakke schakels. Niet alle zeepbellen zijn leeggelopen, de werkloosheid is nog steeds hoog, de vergrijzing is een groeiend probleem, de vastgoedsector verkeert nog in zwaar weer en waar velen bang zijn voor het deflatiespook, overheerst bij anderen de angst voor een aanwakkerende inflatie. Daar komt bij dat de financiële markten nog steeds niet genormaliseerd zijn en dat financiële instellingen voor de uitdaging staan hun zaken verder op orde te brengen en te voldoen aan de verhoogde kapitaal- en liquiditeitseisen onder Bazel III. De reële economie is weer op de goede weg, maar er is nog veel te doen en de pijn van de crisis duurt nog voort. In elk opzicht is het van essentieel belang dat het vertrouwen van markten, investeerders en consumenten zich weer herstelt.

Samenvatting resultaten 2010

Voor de NWB Bank was 2010 in meerdere opzichten een succesvol jaar. In het kernbedrijf liet de kredietverlening een sterke groei zien. De bank verstrekte voor € 7 miljard aan leningen (2009: € 5 miljard), een stijging van 48%. Het kredietvolume was daarmee nagenoeg gelijk aan het recordjaar 2008. Als een van de grootste financiers van de publieke sector heeft de bank ook haar marktaandelen kunnen behouden. Bovendien heeft zij voor de eigen financiering zeer voorspoedig kunnen opereren op de internationale kapitaalmarkten, met de uitgifte van obligatieleningen onder haar € 50 miljard grote Debt Issuance Programme. Juist in deze tijden van financiële onrust en twijfels over kredietwaardigheid van marktpartijen is de NWB Bank er, met haar AAA-ratings, wederom in geslaagd een groot bedrag uit de markt te halen. In totaal is voor € 10 miljard aan obligaties uitgegeven. Met haar lage risicoprofiel heeft de bank zo kunnen profiteren van de kapitaalstromen die in financieel onzekere tijden een veilig heenkomen zoeken. Mede als gevolg van de crisis rond de overheidsschulden in Europa zijn de renteopslagen die ook AAA-partijen moeten betalen in 2010 niet afgenomen. Een verdere normalisering van de risico-opslagen zou prijs en risico van schuldpapier meer in verhouding moeten brengen, en een signaal betekenen van een terugkeer naar stabielere financiële markten.

De nettowinst over 2010 laat een minder gunstige ontwikkeling zien. De nettowinst daalde naar € 38 miljoen (2009: € 57 miljoen), een daling van 33%. Dit was voor een belangrijk deel het gevolg van ongerealiseerde marktwaardeverliezen. Deze boekhoudkundige afwaarderingen waren met € 23 miljoen belangrijk hoger dan in 2009, toen een beperkt bedrag van € 3 miljoen van het resultaat werd afgeboekt. Het lagere marktwaarderesultaat wordt mede veroorzaakt door de actuele risico-opslagen die in de markt gelden voor leningen aan de feitelijk risicovrije kredietrelaties van de NWB Bank, zoals gemeenten, provincies, waterschappen en door de overheid gegarandeerde instellingen als woningbouwcorporaties en zorginstellingen. Naarmate de risico-opslagen weer afnemen en de looptijden van leningen verstrijken, worden deze ongerealiseerde marktwaardeverliezen gecompenseerd door ongerealiseerde marktwaardewinsten. Verder werd een bedrag van € 17 miljoen negatieve marktwaarde gerealiseerd door verkoop van effecten.

De keuze in 2005 bij de overgang naar IFRS voor de zogeheten marktwaardewaardering blijkt op basis van de huidige inzichten na de kredietcrisis slecht te passen bij aard en karakter van de bank. De ongerealiseerde verliezen welke ontstaan als gevolg van risico-opslagen op leningen van de bank aan of gegarandeerd door Nederlandse overheden, zijn boekhoudkundig van aard. Dit wordt verklaard doordat enerzijds het kredietrisico (en daarmee het terugbetalingsrisico) op deze partijen bijzonder laag is en anderzijds de bank de verstrekte leningen doorgaans niet tussentijds verkoopt maar aanhoudt tot het einde van de looptijd. Aangezien er een kans bestaat dat op grond van deze waarderingsmethodiek dit jaar en volgende jaren nog substantiële ongerealiseerde marktwaardeverliezen ontstaan als gevolg van aanhoudend hoge risico-opslagen op langlopende leningen aan feitelijk risicovrije debiteuren, zal de bank dit jaar onderzoek doen naar de mogelijkheden om zoveel mogelijk over te schakelen op waarderingsgrondslagen welke beter bij haar bedrijfsmodel passen. In dit verband is met ingang van 2011 een aanvang gemaakt met hedge accounting voor alle nieuwe leningen.

Als onderdeel van het resultaat ontwikkelde het saldo van rentebaten en -lasten zich positief. Het totale renteresultaat bedroeg € 104 miljoen (2009: € 92 miljoen). De verkoop van leningen heeft voor deze toename gezorgd. Doel van de verkoop was de reeds beperkte gevoeligheid van de NWB Bank voor een eventuele toekomstige stijging van de rente nog verder te verminderen.

De bedrijfslasten stegen met ruim 7% tot € 11 miljoen (2009: € 10 miljoen) vanwege hogere kosten voor externe adviseurs op het terrein van accounting, de IT-organisatie en een onderzoek naar de strategie en het beleid van de bank. Buiten de bedrijfslasten heeft de bank een bijdrage van € 2 miljoen aan het NWB Fonds betaald. De NWB Bank heeft het Fonds in 2006 in samenwerking met de waterschappen opgericht met als doel het financieel ondersteunen van internationale projecten die de waterschappen ondernemen op het gebied van watermanagement en sanitatie. Daarmee heeft de bank in de afgelopen jaren € 20 miljoen in het NWB Fonds gestort.

Het eigen vermogen van de NWB Bank bestaat vrijwel geheel uit Tier 1-kapitaal en is in 2010 licht toegenomen. Door de relatief sterke stijging van het balanstotaal tot € 57 miljard (eind 2009: € 52 miljard) is de capital ratio (verhouding eigen vermogen/balanstotaal) teruggelopen tot 1,9% eind 2010 (eind 2009: 2%). De stijging van het balanstotaal met 9% overtrof de groei van de kredietportefeuilles, die met 7% toenamen. Van het balanstotaal bestaat bijna € 9 miljard (2009: € 5 miljard) uit de marktwaarde van langlopende leningen, effecten en swapposities die zijn aangegaan ter dekking van rente- en valutarisico's. De BIS-solvency ratio, een indicator voor het kredietgewogen risico in de balans, heeft in 2010 een flinke stijging laten zien tot 94% (eind 2009: 51%). De belangrijkste oorzaak van deze toename is de optimalisering van het collateral management (onderpandbeheer) en de netting opinies ten aanzien van bancaire tegenpartijen. Hierdoor is het totaal van de naar risico gewogen activa bijna gehalveerd. Vergeleken met de norm van minimaal 8% die De Nederlandsche Bank voorschrijft, beschikt de NWB Bank over een fors solvabiliteitssurplus en behoort daarmee tot de veiligste banken ter wereld. De AAA-ratings van de bank en de overheid als aandeelhouder bieden maximale toegang tot de internationale kapitaalmarkten en maken het tevens mogelijk scherpe inkoopprijzen te bedingen.

Reservering en dividend

Na goedkeuring van de Raad van Commissarissen heeft de directie besloten van de nettowinst over 2010 van € 38 miljoen een bedrag van € 15 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve van de bank. De algemene reserve bedroeg per ultimo 2010 € 1 miljard. De directie stelt voor 60% van de nettowinst, € 23 miljoen, uit te keren aan aandeelhouders in de vorm van een contant dividend. Dit resulteert in een dividenduitkering per aandeel van € 389,90.

Uitgangspunt voor het dividend- en reserveringsbeleid is een bestendige gedragslijn, gericht op een consistente en in verhouding tot de gerealiseerde winst redelijke uitkering van dividend aan de aandeelhouders. Voorwaarde hierbij is dat de bank over een solide vermogenspositie beschikt in overeenstemming met de toezichtnormen.

Zoals in het halfjaarbericht 2010 al aangekondigd is het dividend- en reserveringsbeleid van de bank getoetst aan de nieuwe, zwaardere vermogens- en liquiditeitseisen uit het Bazel III-akkoord, dat het Bazels Comité voor het bankentoezicht in december 2010 heeft gesloten. Met name de introductie van de zogeheten leverage ratio, waarbij het eigen vermogen vanaf 2018 tenminste 3% van het balanstotaal dient te bedragen, noopt tot een stringenter dividend- en reserveringsbeleid. De directie heeft het afgelopen jaar bij de autoriteiten nadrukkelijk bezwaar gemaakt tegen toepassing van de 3%-norm voor de leverage ratio gezien het hoogwaardige karakter van de activa van de bank. Deze nieuwe vermogenseis kan immers tot een bovenmatige kapitalisatie leiden. Overkapitalisatie is economisch inefficiënt en resulteert in een structureel te laag rendement voor aandeelhouders. Dit zou te voorkomen zijn door verhoging van het risicoprofiel van de bank, wat echter geen optie is binnen de sterk afgebakende strategie als bank van en voor het Nederlandse publieke domein. Toezichthouders op het bankwezen zullen de komende jaren ervaring opdoen in de aanloop naar de uiteindelijke invoering van de leverage ratio in 2018. De NWB Bank gaat ervan uit dat daarbij het inzicht zal groeien dat voor publiekesectorbanken een meer op maat gesneden vermogenseis op zijn plaats is. De tegen de leverage ratio ingebrachte bezwaren zijn inmiddels door de autoriteiten gehoord. De bank zal de komende jaren, samen met andere publiekesectorbanken, blijven pleiten voor een passende vermogenspositie die recht doet aan haar lage risicoprofiel.

De invoering van de Bazel III-kapitaalseisen bepaalt de komende jaren in belangrijke mate de ruimte voor dividenduitkeringen. Tegen deze achtergrond heeft de directie, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, besloten tot aanpassing van het reserveringsbeleid. Met ingang van 2011 zal de bank, zolang de leverage ratio van 3% ongewijzigd van toepassing blijft, overgaan op maximale reservering van toekomstige winsten. Zodra aan de kapitaaleisen wordt voldaan zal weer ruimte ontstaan voor het uitkeren van dividend. Indien en voor zover de autoriteiten in het geval van de NWB Bank in de toekomst alsnog besluiten tot matiging van de leverage ratio (huidige norm 3%), kan heroverweging van dit reserveringsbeleid plaatsvinden.

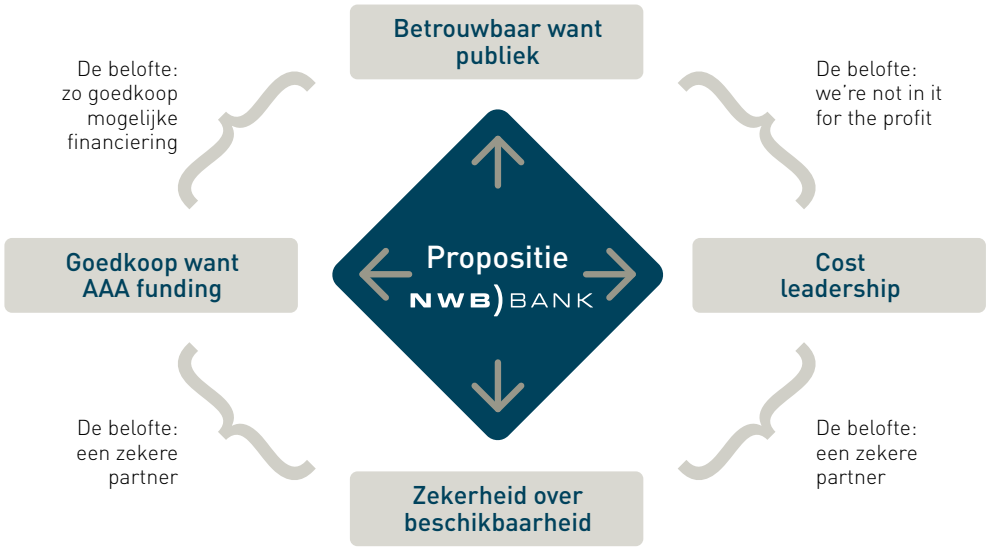
Vooruitzichten

De kredietvraag van de publieke sector, en met name de woningcorporaties, zal in 2011 naar verwachting aanzienlijk afnemen. Als gevolg hiervan zal ook de omvang van de kredietverlening door de NWB Bank, als een van de grootste spelers in deze markt, dalen.

De financiële markten verkeren nog steeds in woelige wateren. Door talloze onzekerheden, zoals het verdere verloop van de crisis rond de staatsschulden in de eurozone, de mogelijkheid van een terugval van de westerse economie in een nieuwe recessie en de stabiliteit van markten en financiële instellingen, is het moeilijk voorspellingen te doen. Vooral op de ontwikkeling van de geld- en kapitaalmarktrente en de risico-opslagen zijn deze factoren van grote invloed. Hierdoor kunnen de marktwaarderesultaten van de NWB Bank flinke fluctuaties laten zien. In dit licht wordt dan ook geen verwachting uitgesproken ten aanzien van de nettowinst over 2011. Wel is te voorzien dat de nettorentebaten van de bank, als onderdeel van de nettowinst, in 2011 onder druk zullen komen. Dit is voornamelijk het gevolg van de herfinanciering van kredieten die voor de kredietcrisis tegen de toen geldende lagere risico-opslagen zijn verstrekt.

Strategie

De NWB Bank opereert sinds de oprichting in 1954 als bank 'van en voor' de Nederlandse publieke sector. Als een van de grootste financiële dienstverleners in het publieke speelveld streeft de bank ernaar, tegen de laagst mogelijke prijzen, altijd beschikbaar te zijn voor de financiering van haar klanten. Dit is mogelijk dankzij een efficiënte, kwalitatief hoogwaardige en enthousiaste organisatie die dankzij AAA-ratings een uitstekende inkooppositie heeft op de internationale geld- en kapitaalmarkten. Dit strategisch concept van de NWB Bank biedt aandeelhouders en klanten een uitstekend venster op de financiële markten en een efficiënte bundeling van hun financieringsbehoefte. De statutaire verankering van het publieke aandeelhouderschap en de beperking van de activiteiten tot uitsluitend het publieke domein zijn voorwaarden om als een solide publiekesectorbank te kunnen blijven optreden. Dit concept heeft de NWB Bank in staat gesteld ook tijdens de financiële crisis in 2008 en sindsdien haar klanten voortvarend te blijven voorzien van goedkope financiering.

Bron: RebelGroup

Strategische ontwikkelingen vanaf 2000

In het eerste decennium van deze eeuw is de omgeving waarin de NWB Bank opereert in meerdere opzichten sterk in beweging geweest. Strategie en missie zijn in feite onveranderd gebleven. Sinds 2000 heeft de bank haar marktaandeel in de totaal gevestigde lange schuld in het publieke domein zien verdrievoudigen van 10% tot 30%. Met name in de woningcorporatiesector is de groei opvallend sterk. Dit is een bevestiging van de rol die de NWB Bank als publieke sectorbank vervult voor de Nederlandse overheid en haar instellingen.

Intussen hebben zich voor de bank belangrijke interne en externe veranderingen voorgedaan. Rond de eeuwwisseling vond bij de inkoop van lang geld een verschuiving plaats van vrijwel uitsluitend de binnenlandse markt naar beleggers op vooral de internationale kapitaalmarkt. Om dit proces succesvol te laten verlopen zijn de kwaliteit en expertise van de organisatie uitgebreid en op een hoger plan gebracht. Dit heeft bijgedragen aan een goede presentatie van de NWB Bank aan investeerders op de wereldmarkt, effectieve omgang met buitenlandse jurisdicties en internationale overeenkomsten en intensivering van het balansbeheer en

het renterisicomanagement. Ter afdekking van de rente- en valutarisico's is inmiddels een swapportefeuille opgebouwd met een totale hoofdsom van bijna € 100 miljard. Aan het begin van deze eeuw had de NWB Bank nog vrijwel geen swaps in de boeken.

Belangrijke ontwikkelingen voor de NWB Bank waren ook de introductie van de nieuwe IFRS-boekhoudregels en de invoering van vennootschapsbelasting, beide in 2005, en de vermogensuitkering van € 250 miljoen aan de aandeelhouders in 2007.

Daarnaast is veel werk gemaakt van thema's als corporate governance, duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. In het verlengde hiervan is in 2006 het NWB Fonds opgericht, waarvan de bank het vermogen inmiddels op € 20 miljoen heeft gebracht.

Van grote invloed op het beleid van de bank zijn de verzwaarde vermogens- en liquiditeitseisen, die in het kielzog van de kredietcrisis op ons afkomen. Hiervoor is al beargumenteerd dat een aantal eisen uit het Bazel III-akkoord de publiekesectorbanken met een zeer laag risicoprofiel, zoals de NWB Bank, bepaald niet op het lijf geschreven is. De bank zal bij de autoriteiten blijven pleiten voor beter passende voorwaarden, en tevens kijken hoe zij in haar bedrijfsmodel optimaal kan inspelen op de veranderende spelregels.

In 2008 heeft de overheid onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van schatkistbankieren voor decentrale overheden bij het Rijk. Dit zou gemeenten, provincies en waterschappen in staat stellen zowel hun uitzettingen als hun financieringen via de centrale overheid te laten verlopen. Vanuit haar specifieke rol als bank van en voor de publieke sector, en de voordelen die dit voor de maatschappij met zich meebrengt, heeft de NWB Bank de overheid met klem geadviseerd af te zien van de invoering van schatkistbankieren. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Unie van Waterschappen en het Interprovinciaal overleg steunen dit advies unaniem evenals Aedes, de koepelorganisatie van de woningcorporatie. De regering heeft vooralsnog besloten inderdaad niet over te gaan tot schatkistbankieren. In de overtuiging dat de Nederlandse kapitaalmarkt met beide publieke sectorbanken thans uitstekend is georganiseerd en optimaal functioneert, blijft de bank uiteraard scherp op verdere verbetering van de efficiency en kwaliteit van haar kerntaken.

De kredietverlening aan woningcorporaties heeft de afgelopen jaren speciale aandacht gekregen. De kredietexposure op deze corporaties is toegenomen tot rond 60% van de totale kredietportefeuille van de NWB Bank. De rol als trouwe financier van deze instellingen is in de jaren '70 van de vorige eeuw ontstaan. Het is bekend dat er in de corporatiewereld op strategisch niveau veel gaande is. Het regeringsbeleid en regels vanuit Brussel over geoorloofde staatssteun hebben grote invloed op de financiële positie, de werkwijze en het bedrijfsmodel van corporaties. Met name de allocatie en splitsing van sociale en commerciële activiteiten vragen momenteel aandacht. Daarnaast staan ook de corporaties onder druk door de gevolgen van de kredietcrisis en de recessie.

Voor de NWB Bank is het, juist tegen deze achtergrond, van belang zo goed mogelijk aansluiting te houden bij de financiële ontwikkelingen van de corporaties. Daarom heeft vorig jaar, met ondersteuning van een extern bureau, onderzoek plaatsgevonden naar de strategische positionering van de bank ten opzichte van de corporaties. Mede op basis van de uitkomsten hiervan is gebleken

dat het strategische perspectief voor de NWB Bank als verschaffer van risicovrije, door de overheid gegarandeerde kredieten nog steeds uitstekend is. Wel is er aanleiding de komende jaren extra accent te leggen op een bredere betrokkenheid bij corporaties, waardoor deze belangrijke klanten zich bij de NWB Bank beter thuis kunnen voelen. Ten aanzien van de toekomstige ongeborgde financiering van commerciële activiteiten van corporaties, is de conclusie dat deze niet past binnen het model van publiekesectorbank. Het werkterrein van de bank blijft dan ook, conform de huidige strategie en statuten, beperkt tot kredietverlening aan of gegarandeerd door overheden. Deze condities zijn instrumenteel voor de AAA-ratings van de bank, en daarmee ook van belang voor de corporaties zelf ter behoud van hun mogelijkheden om 'sociale' activiteiten in de toekomst via de NWB Bank zo goed en goedkoop mogelijk te blijven financieren.

Het onderzoek heeft voorts bevestigd dat de trend van verdere schaalvergroting en professionalisering bij decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen bij veel klanten heeft geleid tot een groeiende behoefte aan meer begeleiding en advies bij het arrangeren van hun financiering. Toenemende focus op portefeuillebeheer en projectfinanciering en het aangaan van publiek-private financieringen resulteren in intensievere contacten met klanten. De NWB Bank zal haar organisatie hierop de komende jaren verder afstemmen. Accountmanagement voor kredietrelaties en productontwikkeling krijgen hoge prioriteit. Kortom: 'De klant centraal'.

Ontwikkelingen in 2010

Kapitaalmarkten en funding

In 2009 stabiliseerden de spreads op schuldpapier. De eerste aflossingen door banken van leningen onder overheidsgarantie in 2010 stonden verdere daling van de spreads echter in de weg. Dit is het gevolg van een toenemende zorg over groeiende overheidsschulden en de daarmee gepaard gaande uitgifte van staatsobligaties. De liquiditeitscrisis in de internationale bancaire sector veranderde in een schuldencrisis in de zwakkere eurolanden.

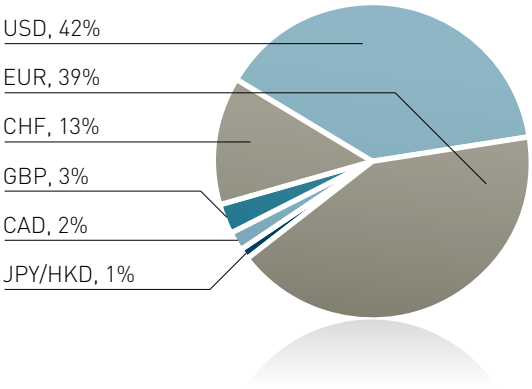
De NWB Bank emitteerde in 2010 voor in totaal € 9,7 miljard (2009: € 7,6 miljard) aan lange financiering. De looptijden, het jaar ervoor nog bewust kort gehouden vanwege de hogere spreads, namen in 2010 toe tot gemiddeld 5,8 jaar (2009: 3,4 jaar). Van deze € 9,7 miljard is 42% opgenomen in US dollar, 39% in euro, 13% in Zwitserse frank, 3% in Brits pond en 2% in Canadese dollar. Het overige is opgenomen in Japanse yen en Hong Kong dollar.

In 2010 zijn vijf benchmarkleningen uitgegeven. Twee in euro, met looptijden van 5 en 7 jaar, en drie in US dollar, respectievelijk voor 2 jaar en twee keer 5 jaar. Met name de financiering in US dollar bleef aantrekkelijk door de gunstige euro-dollar basisswap. Om hier in de toekomst nog beter van te kunnen profiteren, is in 2010 besloten het EMTN-programma van de NWB Bank uit te breiden met een zgn. 144A-paragraaf. Dit maakt het mogelijk het NWB-papier ook te verkopen aan Amerikaanse institutionele beleggers, waardoor de dollar-issues van de bank een grotere liquiditeit krijgen en aantrekkelijker worden voor de markt.

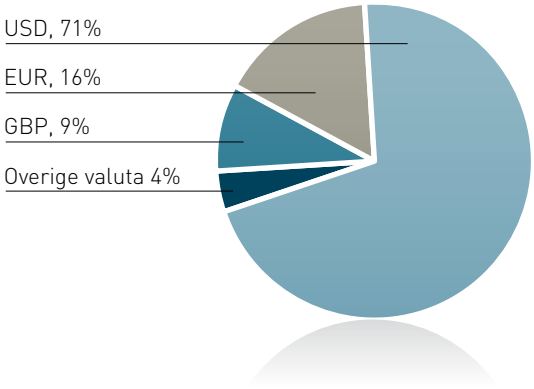
Zoals gebruikelijk was de Zwitserse markt een uiterst belangrijke bron van financiering. Hier werd gedurende het jaar een bedrag van CHF 1,8 miljard uitgegeven (circa € 1,3 miljard). Aan callable funding werd in 2010 voor € 195 miljoen opgenomen, zowel in US dollar als Japanse yen.

Ook in commercial paper (ECP) is de NWB Bank wederom zeer actief geweest. Dit blijft een flexibele mogelijkheid om in korte tijd veel uit de geldmarkt te halen tegen zeer aantrekkelijke tarieven. Zo is de uitgifte van lang schuldpapier optimaal te timen. In 2010 is onder het ECP-programma voor € 27,0 miljard geplaatst met een gemiddelde looptijd van 4 maanden (71% in US dollar, 16% in euro, 9% in Brits pond en 4% in overige valuta).

Verdeling valuta lange financiering

Verdeling valuta commercial paper

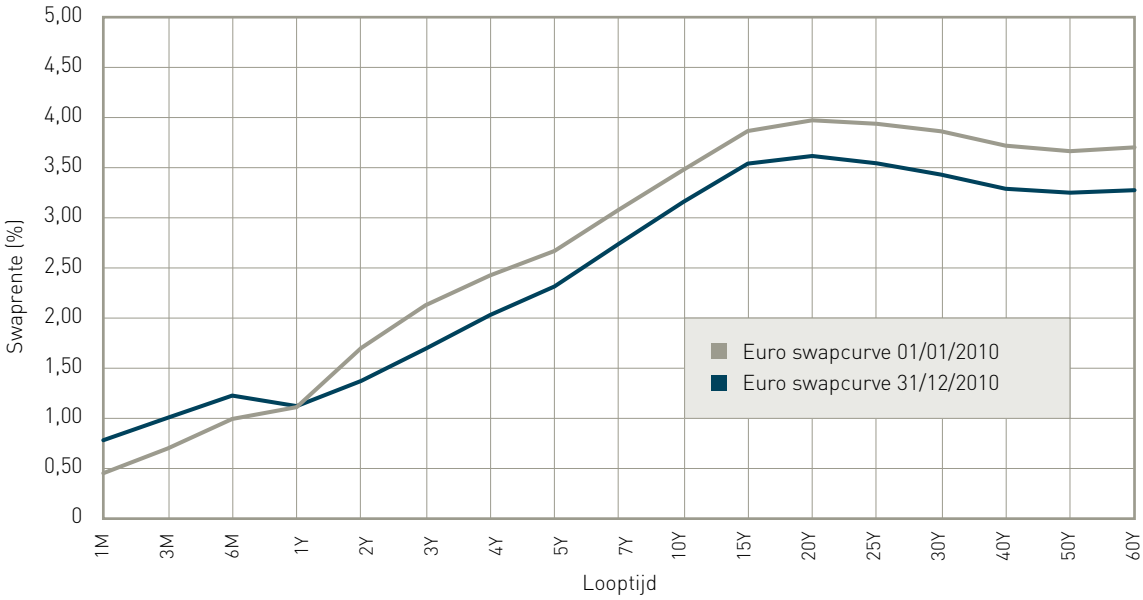
Kredietverlening

In de sectoren die de NWB Bank bedient is in 2010, ondanks het temporiseren van de investeringen, een flinke financieringsbehoefte blijven bestaan. De omzet van € 7 miljard aan langlopende financiering evenaarde het recordniveau van 2007 en 2008. Daarmee heeft de NWB Bank haar rol als financier van de publieke sector overtuigend kunnen waarmaken.

De hoogte en het verloop van de rentecurve zijn van invloed op de financieringsbeslissingen van de relaties van de NWB Bank. Te midden van de financiële crisis heeft deze curve in 2010 een flinke ontwikkeling doorgemaakt.

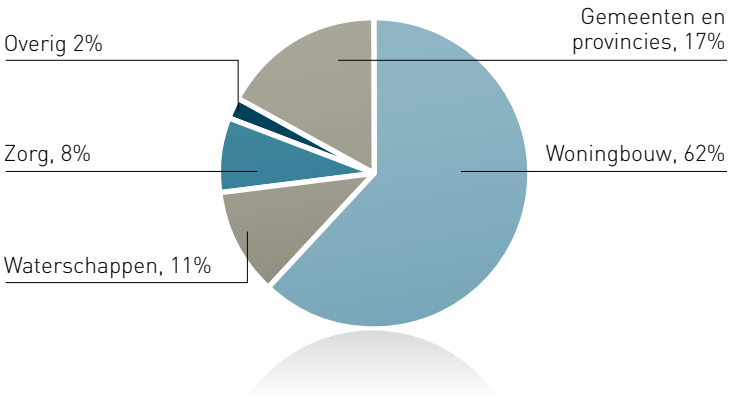
In de grafiek op de volgende pagina zijn de swapcurves van 1 januari en 31 december 2010 weergegeven. Het is duidelijk dat de geldmarkttarieven flink zijn opgelopen terwijl de tarieven op de kapitaalmarkt, met name bij langere looptijden, zo'n 50 basispunten zijn gedaald. De grafiek toont de swaptarieven, exclusief de liquiditeitsopslagen die voor leningen gelden.

De opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico, relevant bij het aantrekken van een lening, lopen samen met de looptijd op. Dit betekent dat de opslagen voor langlopende financiering aanmerkelijk hoger zijn dan voor kortere looptijden. Het voordeel van de lage lange rente wordt zo deels tenietgedaan door hogere opslagen. In afwachting van betere tijden heeft de NWB Bank de gevolgen van deze opslag voor klanten kunnen verzachten door het aanbieden van leningen waarbij de opslagen in de nabije toekomst worden herzien (basisrentelening).

De marktaandelen van de NWB Bank in de verschillende sectoren hebben zich op een hoog niveau gestabiliseerd. Op basis van kasstromen nam de portefeuille langlopende leningen toe tot € 43,2 miljard eind 2010 (eind 2009: € 40,2 miljard). De omzetverdeling naar sector is weergegeven in de grafiek.

Verdeling kredietportefeuille

Sociale Woningbouw

De economische crisis treft ook de socialewoningbouwsector. Woningbouwcorporaties hadden als gevolg van meerjarige afspraken met onder andere gemeenten de plicht fors te blijven investeren in hun werkgebied. De vermogenspositie van corporaties is hiervoor doorgaans geen belemmering: de verhouding tussen de waarde van de activa en het vreemd vermogen is doorgaans goed. De schoen wringt echter wel bij de vrij beschikbare kasstromen. Als de kasstromen niet toereikend zijn, heeft dit gevolgen voor de leencapaciteit. Voor investeringen die niet volledig met leningen kunnen worden gefinancierd, als gevolg van een te lage instroom van liquiditeiten uit de reguliere exploitatie, moet dan een andere financieringswijze worden gevonden. Verkoop van bestaand bezit levert daarvoor traditioneel de benodigde middelen, mits er kopers beschikbaar zijn. De afgelopen jaren zijn corporaties echter geconfronteerd met tegenvallende verkopen van hun bezittingen. Projecten liepen hierdoor vertraging op.

Het besluit van de Europese Commissie tot nadere inperking van de staatssteun, heeft gezorgd voor gewijzigde regelgeving per 1 januari 2011. Vanaf die datum worden scherpere eisen gesteld aan de activa die met geborgd geld worden gefinancierd. Een van de wijzigingen is dat van de nieuwe woningen minimaal 90% aan een gedefinieerde doelgroep moet worden aangeboden. Voor geborgde leningen die voor 2011 zijn gecontracteerd geldt deze voorwaarde niet. Hierop anticiperend hebben veel woningcorporaties reeds vorig jaar leningen gesloten met een stortingdatum in de toekomst. Dit heeft ertoe geleid dat het WSW in 2010 voor een recordbedrag van € 15,3 miljard aan leningen heeft geborgd. Het totale bedrag dat NWB Bank per ultimo 2010 aan de sector sociale woningbouw had uitstaan bedroeg € 26,8 miljard (ruim 62% van de totale portefeuille), wat een stijging inhoudt van ruim € 2,7 miljard ten opzichte van het voorgaande jaar.

Zorginstellingen

Vaker dan in de corporatiesector is in de zorg sprake van projectfinanciering, en doorgaans niet van herfinanciering, omdat de meeste leningen op lineaire wijze worden afgelost. Het is duidelijk dat het aanbieden van lange leningen, met een flexibele voorfinanciering tot het moment dat de lange lening wordt gestort, in de zorg als een waardevol instrument wordt gezien. Het voorkomt dat een organisatie, door het te vroeg aantrekken van een lening, overliquide raakt, en dekt het renterisico al in het aanvangsstadium af. De vraag naar de basisrentelening is in deze sector het afgelopen jaar toegenomen. Verder nemen zorginstellingen steeds vaker de absolute rente als maatstaf en laten zich minder leiden door het verschil tussen de leenrente en de normrente van de NZa (Nederlandse Zorgautoriteit). Gedurende de verslagperiode werd met zorginstellingen voor € 410 miljoen aan leningen gecontracteerd. Het totaal uitstaande saldo per ultimo 2010 is € 3,4 miljard.

Waterschappen

Het grootste deel van de leningen die waterschappen in 2010 hebben afgesloten is wederom afkomstig van de NWB Bank. De omzet was in 2010 € 479 miljoen (2010: € 442 miljoen). Het investeringsniveau ligt op een niveau vergelijkbaar met 2009. Naast het aantrekken van traditionele leningen met een lineaire of vaste looptijd, hebben de waterschappen vorig jaar ook gebruik gemaakt van basisrenteleningen. Het volume aan uitstaande leningen aan waterschappen van € 4,7 miljard vertegenwoordigt bijna 11% van de totale leningenportefeuille van de bank per eind 2010.

Gemeenten en provincies

Bij provincies is sprake van een forse overliquiditeit. Deze is grotendeels ontstaan door de verkoop van belangen in nutsbedrijven. De provincies zijn in 2010 dan ook niet in de markt geweest voor lange financiering. Ook veel gemeenten bezaten aandelen en ontvingen in 2009 zoveel middelen dat in 2010 geen beroep hoefde te worden gedaan op de kapitaalmarkt. Toch heeft de NWB Bank het uitstaand saldo van lange leningen aan gemeenten en provincies zien groeien tot € 7,2 miljard. In het verslagjaar is voor bijna € 1 miljard aan nieuwe leningen verstrekt. Veel gemeenten met financieringsbehoefte hebben, gezien de lage rente op de geldmarkt, gebruik gemaakt van kasgeldleningen. Bij consolidatie is vaak gekozen voor een looptijd van iets langer dan een jaar. Deze keuze heeft, naast de lage rente, veelal mede te maken met de ingenomen grondposities van de gemeente. Door de stagnerende huizenmarkt vallen deze grondverkopen veelal stil, waardoor de inkomende kasstromen voor de gemeenten uitblijven. Omdat deze posities op den duur wel zullen moeten worden verkocht, ligt het voor de hand de liquiditeitsbehoefte uit hoofde hiervan niet met al te lang geld in te vullen.

Risk Management

De belangrijkste risicosoorten voor de NWB Bank zijn rente-, liquiditeits- en kredietrisico. De bank voert een zeer prudent beleid ten aanzien van deze risico's. In de risicoparagraaf van de jaarrekening is een beschrijving opgenomen van het risicobeheersysteem per relevante risicosoort. De directie is van mening dat de interne risicobeheer- en controlesystemen adequaat en effectief zijn.

In overeenstemming met de Code Banken, die per 1 januari 2010 in werking is getreden, is onder verantwoordelijkheid van de directie de risicobereidheid (risk appetite) van de bank geformuleerd en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Hiermee wordt vastgelegd hoeveel, en op welke gebieden, de NWB Bank risico wenst te lopen bij het realiseren van haar strategische doelstellingen. De risicobereidheid zal jaarlijks worden geëvalueerd of, zo nodig, vaker in verband met belangrijke ontwikkelingen.

Op basis van de Code Banken heeft de NWB Bank ook haar productgoedkeuringsproces aangescherpt. Dit proces wordt doorlopen bij het invoeren van nieuwe producten, het betreden van nieuwe markten of het aanbieden van nieuwe diensten, en omvat brede toetsing op aspecten van transparantie en het beheersen van risico's. Als invoering van een nieuw product of nieuwe dienst, of het betreden van een nieuwe markt, van substantiële invloed is op het risicoprofiel of de strategie van de bank, is goedkeuring van de Raad van Commissarissen vereist.

De NWB Bank verstrekt voornamelijk kredieten aan overheden en instellingen die door de overheid worden gegarandeerd. Daarnaast houdt de bank een beperkte effectenportefeuille aan met voornamelijk obligaties van, of gegarandeerd door, overheden. De NWB Bank heeft in 2010, net als in alle voorgaande jaren, niet met oninbare vorderingen te maken gehad. In het

verslagjaar is het kredietrisicomanagementbeleid geactualiseerd. Het beleid is afgestemd op de ontwikkelingen in de sectoren waarin de bank haar dienstverlening aanbiedt en verder toegespitst op de belangrijkste risico's.

Bij transacties met financiële tegenpartijen, zoals rente- en valutaswaps en geldmarktuitzettingen, ontstaat zogenaamd tegenpartijrisico. Dit wordt beperkt door middel van limieten en een normenkader, en door risicomitigerende overeenkomsten met de financiële tegenpartijen op het gebied van netting en collateral. In 2010 is het aantal tegenpartijen waarmee collateral wordt uitgewisseld sterk toegenomen, en is het collateral management verder geïntensiveerd.

Na de daling van de lange rente in de eerste maanden van 2010, is de duration van de marktwaarde van het eigen vermogen stapsgewijs verlaagd. Verder zijn in het tweede kwartaal normen ingevoerd om het renterisico van de marktwaardeportefeuille beter te beheersen. Deze normen zijn gebaseerd op partiële duration, een maatstaf voor de gevoeligheid van de marktwaarde voor niet-parallelle renteveranderingen.

Voor beoordeling van de liquiditeitspositie op de lange termijn dient de in 2008 ingevoerde norm voor de eigen financieringsbehoefte op enig moment in de toekomst. De NWB Bank heeft afgelopen jaar aanvullende lange financiering aangetrokken om, binnen de gestelde overgangsperiode tot en met 2013, aan deze norm te kunnen voldoen.

Solvabiliteit

De NWB Bank heeft in 2010 voldaan aan alle interne en door toezichthouders opgelegde kapitaalvereisten. De solvabiliteitsratio conform het Bazel II-toezichtsregime bedroeg eind 2010 94,5% (eind 2009: 51,4%). De sterke toename van deze ratio is voornamelijk het gevolg van een verdere intensivering van het kredietrisicomanagement ten aanzien van tegenpartijen in combinatie met een aanpassing van de berekeningswijze. De ratingdoelstelling is het handhaven van de AAA-status. De ratingbureaus Moody's en Standard & Poor's hebben de AAA-rating in hun jaarlijkse beoordeling bevestigd. De hoogst mogelijke rating is evenals in voorgaande jaren onder meer gebaseerd op de sterke vermogenspositie van de bank, de kwaliteit en de betrokkenheid van de aandeelhouders en de betrouwbaarheid van de kredietnemers.

HR-beleid

De NWB Bank stelt haar medewerkers zo veel mogelijk in staat zich in de volle breedte te ontwikkelen en kennis te nemen van het bankvak. Daarbij is het streven gericht op een balans tussen het organisatiebelang en de wensen van individuele werknemers ten aanzien van hun persoonlijke situatie.

Het personeelsbestand, inclusief het tweehoofdige bestuur van de bank, is in 2010 gegroeid tot 41 medewerkers (36,5 fte). In de organisatie werken 24 mannen en 17 vrouwen.

Reeds in 2008 is een veranderingsproces voor de organisatie ingezet tegen de achtergrond van de sterk toegenomen dynamiek van het bankbedrijf en de steeds strengere voorwaarden waaraan banken moeten voldoen. Aan de cultuurverandering is ook in 2010 aandacht besteed, met een focus op het nemen van eigen verantwoordelijkheid en het delen van kennis.

Eveneens actueel is de vergroting van het bewustzijn in de organisatie ten aanzien van corporate governance (waaronder de Code Banken), risk management en compliance & integriteit. De NWB Bank draagt integriteit hoog in het vaandel. In november is de gedragscode voor personeel geactualiseerd. Deze bevat onder meer bepalingen met betrekking tot het voldoen aan wet- en regelgeving, de Code Banken, het voorkomen van vermenging van zakelijke en privébelangen en het omgaan met informatie (geheimhouding). In de gedragscode is de moreel-ethische bankiersverklaring opgenomen. Alle medewerkers hebben de geactualiseerde gedragscode persoonlijk ondertekend. In het najaar hebben alle medewerkers compliancesessies gevolgd, toegespitst op zorgvuldig en integer handelen.

Nieuwe medewerkers bij de NWB Bank doorlopen een pre-employment screening. Deze screening heeft betrekking op opleidingen, vorige werkgevers, referenties en een verklaring van goed gedrag.

In 2010 is het Performance Management Systeem uitgebreid met kerncompetenties, zoals communicatief vermogen, samenwerken en omgevingsbewustzijn. Dankzij het sturen op deze competenties verkrijgen medewerkers feedback over gewenst gedrag en cultuur. In het voorjaar is gestart met de interne verbouwing van het kantoorpand aan het Rooseveltplantsoen in Den Haag. De open cultuur en dynamische werkomgeving komen in de nieuwe inrichting volledig tot hun recht. Begin 2011 kunnen alle medewerkers hun nieuwe werkplek in gebruik nemen.

Medewerkers

Veel medewerkers hebben in 2010, bovenop hun normale werkzaamheden, extra werk gehad aan onderwerpen en projecten op diverse terreinen. Dit heeft geleid tot een hoge werkbelasting in een werkomgeving die gedurende vrijwel het gehele jaar mede werd gedomineerd door een ingrijpende renovatie van de binnenkant van het kantoorpand. Op geïmproviseerde plekken in het kantoor zijn de werkzaamheden tijdens de verbouwing gewoon doorgegaan. De directie dankt alle collega's voor hun extra inzet onder deze omstandigheden.

Aedes-voorzitter Marc Calon over cultuurverandering bij woningcorporaties

‘Wie goed gedrag wil bevorderen, moet niet bang zijn’

Marc Calon is sinds 2009 voorzitter van Aedes, de branchevereniging van woningcorporaties. Eerder was hij in de periode 1999-2009 gedeputeerde in de provincie Groningen. De Aedes-leden zorgen dat circa 2,4 miljoen huishoudens goed kunnen wonen. Als branchevereniging werkt Aedes hard aan good governance. Mede daardoor is het imago van de corporatiewereld volgens Calon verbeterd.

“Dé corporatie bestaat niet. Er zijn corporaties met 200 verhuurbare eenheden, maar ook met 80.000. Hun oorsprong - bijvoorbeeld katholiek, gereformeerd of socialistisch – loopt uiteen. Dat geldt tevens voor hun vakinhoudelijke en geografische werkgebieden. Denk alleen maar aan de verschillen tussen stad en platteland en groei- en krimpregio’s. Men praat dus ten onrechte over de corporaties alsof het één entiteit betreft.”

“Het Aedes-bestuur bestaat uit twaalf directeuren van uiteenlopende corporaties en wordt geleid door een onafhankelijk voorzitter. Wij worden gecontroleerd door onze leden, de circa 400 corporaties. Die beoordelen tweemaal per jaar op een congres de werkwijze van Aedes. Alles draait om de inbreng van onze leden en in het verlengde daarvan onze huurders. Zij zijn de baas. Als wij geen toegevoegde waarde leveren, heeft Aedes geen bestaansrecht.”

“Er is in onze aanpak de laatste jaren veel veranderd. Dat moest ook, want de beeldvorming rond Aedes was matig. Wij hebben ons dat aangetrokken en de hand in eigen boezem gestoken. Vanuit een nieuwe visie en met een vernieuwd bestuur is Aedes aan de slag gegaan. De factor governance speelde daarbij een wezenlijke rol. Aedes heeft haar leden opgeroepen elkaar aan te spreken op vermeend wangedrag en dit te melden

bij de Commissie Aedes-Code. Scherpte op integer handelen moet in je vezels zitten en niet alleen in een protocol. Van een nogal in zichzelf gekeerde organisatie zijn wij veranderd in een club die naar buiten treedt, aanspreekbaar is en duidelijk communiceert.”

“Op het gebied van governance werken wij met een Aedes-code. Die voorziet onder meer in een visitatieplicht voor corporaties. Wie daar niet aan mee wil werken, kan geen lid van Aedes meer zijn. Als je daar niet de hand aan houdt, word je ongeloofwaardig. Wie goed gedrag wil bevorderen, moet niet bang zijn en geen ontsnappingsroutes bieden. Het is de enige manier om van Aedes een breed gewaardeerd kwaliteitskeurmerk te maken. Als het om good governance gaat, zoeken wij als Aedes-bestuur uiteraard draagvlak, maar wij wachten niet op de langzaamste leden.”

“De nieuwe aanpak heeft onder meer geleid tot een betere band met politiek Den Haag. Vroeger werd die band nogal bepaald door strijd. Dat is niet altijd handig, want je zult hoe dan ook met elkaar samen moeten werken. Verder richten wij ons sterker op de wensen van de leden. Het Aedes-bestuur weet het echt niet beter dan de corporatiedirecteuren. Wij zijn er om te ondersteunen en doen dat fysiek en virtueel met onder meer klankbordgroepen. Ook belangrijk: Aedes doet niet alles alleen, maar werkt bij voorkeur samen met andere partijen zoals De Woonbond of – in Brusselse dossiers – de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.”

“Er is jaren geleden veel te doen geweest over uitwassen in onze branche. Daarbij ging het vooral om salarissen. Aedes koos voor een cultuurverandering. Wij vonden dat het afgelopen moest zijn met te hoge beloningen. Daarom heeft Aedes samen met de Vereniging Toezichthouders Woningcorporaties (VTW) en de Nederlandse Vereniging Bestuurders Woningcorporaties voorstellen gedaan voor een nieuwe beloningscode. Ik hoop dat die nieuwe code snel algemeen verbindend wordt verklaard.”

“De corporaties zullen de komende jaren steeds nadrukkelijker focussen op hun kerntaak: het bieden van goede huizen en een veilige woonomgeving aan mensen met een dunnere portemonnee. Het zijn ondernemingen met een maatschappelijke doelstelling. Die moet je als overheid niet vermoeien met gedetailleerde regelgeving die dat ondernemerschap belemmert. Geef ze binnen een goed vastgelegde bandbreedte de ruimte en laat ze hun werk doen. Good governance verkleint de kans op uitglijers. En gaat het onverhoopt toch een keer mis, dan zorgt de toezicht houdende Woonautoriteit dat niemand de kans krijgt om met wangedrag weg te komen.”

Corporate Governance

Inleiding

Een goed corporate-governancebeleid betekent ondernemingsbestuur met oog voor de belangen van alle bij de onderneming betrokken partijen ('stakeholders'). Daarnaast gelden soliditeit en transparantie als belangrijke aspecten van goed bestuur. De stakeholders van de NWB Bank zijn klanten, financiers, aandeelhouders, toezichthouders en medewerkers. Als bank voor de publieke sector heeft de NWB Bank een bijzondere verantwoordelijkheid in maatschappelijk opzicht. Daartoe behoort ook de toepassing van de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken.

De Raad van Commissarissen en de directie zijn verantwoordelijk voor een goede corporate governancestructuur van de vennootschap.

Nederlandse Corporate Governance Code

De Nederlandse Corporate Governance Code is in 2003 vastgesteld door de toenmalige Commissie Tabaksblat en is van toepassing op Nederlandse beursvennootschappen. Hoewel de NWB Bank geen beursvennootschap is vindt vrijwillige toepassing plaats van de principes en best practice bepalingen van deze code, met inachtneming van de specifieke kenmerken van de bank.
De NWB Bank is geen structuurvennootschap, de aandelen kunnen uitsluitend in handen zijn van de Staat, waterschappen en andere publiekrechtelijke rechtspersonen en mogen niet worden verhandeld op een gereglementeerde markt. De principes of best practice bepalingen die in verband met het karakter van de bank niet van toepassing zijn, hebben betrekking op aandelen- en optieplannen, de one-tier bestuursstructuur, certificering van aandelen en institutionele beleggers.

Verder heeft de NWB Bank geen beleid op hoofdlijnen vastgelegd voor bilaterale contacten met aandeelhouders, zoals één van de best practice bepalingen dat wel voorschrijft. Omdat de NWB Bank uitsluitend aandelen op naam kent, is sprake van een register van aandeelhouders met namen, adressen, datum van verkrijging van de aandelen en het op ieder aandeel gestorte bedrag. Gedurende het jaar onderhoudt de bank rechtstreeks (informeel) contact met haar aandeelhouders of hun vertegenwoordigers. De bank heeft ervoor gekozen om het beleid op dit punt niet te formaliseren.

Code Banken

Op 1 januari 2010 is de Code Banken in werking getreden. Deze is vastgesteld door het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Banken in reactie op het rapport 'Naar herstel van vertrouwen' van de Adviescommissie Toekomst Banken (Commissie Maas). De Code Banken bevat principes ten aanzien van de Raad van Commissarissen, directie, risicomanagement, audit en beloningsbeleid. De onafhankelijke Monitoring Commissie Code Banken ziet toe op naleving van de Code.

Comply-or-explain statement

De NWB Bank onderschrijft het belang van de Code Banken ten volle, zal deze –met een enkele kanttekening– geheel naleven en heeft in 2010 op een aantal gebieden stappen gezet op weg naar volledige implementatie van de code. De genoemde kanttekening heeft betrekking op de prestatiecriteria in de 7%-bonusregeling van medewerkers van de bank en is nader toegelicht in de paragraaf 'Beloningsbeleid' op pagina 35.

Klantbelang centraal

De NWB Bank speelt een belangrijke rol in de financiële dienstverlening en kan die rol optimaal vervullen als de samenleving, in het bijzonder de klant, vertrouwen heeft in de organisatie en de integriteit waarmee de bank ten opzichte van haar relaties opereert. Integriteit, betrouwbaarheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid zijn dan ook de kernwaarden van de NWB Bank. Van medewerkers wordt verwacht dat zij deze kernwaarden bij de uitoefening van hun functie uitdragen. In de gedragscode van de bank, die in 2010 is herzien, zijn deze kernwaarden benoemd. Ook is hierin opgenomen dat medewerkers in de relatie met de klant zorgvuldigheid in acht nemen en naar beste vermogen rekening houden met de belangen van de klant. Zij verschaffen de klant de informatie die hij nodig heeft om tot een zorgvuldig besluit te kunnen komen omtrent het aangaan van een transactie.

Productgoedkeuringsproces

Zoals in de paragraaf Risk Management aangehaald, heeft de NWB Bank haar productgoedkeuringsproces aangescherpt op basis van de Code Banken. Bij het invoeren van nieuwe producten, het betreden van nieuwe markten of het aanbieden van nieuwe diensten zijn in dit proces de afdelingen Treasury, Risk Management, Juridische Zaken, Administratie & Verslaglegging en ICT betrokken. Zodra het risicoprofiel of de strategie van de bank wezenlijk wordt beïnvloed, is goedkeuring vereist van de Raad van Commissarissen.

Risk appetite

In de formulering van de risicobereidheid van de NWB Bank is vastgelegd hoeveel, en op welke gebieden, de NWB Bank risico wenst te lopen in haar bedrijfsvoering. De beschrijving van de risk appetite is toegespitst op de strategie van de bank, haar doelstellingen en de wijze waarop deze door de organisatie gerealiseerd kunnen worden. Door de risk appetite zowel per categorie als overkoepelend vast te stellen, en ook over deze risico's te rapporteren, kan de dagelijkse besluitvorming steeds binnen de gestelde kaders plaatsvinden. De voor de NWB Bank relevante risicocategorieën zijn nader omschreven in de paragraaf Risicomanagement op pagina 103 e.v. van dit Jaarverslag.

De risk appetite maakt onderdeel uit van het Internal Capital Adequacy Assessment Process ('ICAAP') van de bank. De interne auditfunctie controleert jaarlijks of het ICAAP adequaat functioneert en informeert de directie en de Audit- en Risicocommissie over de uitkomsten hiervan.

Audit- en Risicocommissie

De NWB Bank heeft de taken van de risicocommissie binnen de Raad van Commissarissen neergelegd bij de Auditcommissie, inmiddels Audit- en Risicocommissie genaamd. De Audit- en Risicocommissie heeft een belangrijke rol in onder meer het toetsen van de activiteiten, de kapitaalallocatie en het liquiditeitsbeslag aan de risk appetite van de bank.

Permanente educatie

In oktober 2009 is voor de Raad van Commissarissen en directie van de NWB Bank een programma van permanente educatie opgesteld. Doel is de kennis van relevante aandachtsgebieden in het algemeen, en van de ontwikkelingen bij de NWB Bank in het bijzonder, op peil te houden en waar nodig te verbreden. Zo worden aansluitend aan vergaderingen van de Raad van Commissarissen presentaties gegeven over diverse onderwerpen, door afwisselend externe partijen en medewerkers van de bank.

Daarnaast zijn er mogelijkheden tot het volgen van externe opleidingen op collectieve of individuele basis, afhankelijk van deskundigheid en ervaring van de individuele leden van de Raad van Commissarissen en de directie. Zo heeft een aantal leden het afgelopen jaar de Leergang voor CFO's en Commissarissen van het Deloitte Academy Executive Program gevolgd. Daarnaast heeft de directie deelgenomen aan diverse (internationale) bijeenkomsten en seminars, over onderwerpen als financiële markten, IFRS, disclosure, regulation, ALM en public treasury.

Elk lid van de Raad van Commissarissen volgt na benoeming een introductieprogramma, waarin in ieder geval aandacht wordt besteed aan algemene financiële, sociale en juridische zaken, de financiële verslaggeving, de specifieke aspecten van de NWB Bank en haar ondernemingsactiviteiten en de verantwoordelijkheden van een commissaris.

Jaarlijks vindt evaluatie plaats van de effectiviteit van de permanente educatie voor zowel directie als commissarissen.

Inbedding moreel-ethische verklaring

Beide directieleden van de NWB Bank hebben de volgende moreel-ethische verklaring ondertekend:

> "Ik verklaar dat ik mijn functie als bankier integer en zorgvuldig zal uitoefenen. Ik zal een zorgvuldige afweging maken tussen alle belangen die bij de bank betrokken zijn, te weten die van de klanten, de financiers, de aandeelhouders, de werknemers en de samenleving waarin de bank opereert. Ik stel in die afweging het belang van de klant centraal en zal de klant zo goed mogelijk inlichten. Ik zal mij gedragen naar de wetten, de reglementen en de gedragscodes die op mij als bankier van toepassing zijn. Ik zal geheim houden wat mij is toevertrouwd. Ik maak geen misbruik van mijn bancaire kennis. Ik zal mij open en toetsbaar opstellen en ik ken mijn verantwoordelijkheid voor de samenleving. Ik zal mij inspannen om het vertrouwen in het bankwezen te behouden en te bevorderen. Ik zal zo het beroep van bankier in ere houden."

Eind 2010 is de nieuwe Gedragscode voor medewerkers van de bank vastgesteld, waarin de principes van de moreel-ethische verklaring nader zijn uitgewerkt. Alle medewerkers van de bank hebben de Gedragscode ondertekend, die tevens op de website van de bank (www.nwbbank.com) is geplaatst. Elke nieuwe medewerker wordt bij indiensttreding uitdrukkelijk op de Gedragscode gewezen, doordat hiernaar in het arbeidscontract wordt verwezen.

In 2010 hebben alle medewerkers van de NWB Bank deelgenomen aan workshops Integriteit. Tijdens deze workshops zijn diverse compliance- en integriteitthema's bij de bank besproken, om het compliancebewustzijn bij de deelnemers te vergroten.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van de bestuurders voldoet aan de Code Banken. Periodiek wordt dit geëvalueerd met de Remuneratie- en Benoemingscommissie van de Raad van Commissarissen.

Het beloningsbeleid van de medewerkers past eveneens binnen de principes van de Code Banken. De variabele beloning van medewerkers bestaat uit een winstdelingsregeling van maximaal 7,5% en een bonusregeling van maximaal 7%. De winstdelingsregeling bepaalt dat de winst van de NWB Bank bepalend is voor de uitkering van de winstdeling. Volgens de bonusregeling van medewerkers vindt vaststelling van de bonus van maximaal 7% plaats op basis van de in een jaar geleverde bijzondere prestaties. De leidinggevenden leggen aan de directie een met redenen omkleed voorstel voor omtrent het toe te kennen bonuspercentage per medewerker variërend van 0% tot 7%. Bij het voorstel weegt mee het al dan niet behalen van de jaarlijks vastgestelde individuele doelen. Hoewel de bank op deze wijze de procedure voor het toekennen van een bonus aan medewerkers zorgvuldig heeft ingericht, voldoet zij niet volledig aan bepaling 6.4.3 van de Code Banken dat vooraf vastgestelde en beoordeelbare prestatiecriteria voorschrijft.

Overige aandachtsgebieden op grond van de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken

Aandeelhoudersvergadering

De directie of de Raad van Commissarissen roept de aandeelhouders bijeen door middel van een schriftelijke kennisgeving met vermelding van onderwerpen die behandeld zullen worden. Aandeelhouders die ten minste 1% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen kunnen schriftelijk onderwerpen voor de agenda aandragen die eveneens geagendeerd worden.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt de jaarrekening vast en geeft decharge aan de leden van de directie voor het gevoerde beheer en aan de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht.

Uitsluitend de Staat der Nederlanden en andere publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen aandeelhouder zijn. Thans hebben waterschappen 81% van de aandelen in het kapitaal van de NWB Bank in bezit, de Staat 17% en provincies 2%.

Raad van Commissarissen

Algemeen

De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming, en staat de directie met raad terzijde. De Raad van Commissarissen richt zich bij het vervullen van zijn taak naar het belang van de NWB Bank en maakt daarbij een evenwichtige afweging van de belangen van de bij de bank betrokkenen zoals haar klanten, financiers, aandeelhouders en medewerkers. De Raad van Commissarissen betrekt daarbij ook de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. Risk management heeft een prominente rol gekregen op de agenda van de Raad.

De Raad van Commissarissen heeft een reglement over zijn werkwijze en samenstelling. Het reglement is in overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken en is op de website van de NWB Bank (www.nwbbank.com) geplaatst.

Profiel

Om te zorgen dat de Raad van Commissarissen van de NWB Bank te allen tijde naar behoren is samengesteld, wordt bij de benoeming rekening gehouden met de aard van de onderneming, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen. Commissarissen moeten oog hebben voor (internationale) sociale, economische, politieke en overige ontwikkelingen, relevant voor de NWB Bank, en in staat zijn deze te beoordelen. Daarnaast moeten commissarissen in staat zijn (of, in geval van een herbenoeming, bewezen hebben in staat te zijn) in collegiaal verband te functioneren als leden van de Raad en geen pleitbezorger zijn voor bij de NWB Bank betrokken individuele personen, groepen van personen of partijen.

Er is een algemene profielschets opgesteld, met als doel een richtlijn te bieden voor de samenstelling van de Raad van Commissarissen en de benoeming van zijn leden. Diversiteit in de samenstelling is het streven. De profielschets is in lijn met de eisen uit de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken en is op de website (www.nwbbank.com) geplaatst, onder Corporate Governance. Voor elke vacature in de Raad van Commissarissen wordt bovendien een individuele profielschets voor de beoogde kandidaat opgesteld, passend binnen het algemene profiel.

Benoeming

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemt de commissarissen uit een bindende voordracht van ten minste twee personen. Zij stelt tevens het aantal commissarissen vast dat volgens de statuten ten minste zeven en maximaal elf bedraagt. De aandeelhouders hebben het aantal commissarissen vastgesteld op zeven. De zittingsperiode bedraagt vier jaar, met een maximum van drie periodes. Een commissaris die de leeftijd van 70 jaar heeft bereikt, is niet herbenoembaar en treedt af in de eerste Algemene Vergadering van Aandeelhouders na het verstrijken van vier jaren sinds zijn laatste benoeming.

Nevenfuncties/tegenstrijdige belangen

De commissarissen hebben al hun nevenfuncties bij de vennootschap bekendgemaakt. Voor zover relevant voor de vervulling van hun taak, zijn deze vermeld op de pagina's 8 en 9 van dit Jaarverslag. Tegenstrijdige belangen hebben zich in het verslagjaar opnieuw niet voorgedaan.

Communicatie

De taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Commissarissen, zijn commissies en de directie zijn veelomvattend. Efficiënte, complete en heldere onderlinge communicatie is daarom van groot belang. Om deze te kunnen beoordelen en ondersteunen is een structuur voor communicatie en overleg vastgelegd die door de Raad van Commissarissen is goedgekeurd.

Audit- en Risicocommissie en Remuneratie- en Benoemingscommissie

De Raad van Commissarissen heeft een Audit- en Risicocommissie en een Remuneratie- en Benoemingscommissie. De reglementen zijn aangepast en op de website van de vennootschap geplaatst.

Secretaris

De secretaris van de vennootschap ondersteunt de Raad van Commissarissen. De secretaris ressorteert onder de voorzitter van de directie en rapporteert zowel aan de directie als aan de Raad van Commissarissen.

Remuneratie

De remuneratie van de commissarissen wordt door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld en is niet afhankelijk van de resultaten van de vennootschap. Voor nadere gegevens verwijzen wij naar de jaarrekening.

Effectenbezit

Statutair kunnen aandelen van de vennootschap zich uitsluitend bevinden in handen van publiekrechtelijke rechtspersonen. Op basis van de insiderregeling van de NWB Bank is het commissarissen, directieleden en medewerkers van de bank verboden privébeleggingstransacties te verrichten in effecten van de bank. Commissarissen en directieleden genieten bij de NWB Bank geen aandelen- en optieregelingen.

Raad van Bestuur / Directie

Benoeming

Het bestuur van de vennootschap is in handen van een directie die op grond van de Wet op het financieel toezicht uit ten minste twee leden bestaat. Benoeming van de directeuren vindt plaats voor een periode van vier jaar, op voordracht van de Raad van Commissarissen, door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De directie bestaat thans uit twee leden van wie één tot voorzitter is benoemd. Binnen de tweehoofdige directie van de NWB Bank zijn de verantwoordelijkheden voor Risk Management en commerciële taakgebieden gescheiden.

Reglement

Voor de werkwijze van de directie is een reglement opgesteld dat op de website (www.nwbbank.com) is geplaatst. Het reglement is in overeenstemming met de beide Codes.

Tegenstrijdige belangen

In het geval van nevenfuncties of bij transacties kunnen tegenstrijdige belangen ontstaan. Alle nevenfuncties van de directieleden zijn bij de Raad van Commissarissen bekend. Voor geen daarvan was specifieke goedkeuring vereist. Tegenstrijdige belangen doen zich niet voor. In het verslagjaar hebben zich, net als in voorgaande jaren, ook geen transacties voorgedaan waarbij sprake kon zijn van tegenstrijdige belangen.

Samenstelling

In 2010 is de samenstelling van de directie en de directiestructuur onveranderd gebleven.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid voor directie en medewerkers is in overeenstemming met de uitgangspunten van de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken. Periodiek vindt evaluatie van het beleid plaats met de Remuneratie- en Benoemingscommissie van de Raad van Commissarissen. Voor een nadere toelichting op het Beloningsbeleid verwijzen wij naar het Remuneratierapport van dit jaarverslag (pagina 55).

Audit

De interne auditfunctie ('IAD') opereert binnen de bank onafhankelijk. De IAD controleert en toetst zorgvuldig, deskundig en objectief de beheersing van de risico's die samenhangen met de (bedrijfs)activiteiten van de bank. Daarnaast adviseert de IAD over de toereikendheid van de organisatie-inrichting en risicobeheersing. In het verslagjaar hebben de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de bank naar behoren gewerkt. Deze geven een redelijke mate van zekerheid dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Het hoofd van de interne auditfunctie rapporteert aan de voorzitter van de directie en heeft tevens een rapportagelijn naar de voorzitter van de Audit- en Risicocommissie. Het hoofd woont, evenals de externe accountant, de bijeenkomsten van de Audit- en Risicocommissie bij. Met ingang van 2010 vinden bijeenkomsten plaats met de interne en externe accountant en de prudentieel toezichthouder (De Nederlandsche Bank). Tijdens dit overleg vindt uitwisseling van inzichten plaats op het gebied van het risicoprofiel van de bank en de planning van haar activiteiten. Ook de afdeling Risk Management van de NWB Bank is vertegenwoordigd bij deze bijeenkomsten.

Compliance

De compliancefunctie is gericht op het bevorderen van en (doen) toezien op de naleving van externe wet- en regelgeving, alsmede op interne procedures en gedragsregels die relevant zijn voor de integriteit en de daarmee samenhangende reputatie van de organisatie. De compliancefunctie is voor de NWB Bank ondergebracht bij de afdeling Juridische Zaken en ziet toe op het primaire proces van de bank, te weten het verstrekken van financieringen aan de overheidssector.
De reikwijdte van het complianceterrein is ingekaderd in vijf thema's:

1. risico's gerelateerd aan de insiderregeling. Hieronder vallen risico's ten aanzien van het privé handelen met voorkennis;
2. overige risico's gerelateerd aan het gedrag van personen. Hieronder vallen risico's ten aanzien van het zakelijk handelen met voorkennis, het niet naleven van de gedragscode en klachten van klokkenluiders;

3. cliëntgerelateerde risico's, zoals risico's ten aanzien van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en 'customer due diligence' ('ken uw cliënt');
4. risico's gerelateerd aan financiële dienstverleningsactiviteiten, zoals ten aanzien van verkoopgedrag, transparantie van productaanbiedingen, belangen en bescherming van cliënten, klachtafhandelingsprocedures, databescherming/privacy;
5. risico's gerelateerd aan het gedrag van de organisatie, zoals ten aanzien van kartelvorming, goedkeuring van nieuwe producten en bedrijfstakstandaarden of gedragscodes.

Op grond van het voorgaande strekt de compliancefunctie bij de NWB Bank zich niet uit tot het gebied van belastingwetten, verzekeringen, verslaggevingsregels en –richtlijnen en arbeidsomstandigheden- en milieuwetgeving.

De compliancefunctie ten aanzien van de insiderregeling is belegd bij een externe partij. Jaarlijks wordt medewerkers gevraagd te verklaren dat zij hebben voldaan aan de insiderregeling van de NWB Bank. Hierop vindt een toetsing plaats door de externe compliance officer. De regeling is gericht op het voorkomen van handel met voorkennis.

Als onderdeel van het jaarlijkse auditplan verricht de IAD compliance audits, om vast te stellen of de bank voldoet aan de relevante wet- en regelgeving alsmede aan de door de NWB Bank zelf opgestelde regels en normen. Daarnaast gaat de IAD met deze onderzoeken na of de beschreven maatregelen effectief zijn en ook op de juiste wijze worden toegepast in de organisatie.

Externe accountant

De externe accountant krijgt vanuit de organisatie geen adviesopdrachten die niet op de controle van de jaarrekening betrekking hebben. Alleen om zwaarwegende redenen van bedrijfsbelang kan hiervan worden afgeweken. In dit geval is melding aan de Audit- en Risicocommissie vereist.

Klokkenluidersregeling

De directie heeft een Klokkenluidersregeling ingevoerd die door de Raad van Commissarissen is goedgekeurd. De regeling verschaft medewerkers de mogelijkheid om zonder gevaar voor hun rechtspositie vermeende onregelmatigheden bij de NWB Bank van algemene, operationele of financiële aard al dan niet anoniem te melden. De Klokkenluidersregeling is op de website van de vennootschap geplaatst (www.nwbbank.com).

Overige ontwikkelingen

Ontwikkelingen op het gebied van corporate governance volgen elkaar, zowel nationaal als internationaal, in hoog tempo op. Zo is in Nederland op 1 januari 2011 het Besluit beheerst beloningsbeleid Wft in werking getreden, evenals de Beleidsregel deskundigheid 2011 van DNB en de AFM. Op internationaal niveau heeft het Bazels Comité voor het bankentoezicht op 4 oktober 2010 de guidance Principles for enhancing corporate governance uitgevaardigd. De ontwikkelingen houden veelal verband met de kredietcrisis en de wens om de oorzaken daarvan aan te pakken.

De NWB Bank volgt vanzelfsprekend al deze nationale en internationale ontwikkelingen op de voet, toetst waar nodig haar beleid en zorgt dat zij voldoet aan de wet- en regelgeving.

Voorzitter Peter Glas

van de Unie van Waterschappen

‘Governance op basis van heldere checks & balances’

Peter Glas is voorzitter van de Unie van Waterschappen. Deze vereniging vertegenwoordigt 25 waterschappen. Zij zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater en hebben samen 11.000 werknemers. Het hoogste orgaan van de Unie is de ledenvergadering. Die kiest het bestuur. Peter Glas is tevens watergraaf van Waterschap De Dommel. Bij het in de praktijk brengen van governance hecht hij veel waarde aan een open communicatie, op basis van het altijd aanspreekbaar en afrekenbaar zijn.

“De geschiedenis van de waterschappen bestrijkt een periode van vele eeuwen. Rond 1100 lag het accent op het graven van waterlopen voor de afvoer. Toen het land begon te zakken en de zee steeg, kwamen de dijken en nog weer later de pompen, de watermolens en de gemalen. Elke polder had in beginsel een eigen waterschap. Na de Watersnoodramp van 1953 waren dat er circa 2600. In de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw werd duidelijk dat de financiering die nodig was om Nederland droog en het water schoon te houden de draagkracht van individuele waterschappen te boven ging. Het was de start van een ingrijpend fusieproces.“

“Wij zijn als Unie een overheidsorgaan dat werkt op basis van de Grondwet en de Waterschapswet. Die wetten regelen in hoge mate onze governance. De 25 waterschappen vormen de ledenvergadering die viermaal per jaar bijeenkomt. Dijk- en watergraven en leden van de dagelijkse besturen kiezen uit hun midden het bestuur. De leden daarvan worden voor drie jaar benoemd met de mogelijkheid tot eenmalige herbenoeming. De Unie is spreekbuis namens de waterschappen in o.a. Den Haag en Brussel. We fungeren als aanspreekpunt voor bijvoorbeeld ministers die niet alle 25 leden afzonderlijk hoeven te benaderen. Mijn taak als voorzitter is om voor voldoende mate van

overeenstemming en draagvlak te zorgen. Soms is dat lastig. Dan kost het nog heel wat moeite om namens alle leden met één duidelijk standpunt te komen.”

“De waterschappen geven zélf inhoud aan het begrip governance. Het algemene toezicht op het functioneren van de waterschappen ligt bij de provincies. En als die het al af zouden laten weten, schuift de bevoegdheid door naar het Rijk. De noodzaak van goed toezicht is groot omdat de waterschappen een eigen belastingbevoegdheid kennen. Op basis van hun te verwachten kosten sturen zij een aanslag aan bedrijven en burgers. De waterschappen incasseren dus zelf geld en kunnen financieel hun eigen broek ophouden. Stel dat zij nalatig zijn of in strijd met de wet handelen, dan grijpt de provincie of het Rijk in. Het is governance op basis van heldere checks & balances.”

“Voor de besturen van waterschappen worden verkiezingen gehouden. Het is een vorm van functionele democratie. Mensen betalen rechtstreeks belasting aan het waterschap in hun gebied en krijgen daar zeggenschap voor terug, zodat ze invloed uit kunnen oefenen op het beleid en de besteding van de gelden. Overigens is de opkomst bij waterschapsverkiezingen doorgaans laag. Uit onderzoek blijkt dat de meeste mensen waterschappen positief waarderen. Men hoeft er blijkbaar niet álles van te weten om ze betrouwbaar te vinden. Al ontslaat ons dat niet van de plicht om aanspreekbaar en afrekenbaar te zijn. Wie iets over onze werkwijze wil weten, moet niet ontmoedigd maar juist geholpen worden.”

“Omdat het bij de waterschappen doorgaans goed loopt, nemen de meeste mensen aan dat het in orde is. Natuurlijk ben ik daar blij mee. Maar ik vind ook dat we toch moeten blijven vertellen dat er 10 miljoen mensen achter dijken wonen en nog eens 6 miljoen in hogere en vaak droge gebieden. En dat als we niets zouden doen het grootste deel van ons land onder water zou staan. Inclusief de Nederlandse infrastructuur achter de dijken ter waarde van 2000 miljard euro. Ons land heeft de veiligste Delta ter wereld. Om die veiligheid te kunnen blijven garanderen, moeten we tientallen jaren vooruit kijken. Die noodzaak verhoudt zich niet met de politieke waan van de dag. Daarom hebben de waterschappen hun eigen systeem van zeggenschap. Die vorm van governance stelt ons in staat om robuust en flexibel mee te bewegen met wat de tijd van ons vraagt.”

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De NWB Bank verstrekt kredieten aan instellingen in de publieke sector die het algemeen maatschappelijk belang dienen. Veel van de instellingen, die door de NWB Bank worden gefinancierd, leveren door de aard van hun werkzaamheden en hun missie een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de samenleving en het niveau van zorg en algemeen welzijn. Kredietnemers van de NWB Bank hanteren zelf doorgaans ook beleid ten aanzien van duurzaamheid. Zo stimuleren de gezamenlijke overheden onder leiding van het ministerie van Infrastructuur en Milieu de markt voor duurzame producten door criteria te stellen voor duurzaam inkopen.

MVO betekent voor de NWB Bank het combineren van haar doelstellingen als publieke sectorbank met een actieve houding ten aanzien van het realiseren van positieve effecten op sociaal, milieu en economisch gebied. Daarover wil de bank ook verantwoording afleggen en de dialoog aangaan met haar belanghebbenden. De NWB Bank onderneemt vanuit de kernwaarden maatschappelijke verantwoordelijkheid, een sterke financiële positie en een efficiënte bedrijfsvoering. Het uitgangspunt van de NWB Bank is om geen leningen te verstrekken aan instellingen of activiteiten die op gespannen voet staan met de uitgangspunten van MVO. De MVO-ambities van de NWB Bank komen naar voren in haar kerntaken, bedrijfsvoering en maatschappelijke betrokkenheid. De directie is verantwoordelijk voor het vraagstuk van MVO en wordt daarbij ondersteund door de afdelingen en een MVO-werkgroep. In de werkgroep worden MVO onderwerpen afkomstig van binnen en/of buiten de organisatie besproken en wordt meegedacht over de invulling van het MVO-beleid.

In 2009 heeft de NWB Bank een eerste stap gezet op het gebied van MVO door haar ambities op dit gebied meer te expliciteren en verhogen. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot het introduceren van initiatieven op het gebied van duurzaam inkopen en waar mogelijk compenseren van CO_2-uitstoot, en een niveau C op basis van het Global Reporting Initiative (GRI). In 2010 heeft de NWB Bank hieraan een vervolg gegeven door het MVO-rapportageniveau te verhogen naar GRI level B+ (2009: level C). Daarnaast is in 2010 voor het eerst deelgenomen aan de Transparantiebenchmark van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een interne discussie over de relevante MVO prestatie indicatoren heeft meer inzicht gegeven in de mogelijkheden en ambities. De NWB Bank zal de taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de prestatie indicatoren binnen het MVO-beleid nog verder vastleggen.

Strategie en ambities

In de komende periode wil de bank verdere stappen zetten door het MVO-beleid in het algemeen en het inkoopbeleid in het bijzonder te expliciteren en vast te leggen, en milieu- en sociale indicatoren te gaan monitoren. Voor wat betreft MVO in haar kerntaken wil de NWB Bank nog een aantal belangrijke stappen zetten. De NWB Bank onderzoekt de mogelijkheden van financiering van groene projecten, heeft de ambitie om de duurzaamheidimpact van de kredietverlening van de bank te gaan inventariseren en de duurzaamheidcriteria gehanteerd door de bij de eigen financiering betrokken intermediairs te gaan inventariseren. In 2010 heeft de NWB Bank de externe accountant KPMG verzocht een externe review uit te voeren op de MVO informatie in dit verslagjaar. Samen met de uitbreiding van de gerapporteerde prestatiecriteria wordt daarmee het GRI rapportage niveau B+ bereikt.

De definitieve uitkomst van de Transparantiebenchmark 2010 waaraan de NWB Bank heeft deelgenomen is op 18 januari 2011 gepubliceerd en de bank eindigt met haar score op plaats 43 binnen de groep van ruim 450 deelnemers. Binnen de sector 'banken en verzekeraars' bezet de NWB Bank de achtste plaats.

Management approach

De NWB Bank wil op een transparante wijze over haar activiteiten rapporteren. De rapportage over MVO vindt plaats aan de hand van de richtlijnen van het GRI. De NWB Bank heeft haar keuze van de GRI prestatie indicatoren op het gebied van duurzaamheid afgestemd op de relatief kleine kantoororganisatie én haar rol als dienstverlener in de publieke en financiële sector. Meer dan de helft van de indicatoren komt dan ook uit de categorieën 'sociaal' en 'economisch/financieel' en is daarmee voor de bank als financiële dienstverlener relevant.

In samenwerking met een externe partij is in eerste instantie een selectie gemaakt van materiële onderwerpen voor de NWB Bank. Binnen de interne werkgroep MVO wordt de materialiteit van de indicatoren bediscussieerd. Door directie en in het management team wordt de definitieve keuze voor aanvullende prestatie indicatoren gemaakt.

De sociale indicatoren zijn gericht op transparantie ten aanzien van het personeelsbestand, en de prestaties op het gebied van ziekteverzuim, opleiding en ontwikkeling. Deze laatste drie zijn specifieke aandachtgebieden van het HRM beleid.

De economische indicatoren voor de NWB Bank bestaan voornamelijk uit de sector specifieke indicatoren uit het 'financial services supplement' van GRI. De prestaties ten aanzien van de economische indicatoren worden in de jaarrekening en in het directieverslag toegelicht.

Met een kleine kantoororganisatie is een beperkt aantal milieu-indicatoren relevant. Toch is een aantal milieu-indicatoren, die de organisatie direct kan beïnvloeden, wel van belang.

Aan de categorie maatschappelijke verantwoordelijkheid zijn door de NWB Bank in 2010 twee prestatie indicatoren toegevoegd. Deze hebben betrekking op integriteittraining van personeel en op het vergroten van de input bij discussies in de publieke en financiële sector over relevant publiek beleid voor de NWB Bank. Daarnaast blijven het NWB Fonds en de preventie van corruptie van belang. Het NWB Fonds is een belangrijke pijler van het maatschappelijke beleid van de NWB Bank. In 2010 is de bestuursstructuur van het fonds gewijzigd om de governance van deze stichting verder te verbeteren.

Mede naar aanleiding van de komst van de 'Code Banken' heeft de categorie productverantwoordelijkheid meer aandacht gekregen en is deze categorie in 2010 opgenomen met twee prestatie indicatoren, die betrekking hebben op productinformatie en de klachtenprocedure die beschikbaar is voor cliënten (zie: paragraaf Operationeel risico op pagina 112 van dit Jaarverslag).

In het MVO-verslag komt een aantal relevante onderwerpen, zoals governance, compliance, beloningsbeleid, HR beleid en risicomanagement niet (geheel) aan bod, omdat deze onderwerpen elders in dit jaarverslag naar voren komen.

In de tabel op de volgende pagina wordt een overzicht gegeven van door de NWB Bank geselecteerde GRI prestatie indicatoren en de door GRI gebruikte code. Deze prestatie indicatoren worden in de GRI-tabel op de website (www.nwbbank.com) uitgebreider toegelicht. De MVO-verslaggevinggrondslagen worden later in dit hoofdstuk toegelicht.

Overzicht GRI prestatie indicatoren

Sociale indicatoren	**GRI code**
Samenstelling personeelsbestand	LA1
Personeelsverloop	LA2
CAO	LA4
Verzuimcijfers	LA7
Opleiding per medewerker	LA10
Prestatie en loopbaanontwikkeling	LA12
Onderverdeling naar medewerkers	LA13
Milieu indicatoren	**GRI code**
Totale hoeveelheid gebruikte materialen naar gewicht of volume	EN1
Direct energieverbruik	EN3
Directe emissie	EN16
Initiatieven ter verlaging van de emissie van broeikassen	EN18
Totaalgewicht afval naar type en verwijderingsmethode	EN22
Totale uitgaven aan investeringen in milieubescherming	EN30
Maatschappelijke indicatoren	**GRI code**
Effect op gemeenschappen	SO1
Training in anticorruptiebeleid	SO3
Maatregelen naar aanleiding van corruptie	SO4
Standpunten betreffende publiek beleid	SO5
Economische/financiële indicatoren	**GRI code**
Directe economische waarden	EC1
Dekking van de pensioenverplichtingen van de organisatie.	EC3
Procedures ten aanzien van milieu en sociale risico's	FS2
Interacties ten aanzien van milieu en sociale risico's/kansen	FS5
Portefeuille (kredietverlening en funding) in business-lines	FS6
Dekking en de frequentie van audits	FS9
Beleid eerlijk ontwerp en verkoop financiële producten/diensten	FS15
Productverantwoordelijkheid	**GRI code**
Informatie-eisen producten en diensten	PR3
Gegronde klachten over inbreuken op de privacy van klanten	PR8
Mensenrechten	**GRI code**
Toetsing mensenrechten	HR1
Gevallen van discriminatie	HR4

Duurzaamheid in de kerntaken

De NWB Bank ziet de kredietverlening aan instellingen in de publieke sector en de eigen financiering op de internationale kapitaalmarkt als haar voornaamste kerntaken. Als onderdeel van de kredietbeoordeling wordt bij specifieke financieringsverzoeken de duurzaamheid van relaties meegenomen, zoals bijvoorbeeld milieu risico's. Duurzaamheid wordt echter nog niet structureel meegenomen in de kredietverlening. De uitsluitingcriteria worden in het MVO-beleid 2011 verder uitgewerkt en gespecificeerd. Het is de ambitie om binnen de kredietportefeuille de duurzaamheidsimpact van door de NWB Bank gefinancierde instellingen verder te inventariseren en monitoren. De beoordeling van MVO-aspecten kunnen bijdragen aan een laag risicoprofiel. Met onder andere aangepaste producten en voldoende beschikbaarheid van middelen heeft de NWB Bank ingespeeld op de veranderende behoeften van haar klanten.

De NWB Bank gaat de dialoog met kredietnemers in 2011 verder uitbreiden. In 2010 is hiermee een belangrijke stap gezet middels een onderzoeksrapport inzake ontwikkelingen binnen de corporatiesector verzorgd door de RebelGroup uit Rotterdam. Er is daarnaast van de zijde van duurzame institutionele beleggers belangstelling voor de eigen financiering van de NWB Bank. Door deze beleggers worden researchbureaus op het gebied van duurzaamheid ingezet met questionnaires over en de beoordeling van het MVO-beleid en de transparantie van de bank.

Verantwoorde Bedrijfsvoering

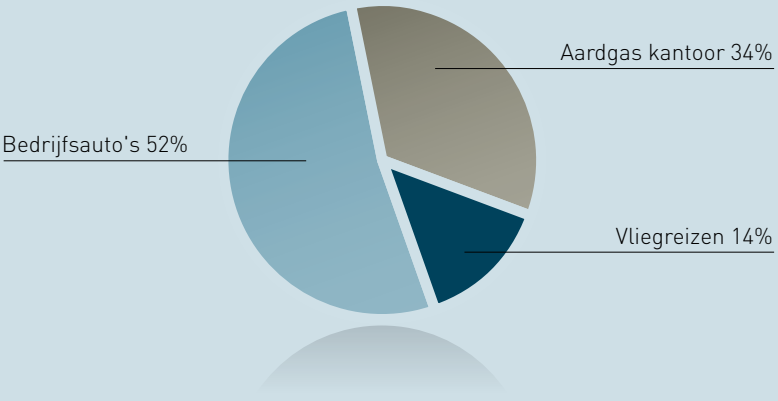
Voor de bedrijfsvoering liggen de MVO-ambities van de NWB Bank voornamelijk op het gebied van duurzaam inkopen, milieu (energie en materiaal) en sociaal beleid (HRM). Het beleid ten aanzien van de duurzaamheid van leveranciers zal worden geëxpliciteerd. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met de leveranciers van gas en elektriciteit, het bureau dat zakenreizen verzorgt en de afvalverwerker over de afstemming van producten op de gewenste duurzaamheid. Ter vermindering van het papierverbruik is daarnaast de digitalisering verder doorgevoerd, ondermeer met de installatie van nieuwe multifunctioneel apparaten. De bank zal in 2011 van diverse relaties ook vragen om in toenemende mate informatie in digitale vorm aan te leveren. Verder wordt gewerkt aan de introductie van telewerken, waarmee werknemers de mogelijkheid wordt geboden om ook elders (thuis) te werken om zo hun tijd efficiënter te kunnen indelen.

Milieu

Het geschatte papierverbruik was in 2010 2.350 kg. Voor 2011 is het streven om met nieuwe multifunctionele apparaten (totale uitgave € 43.200,-) een vermindering van het papierverbruik per personeelslid te realiseren. Voor 2011 zal verdere doorvoering van de digitalisering ook van belang zijn bij de reductie van papierverbruik.

In 2010 is een start gemaakt met het monitoren van de CO_2-footprint van de NWB Bank, waarbij het kantoorpand en vervoer belangrijke componenten zijn. In de onderstaande grafiek wordt een overzicht van de herkomst van de voornaamste categorieën CO_2-uitstoot voor 2010 weergegeven, die voor 2010 rond 190 ton uitkomt. Met ingang van 2010 zijn nieuwe afspraken gemaakt met de leveranciers van gas, elektriciteit en zakenreizen. Elektriciteit was gedurende 2010 afkomstig uit duurzame bronnen zonder directe CO_2-emissie. Het gasverbruik was in 2010 34.501 m^3 en is door de gasleverancier geleverd inclusief een CO_2-compensatie. Over geheel 2010 is voor de buitenlandse reizen de CO_2-uitstoot gecompenseerd via de Nederlandse organisatie Climate Neutral Group.

CO_2-footprint 2010

De CO_2-footprint is op basis van inschattingen. Voor de berekening verwijzen wij naar de GRI-tabel op de website (www.nwbbank.com).

Sociaal

In 2010 is het aantal personeelsleden (inclusief het bestuur) toegenomen van 40 naar 41. In onderstaande tabel wordt een overzicht naar leeftijdscategorie gegeven. In 2010 zijn van de 41 medewerkers, inclusief het bestuur, 24 man (23,79 fte) en 17 vrouw (12,52 fte). In 2010 bestond het Management Team uit 8 personen, waarvan 2 vrouw. Binnen het directiereglement is diversiteit als voorwaarde gesteld voor een goede taakvervulling door de directie. In 2010 bestond de directie uit 2 personen, waarvan 1 vrouw.

De NWB Bank beschikt over één kantoor in Den Haag, dat in 2010 intern geheel is gerenoveerd met naast een hoogwaardig ontwerp ook extra aandacht voor het persoonlijk comfort van de medewerkers. Van alle personeelsleden vervult meer dan 95% een kantoorfunctie en valt ca. 90% onder de lopende bank CAO. Het personeelsverloop is in 2010 met slechts één beëindigd dienstverband (pensionering) onveranderd laag gebleven. Er heeft zich in 2010 geen letsel voorgedaan en het verzuim langer dan 7 dagen is beperkt gebleven tot 1,93%. Het verzuim korter dan 7 dagen is uitgekomen op 1,14%. De NWB Bank stelt zich ten doel het verzuimpercentage op hetzelfde lage niveau te continueren, waarbij 2010 als ijkpunt dient. In 2010 is het Performance Management Systeem ingevoerd en is de gehele cyclus aan prestatie- en loopbaanontwikkeling van toepassing op alle medewerkers (excl. bestuur). De opleidingskosten zijn met circa € 2.500,- per persoon (2009: € 1.800,-) op basis van de gehele organisatie binnen budget gebleven. Uit de praktijk blijkt dat een gedeelte van de medewerkers zelf actief zoekt naar opleidingsmogelijkheden, bij de overige medewerkers is dit onderdeel van het doelstellings- en beoordelingsgesprek. Het is de ambitie om de opleidingsinspanning verder te vergroten. In 2010 heeft de afdeling HRM de eigen processen gestructureerd. Tenslotte is binnen de gehele organisatie de cultuurverandering gericht op het dragen van gedeelde verantwoordelijkheid verder doorgezet.

Leeftijdsgroep	20 t/m 30	31 t/m 40	41 t/m 50	51 t/m 60	61 t/m 70	Totaal
Aantal 2010	2	16	18	4	1	41
Aantal 2009	1	16	17	4	2	40

Dilemma's

Voor de NWB Bank is in 2010 een aantal dilemma's naar voren gekomen waarin afwegingen zijn gemaakt op het gebied van duurzaamheid. Deze dilemma's worden tevens bediscussieerd in de interne werkgroep MVO en hadden in 2010 voornamelijk betrekking op de bedrijfsvoering. Het inventariseren van de duurzaamheid in de kerntaken is een belangrijke uitdaging voor de NWB Bank mede gezien de omvang van de kredietportefeuille. In 2010 is het kantoorpand van de NWB Bank intern geheel gerenoveerd. Hierbij zijn diverse verbeteringen doorgevoerd, zoals verlichting met sensoren die uit gaat bij afwezigheid. Echter bij de keuze voor een geheel nieuw pand, waren de mogelijkheden tot duurzame verbeteringen groter geweest. De NWB Bank heeft er niet voor gekozen haar bestaande kantoorpand te verlaten mede op basis van een afweging inzake de voor- en nadelen van een verhuizing. Daarnaast is in het kader van energieverbruik in eerste instantie gekozen voor CO_2-compensatie. In het kader van het stakeholderdialoog is een aantal positieve reacties ontvangen op de MVO-verslaglegging, echter er moet nog meer structuur aangebracht worden om input van stakeholders ook werkelijk te kunnen gaan verwerken in het MVO-beleid.

Maatschappelijke betrokkenheid

De NWB Bank blijft veel waarde hechten aan haar maatschappelijke betrokkenheid. Naast de activiteiten van het NWB Fonds komt dit ook tot uiting in het sponsoren van projecten betreffende water, kunst en boeken. In 2010 kwam de sponsorbijdrage uit op € 95.700 (2009: € 26.700,-).
De NWB Bank wil maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de bank en haar stakeholders opnemen in het MVO-beleid. Hiertoe kunnen stakeholders van de NWB Bank gebruik maken van het e-mailadres info@nwbbank.com. Ten slotte neemt de NWB Bank zelf ook deel aan maatschappelijke discussies (zie: Stakeholderdialoog).

Eind 2006 heeft de NWB Bank, in nauwe samenwerking met haar aandeelhouders en in samenspraak met de Unie van Waterschappen, de Stichting NWB Fonds opgericht. Dit fonds heeft tot en met 2009 voor € 18 miljoen aan bijdragen van de bank ontvangen, waarmee het bijdragen verstrekt voor projecten met een ideëel karakter op het gebied van waterbeheer. In 2010 heeft de NWB Bank een bijdrage van € 2 miljoen (2009: € 4 miljoen) gestort. Het NWB Fonds richt zich in het bijzonder op de verbetering van het decentraal beheer en bestuur van watersystemen in de wereld. Ook draagt het bij aan projecten gericht op bescherming tegen overstroming en op een goed beheer van afvalwater. Hiertoe verstrekt het NWB Fonds financiële ondersteuning aan waterschappen en publieke instellingen die zich inzetten voor internationale samenwerkingsprojecten. In 2007 heeft het NWB Fonds de eerste projectsubsidies toegekend, en inmiddels zijn acht projecten in gang gezet in onder meer Nicaragua, Roemenië, Senegal, Slowakije en Suriname. Twee van deze projecten zijn gericht op het bereiken van de millenniumdoelstellingen, waarbij er veel aandacht is voor toegang tot water en sanitatie. Bij de overige projecten gaat het vooral om kennisoverdracht van diverse aspecten van het Nederlandse model van watermanagement, die kansrijk zijn voor toepassing in de betrokken landen. In 2008 zijn met financiering van het NWB Fonds verder drie aansprekende activiteiten georganiseerd in het kader van het International Year of Sanitation. In 2009 kwam het totaal aantal ondersteunde projecten op 19. Voor de ontwikkelingen in 2010 wordt verwezen naar het interview met de heer Loijenga en de heer Langeveld van het NWB Fonds op pagina 52 van dit jaarverslag (voor meer informatie verwijzen wij naar www.nwbfonds.nl).

Een ander aspect van maatschappelijke betrokkenheid is het tegengaan van corruptie. De NWB Bank heeft ten aanzien hiervan diverse preventieve maatregelen geïmplementeerd. De belangrijkste zijn: Pre-employment screening, Insiderregeling, en de Gedragscode. De nieuwe gedragscode is in 2010 door alle personeelsleden ondertekend en vormt een onderdeel van het arbeidscontract. In overeenstemming met de Code Banken heeft de directie ook een moreel-ethische verklaring getekend (zie: hoofdstuk Corporate Governance). De inhoud van deze verklaring is vertaald naar de gedragscode voor medewerkers van de bank. Mede naar aanleiding van de nieuwe gedragscode heeft de NWB Bank in 2010 een integriteittraining voor haar personeel verzorgd middels een aantal workshops georganiseerd tezamen met Deloitte.

MVO Verslaggevinggrondslagen

Het disclosurebeleid van de NWB Bank is gericht op een transparante rapportage over haar activiteiten. Bij de rapportage over het MVO-beleid hanteert de bank de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI: www.globalreporting.org). De rapportage in dit jaarverslag is gebaseerd op de G3 richtlijnen van GRI. Het GRI rapportage niveau komt volgens de NWB Bank uit op 'application level' B+. Het hoofdstuk Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is 'externally assured' door KPMG. Voor een compleet overzicht van de relevante inhoudcriteria en prestatie-indicatoren wordt verwezen naar de GRI-tabel op de website (www.nwbbank.com). Dit verslag volgt de GRI richtlijnen voor duurzaamheidverslaglegging en het Financial Services Sector Supplement van het GRI, die waar mogelijk zijn toegepast. De motivatie van de keuze voor GRI ligt in het feit dat de NWB Bank een goede internationale vergelijkbaarheid met andere instellingen, zoals diverse andere banken en staatsdeelnemingen in Nederland, nastreeft.

Binnen het proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag heeft de directie van de NWB Bank drie aandachtsgebieden voor MVO vastgesteld. Dit zijn de aandachtsgebieden op sociaal, milieu en economisch gebied en deze zijn tot stand gekomen mede op grond van dialoog met stakeholders. Hierbij is vastgesteld dat de stakeholders belangrijke lezers (doelgroep) van dit jaarverslag zijn.

Ketenverantwoordelijkheid

De NWB Bank ziet ketenverantwoordelijkheid als een uitgangspunt om duurzaamheidsambities in haar kerntaken vorm te geven. Binnen de kredietverlening zal de duurzaamheidimpact verder worden geïnventariseerd. In 2010 is bij specifieke financieringsaanvragen extra aandacht gevraagd voor en besteed aan bijvoorbeeld milieurisico's. In klantgesprekken wordt productverantwoordelijkheid meegnomen, zoals bijvoorbeeld een bijsluiter bij een specifieke lening. Ten aanzien van de eigen financiering, die de NWB Bank in de internationale kapitaalmarkt verwerft, worden de mogelijkheden onderzocht om ook bij de intermediairs de duurzaamheidcriteria te inventariseren en indien mogelijk de duurzaamheidimpact te vergroten. De duurzaamheidimpact zal uiteindelijk worden afgemeten aan de maatschappelijke meerwaarde die kan worden vastgesteld, waarbij ook de dialoog in de keten een belangrijke rol speelt.

Maatschappelijke rol van de NWB Bank

Stakeholderdialoog

De NWB Bank treedt regelmatig in contact met haar belanghebbenden (stakeholders). In het kader van MVO worden als stakeholders beschouwd: aandeelhouders, klanten, investeerders, medewerkers, overheid en toezichthouders. De contacten vinden periodiek plaats, maar soms ook naar aanleiding van specifieke ontwikkelingen. De directie bezoekt gedurende het jaar investeerders om een toelichting te geven op de halfjaar- en jaarcijfers en overige ontwikkelingen. Eenmaal per jaar belegt de directie een Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In deze vergadering legt de directie onder meer verantwoording af ten aanzien van doelstellingen, bedrijfsstrategie, beleid en financiële resultaten. Meermalen per jaar vindt overleg plaats met toezichthouder De Nederlandsche Bank, onder meer over risicobeheer, compliance en integriteit. Het is een ambitie van de NWB Bank om de dialoog met de belanghebbenden verder te structureren. Er wordt ook deelgenomen aan diverse georganiseerde overleggen van ministeries (o.a. het Fido overleg), van de NVB (Nederlandse Vereniging van Banken) en de EAPB (European Association of Public Banks). Anderzijds kunnen maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de NWB Bank en haar stakeholders worden opgenomen in het MVO-beleid.
De reacties op het verslag van vorig jaar, voornamelijk afkomstig uit de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, worden meegenomen bij de opstelling van dit verslag. Op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is ook gesproken over het MVO-beleid.

Onafhankelijk assurance rapport

Aan de lezers van het Jaarverslag van de Nederlandse Waterschapsbank N.V.

De Directie van de Nederlandse Waterschapsbank N.V. (verder NWB Bank) heeft ons verzocht zekerheid te verstrekken over de informatie in het hoofdstuk 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen 2010' (verder: het MVO Hoofdstuk) van het Jaarverslag 2010. De Directie van de NWB Bank is verantwoordelijk voor het opstellen van het MVO Hoofdstuk, inclusief het bepalen van de te rapporteren materiële onderwerpen. Het is onze verantwoordelijkheid een assurance rapport bij het MVO Hoofdstuk te verstrekken.

Wat was de reikwijdte van onze opdracht?

Onze opdracht was gericht op het verschaffen van een beperkte mate van zekerheid of de informatie in het MVO Hoofdstuk, in alle van materieel belang zijnde aspecten, juist is weergegeven. De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en zijn geringer in diepgang dan de werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. We verstrekken geen zekerheid bij de haalbaarheid van de doelstellingen, verwachtingen en ambities van de NWB Bank.

Welke verslaggevingscriteria heeft de NWB Bank gebruikt?

NWB Bank hanteert de Sustainability Reporting Guidelines (G3) van de Global Reporting Initiative (GRI) voor het opstellen van de MVO-verslaggeving, zoals toegelicht in paragraaf 'MVO Verslaggevinggrondslagen' van het MVO Hoofdstuk. De informatie in het MVO Hoofdstuk moet worden beschouwd in samenhang met deze toelichting.

Welke assurance standaard hebben wij gebruikt?

We hebben onze opdracht uitgevoerd in overeenstemming met de Standaard 3410N "Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen" van het Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants. Op basis van deze standaard is het onder andere vereist dat de leden van het assuranceteam over de specifieke kennis, vaardigheden en vaktechnische bekwaamheden beschikken die nodig zijn om de informatie in het MVO Hoofdstuk te kunnen begrijpen en beoordelen, en dat die leden voldoen aan de vereisten van de Ethische Code voor Professionele Accountants van IFAC, inclusief onafhankelijkheid.

Wat hebben wij gedaan?

We hebben onder meer de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Het uitvoeren van een media- en internetanalyse naar maatschappelijke issues voor de NWB Bank ter verdieping van ons inzicht in de relevante duurzaamheidonderwerpen en vraagstukken in de rapportageperiode.
- Het afnemen van interviews met leden van de MVO-werkgroep die verantwoordelijk zijn voor het leveren van de informatie in het MVO Hoofdstuk.
- Het beoordelen van de opzet van systemen en processen voor informatieverzameling en –verwerking, waaronder de aggregatie van gegevens tot informatie in het MVO Hoofdstuk.
- Het beoordelen van interne en externe documentatie op basis van deelwaarnemingen om te bepalen of de informatie in het MVO Hoofdstuk adequaat is onderbouwd.
- Het vaststellen van consistentie met overige externe gepubliceerde informatie zoals het 'NWB Bank Jaarverslag 2010'.

Tijdens ons onderzoek hebben wij de noodzakelijke wijzigingen in het MVO Hoofdstuk besproken met de NWB Bank en hebben wij vastgesteld dat deze wijzigingen adequaat zijn verwerkt in de definitieve versie.

Wat is onze conclusie?

Uit onze werkzaamheden is niet gebleken dat het MVO Hoofdstuk, in alle van materieel belang zijnde aspecten, onjuist is weergegeven uitgaande van de G3 Guidelines van de Global Reporting Initiative.

Amstelveen, 23 maart 2011

KPMG Sustainability
Drs W.J. Bartels RA (partner)

Henk Loijenga, directeur NWB Fonds

Paul Langeveld, programma manager

In 2006 nam de NWB Bank het initiatief tot oprichting van het NWB Fonds. Als eigen daad van maatschappelijk verantwoord ondernemen en om te dienen als financiële hulpbron voor de waterschappen bij het betreden van het wereldwijde maatschappelijke speelveld. Het vermogen van het Fonds bedraagt nu € 20 miljoen en daar zal in totaal nog € 5 miljoen bij komen.

Uit de renteopbrengsten verstrekt het NWB Fonds subsidies aan de waterschappen voor samenwerkings-activiteiten met publieke instellingen in het buitenland en voor daarmee verbonden onderzoek en publicaties. Met als doel bij te dragen aan een verbeterd decentraal beheer en bestuur van watersystemen, een verbeterde bescherming tegen overstroming en een verbeterde zuivering van afvalwater.

Van oorsprong zijn de waterschappen samenwerkingsverbanden van bewoners van een gebied. De bewoners bepaalden de grenzen, de taak en het speelveld van hun waterschap. De vorst gaf de waterschappen overheidsmacht. Tot op de dag van vandaag zijn de waterschappen uitvoerende overheden. De grenzen worden nu van hogerhand bepaald en de kerntaken liggen wettelijk vast. Het speelveld voor de kerntaken van de waterschappen wordt steeds meer door internationale ontwikkelingen aangegeven. Waterschappen werken samen met buitenlandse evenknieën in grensoverschrijdende stroomgebieden. Wetten en beleid van de Europese Unie gaan hen rechtstreeks aan en in het verband van de Verenigde Naties worden de waterschappen steeds vaker, als wereldwijd erkende wateroverheden, in het buitenland tot actie geroepen.

Ook buiten dit min of meer verplichte internationale speelveld is er een mondiale waterwerkelijkheid waarin de waterschappen vanuit hun kerntaken waarde kunnen toevoegen: in Afrika vooral, maar ook in delen van Azië en sommige landen in Midden en Zuid-Amerika. Samenwerking leidt tot ontwikkeling. De geschiedenis van de waterschappen levert het bewijs.

Nederland is in het buitenland bekend als waternatie, met enorme kennis van en ervaring met integraal waterbeheer, watertechnologie, plannen maken en uitvoeren. De bestuurskracht van het waterschapsmodel staat wereldwijd in de belangstelling, als bron van inspiratie voor lokale en regionale (economische) ontwikkeling. In tijden van klimaatverandering en globalisering doet dit de buitenlandse vraag naar waterschapsexpertise toenemen. Sinds de millenniumwisseling pakken de waterschappen hun wereldwijde maatschappelijke verantwoordelijkheid steeds actiever op. Daarmee verleggen zij doelgericht en welbewust de grenzen van het speelveld van hun kerntaken.

Door internationaal samen te werken dragen de waterschappen tegelijkertijd hun steentje bij aan het wereldwijd versterken van de positie van de Nederlandse watersector, samen met

‘Bijdragen aan kennisontwikkeling en innovatie, duurzaamheid en het versterken van watermanagement en vooral watergovernance.’

kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Andersom versterkt internationale samenwerking de kennisontwikkeling en innovatie van de Nederlandse watersector. Welvarende landen danken hun vooruitgang in kennis en innovatie vaak mede aan hun aanwezigheid in ontwikkelingslanden en transitielanden.

Maar hoe je het ook wendt of keert, ontwikkelings-samenwerking zal per saldo altijd meer geven zijn dan ontvangen. Bij deze hulpverlening aan het buitenland kunnen de waterschappen ruggensteun krijgen van het NWB Fonds. Reis- en verblijfkosten worden vergoed, evenals de kosten van onderzoek en publicaties. De personeelskosten blijven grotendeels voor rekening van de waterschappen en de buitenlandse partner(s).

In vier jaar tijd zijn met hulp van het NWB Fonds door een tiental waterschappen en de Unie van Waterschappen 31 internationale samenwerkingsprojecten opgezet. Hiervan zijn er 19 afgerond en lopen er op dit moment 12. In totaal is hiermee een subsidiebedrag van het NWB Fonds gemoeid van ruim € 1,5 miljoen.

Het bestuur van het NWB Fonds wil meer focus in het subsidiebeleid aanbrengen. De kenbare behoefte van de buitenlandse partnerorganisatie moet nog meer leidend worden, waarbij het bevorderen van de zelfredzaamheid van de bevolking voorop moet staan. Inhoudelijk moeten de projecten bijdragen aan kennisontwikkeling en innovatie, duurzaamheid en het versterken van watermanagement en vooral watergovernance. Om synergie te bereiken moeten de waterschappen nog meer samenwerken met andere actoren in de Nederlandse watersector (ministeries, drinkwaterbedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen, non-gouvernementele organisaties en particuliere bedrijven). En in het belang van de doelmatigheid moeten de waterschappen onderling landencoalities aangaan of vaker in het verband van de Unie van Waterschappen gaan optrekken.

Het NWB Fonds wil hierin meer gaan sturen, zodat de ontwikkelingssamenwerking van waterschappen echt zoden aan de dijk kan zetten. Aan de medewerkers en bestuurders van de waterschappen hoeft het niet te liggen. Zij kunnen met raad en daad op tal van plekken in de wereld het verschil maken tussen het machteloos ondergaan van de waterstress of het tot ontwikkeling brengen van waterbeheer en waterbestuur.

Verantwoordelijkheidsverklaring

De directie verklaart dat, voor zover haar bekend, de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst van de bank. Daarnaast verklaart de directie dat, voor zover haar bekend, het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de bank omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar waarvan de gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen en dat in het jaarverslag de wezenlijke risico's waarmee de bank wordt geconfronteerd zijn beschreven.

Den Haag, 23 maart 2011

Directie

R.A. Walkier
L.M.T. van Velden

Remuneratierapport

Beloningsbeleid

Het bezoldigingsbeleid van de NWB Bank heeft als doel het aantrekken en behouden van gekwalificeerde en deskundige bestuurders. In het algemeen onderschrijft de NWB Bank een beleid tot matiging van de honorering van bestuurders in overeenstemming met maatschappelijk aanvaardbare normen.

De afgelopen jaren heeft het beleid van de bank geleid tot een versobering van de beloning voor directieleden. De laatste aanpassing ten aanzien van het variabele beloningsdeel, was een vermindering tot maximaal 15% per jaar met ingang van 1 januari 2010. Hiertoe heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders besloten in haar vergadering van 23 april 2009. In hetzelfde jaar is het beloningsbeleid van de directie van de NWB Bank aan de orde geweest tijdens een bijeenkomst met vertegenwoordigers van aandeelhouders. Dit heeft geresulteerd in een voorstel tot wijziging van het beloningsbeleid, dat op 22 april 2010 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is goedgekeurd. Als gevolg van dit besluit geldt een maximumsalaris van € 280.000 (vaste en variabele beloning inbegrepen) voor de voorzitter van de directie, en een maximum van 85% van dit bedrag voor overige directieleden. Hiervan kan worden afgeweken indien de continuïteit van kwalitatief goed bestuur in het geding zou komen, veroorzaakt door de omstandigheden op de arbeidsmarkt. De vaste beloning wordt jaarlijks geïndexeerd. Het nieuwe beloningsbeleid is met terugwerkende kracht van toepassing vanaf 1 januari 2010 en geldt voor nieuw te benoemen directieleden vanaf die datum.

Het beloningsbeleid van de directie, senior management en overige medewerkers is in overeenstemming met de principes van de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken.

De totale beloning van de directie bestaat uit een basissalaris en een variabele beloning. Een nadere toelichting wordt hieronder weergegeven.

Basissalaris

Met ingang van 1 januari 2010 bedraagt het basissalaris voor de voorzitter van de directie maximaal 85% van € 280.000 en voor overige directieleden maximaal 85% van € 238.000. Dit geldt voor nieuw te benoemen directieleden vanaf 1 januari 2010. Het basissalaris wordt jaarlijks geïndexeerd.

Variabele beloning

De variabele beloning is gebaseerd op de prestaties van het directielid, de onder zijn verantwoordelijkheid vallende afdelingen, alsmede die van de bank als geheel. Deze prestaties zijn vertaald in vooraf vastgestelde en beoordeelbare prestatiecriteria. De variabele beloning van de directie bestaat uit een kortetermijndeel (10%) en een langetermijndeel (5%). De hoogte van beide delen wordt bepaald aan de hand van vooraf afgesproken kortetermijndoelstellingen voor het betreffende jaar. Het langetermijndeel wordt later uitbetaald en de betaling is mede afhankelijk van het behalen van de vooraf afgesproken langetermijndoelstellingen.

De langetermijnelementen zijn:
- Handhaving AAA-ratings
- Strategie

Na afloop van iedere periode van vier jaar wordt beoordeeld of deze lange termijn elementen zijn behaald en of het uitgestelde variabele deel van maximaal 5% per jaar kan worden uitgekeerd.

De vaststelling van het kortetermijndeel van de variabele beloning is gebaseerd op de navolgende elementen:
- Winst (conform doelstellingen in jaarlijkse begroting)
- Risicobeheer (conform interne en externe normenkaders)
- Uitvoering strategie/beleid (conform doelstellingen in jaarlijkse beleidsnota)
- Persoonlijke aandachtsgebieden

Na afloop van enig jaar vindt beoordeling van de behaalde resultaten plaats. De toekenning van de variabele beloning voor de directie is een volledig discretionaire bevoegdheid van de Raad van Commissarissen. In buitengewone omstandigheden heeft de Raad van Commissarissen de discretionaire bevoegdheid de variabele beloning aan te passen, wanneer deze naar zijn oordeel leidt tot onbillijke of onbedoelde uitkomsten. Voorts heeft de Raad van Commissarissen de bevoegdheid de variabele beloning die is toegekend aan een directielid op basis van onjuiste (financiële) gegevens terug te vorderen van het desbetreffende directielid.

Gelet op de aard van de onderneming en de maatschappelijke positie van de bank hebben voor de vaststelling van de hoogte en de structuur van de variabele beloning geen scenarioanalyses plaatsgevonden.

Duur van de arbeidsovereenkomst

Een bestuurder wordt benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Herbenoeming kan telkens voor een periode van maximaal vier jaar plaatsvinden. Dit betekent dat arbeidsovereenkomsten van directieleden elke vier jaar opnieuw worden beoordeeld en getoetst.

Pensioenen

De pensioenen van de leden van de directie zijn verzekerd volgens dezelfde voorwaarden als de overige medewerkers van de NWB Bank. De pensioenpremies komen voor rekening van de NWB Bank. De prepensioenregeling van de heer Walkier is per 1 januari 2006 beëindigd. In overeenstemming met de regeling in de Algemene Bank CAO is het voordien opgebouwde prepensioen geïndexeerd en wordt als onderdeel van het salaris van de heer Walkier jaarlijks een gedeeltelijke compensatie betaald conform de levensloopregeling. Op pensioencontracten van de directie is een middelloonregeling van toepassing. Voor de heer Walkier is de middelloonregeling van toepassing met ingang van de datum van zijn benoeming tot voorzitter van de directie (24 april 2008).

Remuneratie directie 2010

Basissalaris

Voor mevrouw Van Velden geldt het nieuwe beloningsbeleid dat per 1 januari 2010 is vastgesteld voor nieuw te benoemen directieleden. Het basissalaris van de heer Walkier is in 2010 ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2009. Wel wordt de vaste beloning voor directieleden met ingang van 1 januari 2010 jaarlijks geïndexeerd.

Variabele beloning

In februari 2011 heeft de Remuneratie- en Benoemingscommissie de feitelijke resultaten van de NWB Bank vergeleken met de geformuleerde doelstellingen. Deze vergelijking heeft laten zien dat de doelstellingen volledig zijn behaald. Op grond van het prestatiecontract van de directie, dat is herzien naar aanleiding van de invoering van de Code Banken, heeft de Remuneratie- en Benoemingscommissie een voorstel gedaan aan de Raad van Commissarissen.

Beoordeling directie

De tabel geeft het resultaat weer van de beoordeling door de Raad van Commissarissen.

ELEMENTEN	DOELSTELLING	RESULTAAT
Winst	Conform doelstellingen in jaarlijkse begroting	Behaald
Risicobeheer	Conform interne en externe normenkaders	Behaald
Uitvoering strategie/beleid	Conform doelstellingen in jaarlijkse beleidsnota	Behaald
Persoonlijke aandachtsgebieden	Walkier	Behaald
	Van Velden	Behaald

Het door de Raad van Commissarissen toegekende variabele deel bedraagt zowel voor de heer Walkier als voor mevrouw Van Velden 10% van het basissalaris.

Schematisch overzicht remuneratie van de leden van de directie in 2010:

Bezoldiging van de directieleden

(in duizenden euro's)	Vaste beloning	Variabele beloning	Pensioenlasten en levensloop
2010			
R.A. Walkier	274	27	94
Drs. L.M.T. van Velden	207	21	65
	481	48	159
2009			
R.A. Walkier	274	45	84
Drs. A.J.M.M. Van Cleef	251	35	64
	525	80	148

De vaste beloning bestaat uit het vaste salaris over 13 maanden plus 8% vakantiegeld. De directie ontvangt een deels belaste onkostenvergoeding van € 2.800 per persoon per jaar. Tevens heeft de bank aan de directieleden een auto ter beschikking gesteld. Het voormalige directielid de heer drs. A.J.M.M. Van Cleef heeft, conform de regeling vermeld in het jaarverslag 2009, in 2010 € 143.000 ontvangen. De pensioenlasten voor de heer Van Cleef bedroegen € 87.000 over 2010.

Remuneratiebeleid 2011

Het basissalaris van de leden van de directie zal in 2011 worden aangepast als gevolg van de overeengekomen indexatie van de vaste beloning. In 2011 zal het herziene prestatiecontract worden geëvalueerd. Aan de hand van de uitkomsten van deze evaluatie zullen de elementen voor het vaststellen van de variabele beloning al dan niet worden gewijzigd.

Remuneratie Raad van Commissarissen

De honorering van de Raad van Commissarissen wordt periodiek vergeleken met die van vergelijkbare ondernemingen en wordt door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld. In 2011 zal de honorering voor de Raad van Commissarissen worden geëvalueerd.

De huidige honorering is als volgt:

Voorzitter	€ 18.570 per jaar
Vice-voorzitter	€ 14.350 per jaar
Leden	€ 12.380 per jaar

Met ingang van 1 juli 2007 geldt voor commissieleden de volgende vergoedingsregeling:

- een vergoeding van € 750 per vergadering voor zowel de leden van de Audit- en Risicocommissie als de leden van de Remuneratie- en Benoemingscommissie en
- een vaste vergoeding per jaar van € 4.000 voor de leden van de Audit- en Risicocommissie en € 3.000 voor de leden van de Remuneratie- en Benoemingscommissie.

In de toelichting op de jaarrekening 2010 (pagina 81) wordt melding gemaakt van de remuneratie van de leden van de Raad van Commissarissen. De honorering van de Raad van Commissarissen kent geen variabele componenten en geen optieregelingen.

Bernt Schneiders,

voorzitter Genootschap van Burgemeesters

‘Ook als alles goed is geregeld, moet governance op de agenda staan’

Het Genootschap van Burgemeesters telt circa 430 leden en houdt zich bezig met de ontwikkeling van het burgemeestersambt in de breedste zin van het woord. Voorzitter is de Haarlemse burgemeester Bernt Schneiders. Wat hem betreft staat het onderwerp governance structureel op de agenda en niet alleen als er zich ergens een affaire aandient.

“Het genootschap zorgt ervoor dat burgemeesters hun ambt optimaal uit kunnen oefenen. Vaak gaat het om het vergaren en delen van kennis. Neem een kwestie als de komst van een landelijke politie. Op het gebied van openbare orde en veiligheid ligt het gezag bij de burgemeester. Maar als de minister voortaan over de mensen en de middelen gaat, hoe houdt die burgemeester dan greep op de zaak? Dat is een onderwerp waar binnen ons genootschap veel over wordt gesproken en waar wij ten behoeve van wetgeving gericht input voor leveren. Een ander voorbeeld is de discussie over de rol van burgemeesters. De ene keer ben je de vertrouwen wekkende burgervader die rust predikt en mensen samenbrengt. De andere keer ben je de boeman die straatverboden oplegt of café’s sluit.“

“De waardenpatronen van burgers lopen in toenemende mate uiteen. Zo kijken oudere generaties heel anders naar de overheid dan de jeugd. In het boek ‘De Grenzeloze Generatie’ van Frits Spangenberg en Martijn Lampert wordt dat mooi beschreven. Ongeveer 20% van de burgers is plichtsgetrouw en nog eens 20% voelt zich verantwoordelijk. Verder is er een groep van 30% die zich puur pragmatisch opstelt en nog eens 30% voelt zich buitenstaander. Over tien of vijftien jaar is het

aantal pragmatici en buitenstaanders waarschijnlijk sterk gestegen. Dan werkt de burgemeester in een heel andere situatie dan nu. Het genootschap is volop in gesprek over dergelijke ontwikkelingen. We praten over de gevolgen voor de lokale democratie en ook over de kwaliteiten die een burgemeester straks nodig heeft om optimaal te kunnen functioneren .”

“Wat volgens mij nooit meer verandert, is het feit dat een burgemeester in een glazen huis leeft. Begrippen als zuiverheid en verantwoording staan hoog op de politieke agenda. En terecht. Oud minister Ien Dales zei niet voor niets dat een béétje integriteit niet bestaat. Ik zie de rol van burgemeester als die van een hoeder over een 100% integer lokaal bestuur. Daar heb je – samen met andere betrokkenen – voor te zorgen. In Haarlem doen we dat mede op basis van een integriteitscode en een klokkenluidersregeling. Ook hebben wij duidelijke afspraken over openbaarheid van informatie, nevenfuncties en het aannemen van geschenken. Onze 1100 ambtenaren en hun bestuurders weten exact waar zij zich aan hebben te houden. Haarlem heeft alles op basis van door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten ontwikkelde modellen geregeld. Ook als je alles goed hebt geregeld, moet je zorgen dat het onderwerp governance op de agenda staat. Want alleen een code is niet genoeg. Het hele gemeentelijke apparaat moeten voelen dat de leiding die governance bewaakt.”

“Er is op dit gebied in een relatief korte tijd veel veranderd. Als burgemeester van Landsmeer kreeg ik een stuk of tien kerstpakketten. Dat was destijds heel gewoon. Door de jaren heen is men mede naar aanleiding van allerlei affaires terughoudender geworden en met regelgeving gekomen. De Wet Bibob is daar een mooi voorbeeld van. Onderschat ook de rol van de media niet. Die volgen de ambtelijke en bestuurlijke wereld op de voet. Steeds meer informatie wordt voor hen opvraagbaar. Alles kan onder een vergrootglas komen te liggen. Ik heb daar geen moeite mee. Al vraag ik mij wel eens af of iedereen op het internet tot in de kleinste details moet kunnen zien waar en wanneer ik met iemand een broodje heb gegeten.”

Jaarrekening

Winst- en verliesrekening

voor het jaar eindigend op 31 december 2010

(in miljoenen euro's)	Toelichting	2010	2009
Rentebaten		**1.779**	1.750
Rentelasten		**1.675**	1.658
Rente	1	**104**	92
(On)gerealiseerde waardemutaties marktwaardeportefeuille	2	**-40**	-2
Totaal operationele baten		**64**	90
Personeelskosten	3	**4**	4
Andere beheerskosten	4	**6**	5
Bijdrage Stichting NWB Fonds	5	**2**	4
Personeels- en andere beheerskosten		**12**	13
Afschrijvingen	6	**1**	1
Totaal operationele bedrijfslasten		**13**	14
Winst voor belastingen		**51**	76
Belastingen	7	**13**	19
Netto winst		**38**	57

Balans

op 31 december 2010 voor winstbestemming

(in miljoenen euro's)	Toelichting	**2010**	2009
Activa			
Kasmiddelen	8	**13**	467
Financiële activa aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening	9	**43.285**	39.260
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	10	**861**	928
Derivaten	11	**4.659**	2.642
Kredieten en vorderingen bankiers	12	**2.363**	2.647
Kredieten en vorderingen publieke sector	13	**5.817**	6.250
Vennootschapsbelasting	14	**18**	26
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	15	**7**	5
Immateriële activa	16	**1**	1
Uitgestelde belastingen	17	**23**	34
Overige vorderingen	18	**52**	28
Overlopende activa	19	**120**	134
Totaal activa		**57.219**	52.422
Passiva			
Bankiers	20	**1.286**	323
Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening	21	**41.943**	37.833
Derivaten	22	**5.704**	4.950
Toevertrouwde middelen	23	**1.559**	2.308
Uitgegeven schuldbewijzen	24	**5.444**	5.755
Overige schulden	25	**69**	69
Overlopende passiva	26	**146**	136
		56.151	51.374
Gestort kapitaal	27	**7**	7
Reserve herwaardering financiële activa voor verkoop beschikbaar	28	**-7**	-29
Overige herwaarderingsreserves	28	**1**	1
Algemene reserve	29	**1.029**	1.012
Onverdeelde winst verslagjaar	30	**38**	57
Eigen vermogen		**1.068**	1.048
Totaal passiva		**57.219**	52.422
Onherroepelijke toezeggingen	31	**6.315**	5.464
Voorwaardelijke schulden	32	**199**	185

Overzicht van het totaalresultaat

voor het jaar eindigend op 31 december 2010

(in miljoenen euro's)	**2010**	2009
Netto winst	**38**	57
Netto veranderingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa	**30**	-22
Vennootschapsbelasting op baten en lasten die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt	**-8**	6
Baten en lasten rechtsreeks verwerkt in het eigen vermogen	**22**	-16
Totaalresultaat	**60**	41

Verloopstaat van het eigen vermogen

voor het jaar eindigend op 31 december 2010

(in miljoenen euro's)	Gestort kapitaal	Reserve herwaar-dering financiële activa voor verkoop beschikbaar	Overige herwaar-derings-reserves	Algemene reserve	Onver-deelde winst verslag-jaar	Totaal
Stand op 1 januari 2009	**7**	**-13**	**1**	**1.043**	**9**	**1.047**
Waardemutatie financiële activa voor verkoop beschikbaar		-16				-16
Baten en lasten rechtstreeks verantwoord in eigen vermogen		-16				-16
Winstbestemming voorgaand boekjaar				9	-9	
Dividenduitkering				-40		-40
Resultaat boekjaar					57	57
Stand op 31 december 2009	**7**	**-29**	**1**	**1.012**	**57**	**1.048**
Waardemutatie financiële activa voor verkoop beschikbaar		22				22
Baten en lasten rechtstreeks verantwoord in eigen vermogen		22				22
Winstbestemming voorgaand boekjaar				57	-57	
Dividenduitkering				-40		-40
Resultaat boekjaar					38	38
Stand op 31 december 2010	**7**	**-7**	**1**	**1.029**	**38**	**1.068**

Kasstroomoverzicht

voor het jaar eindigend op 31 december 2010

(in miljoenen euro's)	2010	2009
Winst voor belastingen	**51**	76
Aanpassingen voor:		
Vennootschapsbelasting	**7**	-
Afschrijvingen	**1**	1
Waardemutatie activa en passiva tegen reële waarde	**2**	3
Mutaties in:		
Kredieten en vorderingen bankiers, niet terstond opeisbaar	**1.248**	-1.288
Kredieten en vorderingen publieke sector	**-2.942**	-4.075
Toevertrouwde middelen	**-454**	663
Betaalde vennootschapsbelasting	**1**	-14
Overige activa en passiva	**50**	-146
Netto kasstroom uit operationele/bancaire activiteiten	**-2.036**	-4.780
Investeringen in rentedragende waardepapieren	**-**	-50
Aflossingen op rentedragende waardepapieren	**437**	362
Saldo	**437**	312
Investeringen in onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	**-2**	-1
Desinvesteringen	**-**	-
Saldo	**-2**	-1
Investeringen in immateriële activa	**-**	-
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	**435**	311
Opname obligatieleningen, notes	**9.679**	7.631
Aflossing obligatieleningen, notes	**-5.592**	-5.077
Opname CD/CP	**27.035**	25.868
Aflossing CD/CP	**-29.935**	-23.519
Saldo	**1.187**	4.903
Betaald dividend	**-40**	-40
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	**1.147**	4.863
Kasstroom	**-454**	394

(in miljoenen euro's)	**2010**	2009
Kasstroom	**-454**	394
Liquiditeiten begin van het jaar	**467**	73
Liquiditeiten eind van het jaar	**13**	467
In dit saldo zijn de volgende posten begrepen:		
Bankiers, terstond opeisbaar	**0**	0
Kasmiddelen en vorderingen bankiers	**13**	467
Liquiditeiten eind van het jaar	**13**	467

Het bedrag van de "Waardemutatie activa en passiva tegen reële waarde" bestaat uit marktwaardemutaties van financiële activa en passiva tegen reële waarde, waardemutaties van derivaten en betaalde boetes en koersverschillen.

In 2010 is voor een bedrag van € 1.645 miljoen aan rentebetalingen verricht (2009: € 1.656 miljoen) en een bedrag van € 1.751 miljoen aan rente-inkomsten ontvangen (2009: € 1.763 miljoen).

Toelichting op de jaarrekening

Bedrijfsinformatie

De jaarrekening van de Nederlandse Waterschapsbank N.V. (hierna: de NWB Bank) over 2010 is opgesteld door de directie, voorzien van een advies van de Raad van Commissarissen op 23 maart 2011 en zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 28 april 2011.

De NWB Bank is een naamloze vennootschap gevestigd in Den Haag, waarvan de aandelen in handen zijn van overheden. De NWB Bank richt zich met haar diensten exclusief op de publieke sector. Zij financiert waterschappen, gemeenten en provincies, alsmede aan overheid gelieerde instellingen, zoals woningbouwcorporaties, ziekenhuizen en onderwijsinstituten.

Grondslagen bij de opstelling van de jaarrekening

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening van de NWB Bank is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards, zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) alsmede de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Wijzigingen in verslaggevingsgrondslagen

In 2010 hebben zich geen wijzigingen in de verslaggevinggrondslagen voorgedaan.
IFRS 9 zoals deze is gepubliceerd behandelt uitsluitend classificatie en waardering van financiële activa en passiva en zal naar verwachting IAS 39 vervangen zodra andere projecten met betrekking tot financiële instrumenten zijn afgerond. IFRS 9 Financiële instrumenten: classificatie en waardering is van toepassing op boekjaren die ingaan op of na 1 januari 2013 waarbij eerdere toepassing is toegestaan. IFRS 9 is echter nog niet aanvaard door de EU, waardoor ondernemingen die EU-IFRS toepassen IFRS 9 nog niet mogen toepassen in hun jaarrekeningen.

Voor NWB Bank is met name de herziening van macro hedge accounting relevant in het licht van de recent ingevoerde macro fair value hedge voor de nieuwe productie. Naar verwachting zal met betrekking tot dit onderdeel medio 2011 meer duidelijkheid zijn.

Belangrijke inschattingen en schattingsonzekerheden

Algemeen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, alsmede van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden, marktinformatie en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over het merendeel van de boekwaarde van activa en passiva van de NWB Bank die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen daardoor afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden verantwoord in de periode waarin de schattingen worden herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft. Heeft de herziening ook gevolgen voor toekomstige perioden, dan wordt de herziening verantwoord in zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Door de directie gevormde oordelen bij de toepassing van de EU-IFRS die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de jaarrekening, en schattingen die een aanmerkelijk risico in zich bergen van een materiële aanpassing in een volgend jaar, hebben met name betrekking op de waardering van financiële activa en financiële passiva op reële waarde.

Waardering financiële activa en financiële passiva op reële waarde

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld, tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk van elkaar zijn.

In de posten Financiële activa aangewezen tegen reële waarde en Financiële activa beschikbaar voor verkoop en Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde, zijn onder andere beursgenoteerde rentedragende waardepapieren opgenomen. Voor zover voor deze posten een relevante middenkoers beschikbaar is, wordt deze als de beste indicatie voor de reële waarde gehanteerd. Van het merendeel van de financiële instrumenten van de NWB Bank kan de reële waarde niet op basis van een relevante middenkoers vastgesteld worden, omdat een beursnotering en/of een actieve markt ontbreekt.

De NWB Bank berekent de reële waarde van al deze overige financiële activa en passiva met modellen. De modellen maken gebruik van diverse veronderstellingen met betrekking tot de disconteringsvoet en het tijdstip en de omvang van de verwachte toekomstige kasstromen. Bij de berekening van de reële waarde van opties is gebruik gemaakt van optiewaarderingsmodellen.

Samenvatting van belangrijke verslaggevingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is deels opgesteld op basis van historische kosten. De financiële activa en passiva aangewezen tegen reële waarde met waardeveranderingen via de winst- en verliesrekening, financiële activa beschikbaar voor verkoop met waardeveranderingen via het eigen vermogen, derivaten alsmede onroerende zaken en bedrijfsmiddelen zijn gewaardeerd op reële waarde. De jaarrekening luidt in miljoenen euro's en alle bedragen in de toelichting zijn afgerond naar duizendtallen (€ 000), tenzij anders is vermeld.

Verwerking

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen daarvan aan de onderneming zullen toevloeien en de waarde van het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Vreemd vermogen wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van een bestaande verplichting gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Een financieel actief of financieel passief wordt in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat de vennootschap respectievelijk recht heeft op de voordelen dan wel gebonden is aan de verplichtingen voortkomend uit de contractuele bepalingen van het financieel instrument.

Baten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, verband houdend met een vermeerdering van een actief of vermindering van vreemd vermogen, heeft plaatsgevonden en waarvan de omvang op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Lasten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, verband houdend met een vermindering van een actief of vermeerdering van vreemd vermogen, heeft plaatsgevonden en waarvan de omvang op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Niet langer opnemen in de balans van financiële activa en passiva

Een financieel actief (of, indien van toepassing, een deel van een financieel actief of een deel van de groep van soortgelijke financiële activa) wordt niet langer in de balans opgenomen indien:

- de NWB Bank geen recht meer heeft op de kasstromen uit dit actief;
- de NWB Bank het recht heeft behouden om de kasstromen uit dit actief te ontvangen, maar een verplichting is aangegaan om deze volledig en zonder belangrijke vertraging te betalen aan een derde ingevolge een bijzondere afspraak, en
- de NWB Bank haar rechten op de kasstromen uit dit actief heeft overgedragen en ofwel (a) grotendeels alle risico's en voordelen van dit actief heeft overgedragen, ofwel (b) niet grotendeels alle risico's en voordelen van dit actief heeft overgedaan of behouden, maar de zeggenschap over dit actief heeft overgedragen.

Indien de NWB Bank haar rechten om de kasstromen uit een actief te ontvangen heeft overgedragen, maar niet grotendeels alle risico's en voordelen van dit actief heeft overgedragen of behouden, noch de zeggenschap heeft overgedragen, wordt dit actief opgenomen voor zover de NWB Bank nog een voortgezette betrokkenheid heeft bij dit actief. Voortgezette betrokkenheid in de vorm van een garantie over het actief dat is overgedragen, wordt gewaardeerd op de oorspronkelijke boekwaarde of het lagere maximum bedrag van de tegenprestatie die de NWB Bank mogelijk zou dienen terug te betalen.

Bij voortgezette betrokkenheid in de vorm van een schriftelijke en/of aangekochte optie (inclusief een in geldmiddelen afgewikkelde optie of soortgelijke afwikkeling) op een actief dat is overgedragen, wordt de mate van de voortgezette betrokkenheid van de NWB Bank bepaald op het bedrag van het actief dat is overgedragen en dat de NWB Bank terug mag kopen. Dit geldt niet in het geval van een schriftelijke putoptie (inclusief een in geldmiddelen afgewikkelde optie of soortgelijke afwikkeling) op een actief dat is gewaardeerd op reële waarde. In dat geval is de mate van de voortgezette betrokkenheid beperkt tot de reële waarde van het betreffende actief of de lagere optie-uitoefenprijs.

Een financiële verplichting wordt niet meer op de balans opgenomen zodra aan de prestatie ingevolge de verplichting is voldaan, deze is opgeheven of is verlopen.

Indien een bestaande financiële verplichting wordt vervangen door een andere van dezelfde geldgever tegen afwijkende voorwaarden, of de voorwaarden van de bestaande verplichting aanzienlijk worden gewijzigd, wordt de oorspronkelijke verplichting niet langer op de balans opgenomen en wordt een nieuwe verplichting opgenomen. Het verschil in de desbetreffende boekwaarden wordt in de resultatenrekening opgenomen.

Waardering

Bij het ontstaan van financiële activa worden deze geclassificeerd als Kredieten en vorderingen, Financiële activa aangewezen tegen reële waarde via winst- en verliesrekening, Financiële activa voor verkoop beschikbaar danwel Derivaten. De kredieten en vorderingen worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Financiële activa aangewezen tegen reële waarde via winst- en verliesrekening, Financiële activa voor verkoop beschikbaar en Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde.

Bij het ontstaan van financiële passiva worden deze geclassificeerd als Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via winst- en verliesrekening, Derivaten, Toevertrouwde middelen danwel Uitgegeven schuldbewijzen. De Toevertrouwde middelen en Uitgegeven schuldbewijzen worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. De financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via winst- en verliesrekening en derivaten worden gewaardeerd op reële waarde.

Toepassing fair value option

De NWB Bank past de zogenoemde 'fair value option' onder IFRS toe als onderdeel van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling. Bij dit stelsel worden bepaalde financiële activa en passiva op reële waarde gewaardeerd (de marktwaardeportefeuille) en zijn de waardemutaties in de winst- en verliesrekening opgenomen. Aan de toepassing hiervan zijn diverse voorwaarden verbonden. De NWB Bank is van mening dat is voldaan aan de eisen welke van toepassing zijn waardoor consistentie ontstaat in de verslaggeving wat betreft de toerekening van baten en lasten aan verschillende boekjaren.

Hedge accounting

Hedge accounting maakt het mogelijk de resultaatverantwoording van een afdekkingsinstrument en de bijbehorende afgedekte positie te synchroniseren, voor zover deze indekking effectief is. Hedge accounting is alleen toegestaan indien er afdoende documentatie is opgesteld en de vereiste effectiviteit van de afdekking is aangetoond en periodiek wordt geanalyseerd.

De NWB Bank heeft de renterisico's in de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar afgedekt met behulp van rentederivaten. Ten aanzien van deze posities wordt fair-value-hedge accounting toegepast. Dat wil zeggen dat is aangetoond dat er een effectieve relatie is tussen de waardemutatie van het afgedekte renterisico en de waardemutatie van het afdekkingsinstrument. Voor het effectieve deel van de afdekking wordt de waardeverandering van de afgedekte positie in de winst- en verliesrekening onder (On) gerealiseerde waardemutaties marktwaardeportefeuille verantwoord. De resterende waardeveranderingen van de betreffende Financiële activa voor verkoop beschikbaar die niet (effectief) worden afgedekt in de afdekkingsrelatie, worden verantwoord in het eigen vermogen. De waardeveranderingen van de betrokken derivaten worden in de winst- en verliesrekening eveneens onder (On)gerealiseerde waardemutaties marktwaardeportefeuille verwerkt.

Vreemde valuta

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de contante middenkoersen (Amsterdamse beurskoersen) op balansdatum. Het hanteren van middenkoersen houdt verband met het beleid van de NWB Bank waarbij alle valutaposities één op één worden afgedekt waardoor de dagelijkse geldstromen in vreemde valuta per saldo nihil zijn.

Baten en lasten voortvloeiend uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Alle valutakoersverschillen van monetaire activa en passiva worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Valutaswaps worden gebruikt als afdekkingsinstrument voor valutarisico's inzake opgenomen en uitgezette gelden. Deze posities worden omgerekend tegen de reële waarde van het instrument per balansdatum.

Financiële activa aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening

Financiële activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd als aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening indien zij deel uitmaken van de marktwaardeportefeuille van de NWB Bank en dus beheersing op basis van de reële waarde plaatsvindt. De herwaarderingsresultaten na eerste verwerking worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder de post (On)gerealiseerde waardemutaties marktwaardeportefeuille.

Financiële activa voor verkoop beschikbaar

Financiële activa kunnen worden gerubriceerd als zijnde voor verkoop beschikbaar. Over het algemeen zijn dit financiële activa die zijn bedoeld om voor onbepaalde tijd te worden aangehouden en die kunnen worden verkocht om te voorzien in liquiditeitsbehoeften of als reactie op wijzigingen in het rentetarief. De rentedragende waardepapieren opgenomen onder deze post worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen via het eigen vermogen worden verantwoord. Wanneer financiële activa niet langer in de balans worden opgenomen, wordt de in het eigen vermogen opgenomen cumulatieve winst of het cumulatieve verlies verantwoord in de winst- en verliesrekening. Indien de rentedragende waardepapieren betrokken zijn in een fair-value-hedge-relatie, dan worden reële waardewijzigingen, voor zover effectief, verwerkt in het resultaat in plaats van in het eigen vermogen.

Derivaten

Een derivaat ('afgeleid financieel instrument') is een financieel instrument dat de drie volgende kenmerken bezit:

- de waarde verandert als gevolg van veranderingen van marktfactoren als een bepaalde rentevoet, prijs van een financieel instrument, valutakoers, kredietwaardigheid, of andere variabele ('de onderliggende waarde');
- er is geen of een geringe netto-aanvangsinvestering benodigd in verhouding tot andere soorten contracten die op vergelijkbare wijze reageren op veranderingen in genoemde marktfactoren; en
- het wordt op een tijdstip in de toekomst afgewikkeld.

Derivaten worden bij eerste verwerking gewaardeerd op de reële waarde op het moment van het aangaan van het contract. Ook na eerste verwerking wordt het derivaat gewaardeerd op reële waarde. Derivaten met

een positieve marktwaarde worden als activa gepresenteerd, derivaten met een negatieve marktwaarde als passiva. Veranderingen in de reële waarde van deze derivaten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder de post (On)gerealiseerde waardemutaties marktwaardeportefeuille.

Kredieten en vorderingen

Kredieten en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Dergelijke activa worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Een voorziening voor oninbaarheid is gezien het risicoprofiel van de tegenpartijen van de NWB Bank niet noodzakelijk.

De in de actiefpost Kredieten en vorderingen begrepen klimleningen worden gewaardeerd op de hoofdsom waarbij inbegrepen de contractueel daaraan toegevoegde rente. De jaarlijkse toevoegingen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder de post Rentebaten.

Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd op de grondslag van reële waarde respectievelijk verkrijgingsprijs, verminderd met lineaire afschrijving. De reële waarde van onroerende zaken wordt jaarlijks beoordeeld en periodiek bepaald aan de hand van taxaties door externe taxateurs.
De laatste taxatie heeft plaatsgevonden in 2004. De afschrijvingen hierop worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht over een periode, welke overeenkomt met de verwachte economische gebruiksduur.

De afschrijvingen belopen jaarlijks:

Gebouw	2 ½%
Installaties	10%
Inrichting, inventaris, etc.:	
- meubilair en dergelijke	10%
- kantoormachines	20%
Informatieverwerkende apparatuur:	
- personal computers	20%
- overige apparatuur	20%
Personenauto's	20%

Op de waarde van de grond wordt niet afgeschreven. De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de waarderingsmethodes worden beoordeeld en, indien noodzakelijk, aangepast per het einde van het boekjaar.

Immateriële activa

Onder deze post zijn verantwoord de kosten en uitgaven die betrekking hebben op computersoftware. Na de eerste opname wordt het immaterieel actief geboekt tegen kostprijs verminderd met de eventuele geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De gebruiksduur wordt geacht 5 jaar te zijn en de gehanteerde afschrijvingsmethode is lineair over genoemde gebruiksduur. Indien hiertoe aanleiding bestaat zal de afschrijvingsperiode en afschrijvingsmethode worden herzien.

Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening

Financiële passiva worden aangemerkt als aangewezen tegen reële waarde indien zij deel uitmaken van de marktwaardeportefeuille van de NWB Bank en dus beheersing op basis van de reële waarde plaatsvindt. De in deze post opgenomen passiva worden gewaardeerd op reële waarde. De herwaarderingsresultaten na eerste verwerking worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder de post (On)gerealiseerde waardemutaties marktwaardeportefeuille.

Toevertrouwde middelen

De in de passiefpost Toevertrouwde middelen opgenomen leningen worden bij de eerste opname gewaardeerd op de reële waarde van de ontvangen tegenprestatie minus de direct toerekenbare transactiekosten. Na deze eerste opname worden de rentedragende leningen vervolgens gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Winsten en verliezen worden opgenomen in het renteresultaat zodra de schulden niet langer op de balans worden opgenomen.

Saldering van financiële activa en financiële passiva

Saldering van financiële activa en financiële passiva is verplicht indien er sprake is van een wettelijk recht tot saldering, contractueel of op een andere wijze vastgelegd, waarbij het totaal of een gedeelte van het bedrag dat dient te worden betaald aan een crediteur wordt vereffend of op een andere wijze wordt geëlimineerd met een bedrag te vorderen op dezelfde crediteur. Een financieel actief en financiële verplichting worden gesaldeerd en tegen het nettobedrag in de balans opgenomen indien er een juridisch afdwingbaar recht is om de verantwoorde bedragen te salderen en indien het voornemen bestaat om de verwachte toekomstige kasstromen op nettobasis te verrekenen, of simultaan het actief te realiseren en de verplichting af te wikkelen.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten worden verantwoord wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen ten goede zullen komen aan de NWB Bank en de opbrengsten betrouwbaar kunnen worden bepaald.

Rente

Rentebaten en -lasten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen volgens de effectieve rentemethode. De toepassing van deze methode omvat de amortisatie van een eventueel disagio of agio of andere verschillen (met inbegrip van transactiekosten en daarop betrekking hebbende provisies) tussen de eerste boekwaarde van een rentedragend instrument en het bedrag per vervaldatum, berekend op basis van de effectieve rentevoet.

Personeelsverplichtingen - pensioenverplichtingen

De NWB Bank is met haar medewerkers een pensioenregeling overeengekomen op basis van vaste toezeggingen ('defined benefit plans'). De regeling wordt gefinancierd door premies aan een verzekeringsmaatschappij op basis van periodieke actuariële berekeningen.

Een 'defined benefit plan' is een regeling waarbij de uitkering aan de gepensioneerde werknemer vastgelegd wordt, rekeninghoudend met factoren zoals leeftijd, dienstjaren en salaris. De verantwoorde verplichting voor 'defined benefit plans' is het saldo van de contante waarde van de pensioenverplichtingen op balansdatum verminderd met de reële waarde van de daarmee verbonden beleggingen. Het saldo wordt aangepast voor niet-verantwoorde resultaten en kosten met betrekking tot verstreken dienstjaren.

De pensioenverplichtingen worden jaarlijks berekend door een externe actuaris op basis van de 'projected unit credit method'. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een verwacht rendement op beleggingen.

Actuariële winsten en verliezen worden opgenomen als baten of lasten indien de netto cumulatieve niet-verantwoorde actuariële winsten en verliezen voor elke afzonderlijke regeling aan het einde van het vorige boekjaar meer bedragen dan 10% van de toegezegde pensioenverplichting of de hogere reële waarde van de fondsbeleggingen per die datum. Deze winsten of verliezen worden toegerekend aan de verwachte gemiddelde resterende arbeidsduur van de werknemers die aan de regelingen deelnemen.

Belastingen

Winstbelastingen worden gelijktijdig met de winst als last verantwoord. Latente belastingvorderingen en latente belastingverplichtingen worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Verschuldigde en verrekenbare belastingen

Verschuldigde en verrekenbare belastingvorderingen en -verplichtingen voor lopende en voorgaande jaren worden gewaardeerd op het bedrag dat naar verwachting zal worden teruggevorderd van of betaald worden aan de belastingdienst. Het belastingbedrag wordt berekend op basis van de geldende belastingtarieven en belastingwetgeving.

Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en niet verrekende fiscale verliezen, wanneer het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de verrekenbare tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend, en de verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en onbenutte fiscale verliezen kunnen worden aangewend.

De boekwaarde van de uitgestelde belastingvorderingen wordt per balansdatum beoordeeld en verlaagd wanneer het niet waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het tijdelijke verschil geheel of gedeeltelijk kan worden verrekend. Niet opgenomen uitgestelde belastingvorderingen worden per balansdatum herbeoordeeld en opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat in de toekomst fiscale winst aanwezig zal zijn waarmee deze uitgestelde vordering kan worden verrekend.

Uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen worden gewaardeerd op de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld, op basis van de geldende belastingtarieven en belastingwetgeving.

Bij de bepaling van de uitgestelde belastingen wordt rekening gehouden met de winstbelasting over de waardeveranderingen van de onder de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar opgenomen rentedragende waardepapieren.

Uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen worden gesaldeerd indien er een in rechte afdwingbare verplichting bestaat om deze te salderen.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen kasstromen uit operationele/bancaire activiteiten, investerings- en financieringsactiviteiten.

Onder liquiditeiten worden die activa opgenomen die zonder beperkingen kunnen worden omgezet in liquiditeiten, waaronder de aanwezige kasmiddelen, alsmede de per saldo direct opeisbare tegoeden bij (centrale) banken.

De mutaties in de kredieten en de toevertrouwde middelen en die uit hoofde van het bancair depositobedrijf zijn gelet op de aard van de activiteiten opgenomen onder de kasstroom uit operationele/bancaire activiteiten.

Investeringsactiviteiten omvatten de aan- en verkopen en aflossingen inzake beleggingsportefeuilles, alsmede de aan en verkopen van onroerende zaken en bedrijfsmiddelen. De opname en aflossing van lang vreemd vermogen (looptijd >1 jaar) worden als financieringsactiviteiten aangemerkt.

Gesegmenteerde informatie

IFRS 8 schrijft voor dat de segmenten ('operating segments') dienen te worden gebaseerd op de componenten van de onderneming die de leiding van de onderneming ('entity's chief operating decision maker') onderscheidt in haar interne beheersingssysteem.

Bij de analyse en besluitvorming ter zake van rendement en inzet van middelen wordt door de directie van NWB Bank geen onderscheid gemaakt naar dergelijke segmenten. In de jaarrekening is dan ook geen gesegmenteerde informatie opgenomen.

1 Rente

De post rentebaten omvat rentebaten uit kredieten en vorderingen, financiële activa aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening, financiële activa voor verkoop beschikbaar en derivaten, alsmede provisies die het karakter van rente hebben. Agio's en disagio's op kredieten en vorderingen die niet gewaardeerd worden op reële waarde, zijn tezamen met de respectievelijke rentebaten verantwoord overeenkomstig de effectieve rentemethode.

De post rentelasten omvat rentelasten uit al dan niet in schuldbewijzen belichaamde schulden, financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening en derivaten, alsmede provisies die het karakter van rente hebben, boeten voor vervroegde aflossing, agio's en disagio's. Agio's en disagio's op al dan niet in schuldbewijzen belichaamde schulden die niet gewaardeerd worden op reële waarde, zijn tezamen met de respectievelijke rentelasten verantwoord overeenkomstig de effectieve rentemethode.

	2010	2009
Rentebaten kredieten en vorderingen tegen geamortiseerde kostprijs	**292.194**	317.630
Rentebaten financiële activa aangewezen tegen reële waarde	**1.451.454**	1.393.770
Rentebaten financiële activa voor verkoop beschikbaar	**35.174**	38.605
Rentebaten	**1.778.822**	1.750.005
Rentelasten bankiers, toevertrouwde middelen en schuldbewijzen tegen geamortiseerde kostprijs	**-210.468**	-261.640
Rentelasten financiële passiva aangewezen tegen reële waarde	**-703.096**	-853.344
Derivaten (saldo rentebaten en –lasten)	**-761.662**	-542.956
Rentelasten	**-1.675.226**	-1.657.940
Rente	**103.596**	92.065

Onder de post rentebaten kredieten en vorderingen tegen geamortiseerde kostprijs is in 2010 een eenmalige opbrengst van € 17,1 mln. verantwoord uit hoofde van gerealiseerd koersverschil bij verkoop (2009 € 0,2 mln.).

2 (On)gerealiseerde waardemutaties marktwaardeportefeuille

Deze post is als volgt te specificeren:

	2010	2009
Ongerealiseerde waardemutaties:		
Financiële activa aangewezen tegen reële waarde	**930.583**	-280.052
Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde	**-34.784**	-247.880
Derivaten	**-912.370**	518.979
Herwaardering van de afgedekte posities verantwoord in de W&V	**32.339**	-46.979
Herwaardering van de afdekkingsinstrumenten	**-38.558**	52.812
	-22.790	-3.120
Gerealiseerde waardemutaties:		
Verkoopresultaat financiële activa voor verkoop aangehouden	**-60**	-
Verkoopresultaat financiële activa aangewezen tegen reële waarde	**-16.719**	1.031
Overige	**-58**	174
	-16.721	1.205
Totaal	**-39.511**	-1.915

De gerealiseerde waardemutaties bestaan onder andere uit ontvangen premies en fees bij afwikkeling van derivaten contracten, gerealiseerde herwaarderingsresultaten bij verkoop van rentedragende waardepapieren en provisies.

3 Personeelskosten

	2010	2009
Salarissen	**3.171**	2.946
Pensioenlasten	**624**	688
Overige sociale lasten	**267**	251
Andere personeelskosten	**315**	397
	4.377	4.282

De bezoldiging van directieleden inclusief reguliere pensioenlasten bedroeg in 2010 € 688 duizend (2009: € 753 duizend). Het gemiddelde aantal personeelsleden, in FTE's, inclusief directie bedroeg 36,5 (2009: 33,2).

Bezoldiging van de directieleden

	Vaste beloning	Variabele beloning	Pensioen-lasten en levensloop
2010			
Drs. L.M.T. van Velden	207	21	65
R.A. Walkier	274	27	94
	481	48	159
2009			
Drs. A.J.M.M. Van Cleef	251	35	64
R.A. Walkier	274	45	84
	525	80	148

De vaste beloning bestaat uit het vaste salaris over 13 maanden plus 8% vakantiegeld. De directie ontvangt een deels belaste onkostenvergoeding van € 2.800 per jaar per persoon. Tevens heeft de bank aan de directie een auto ter beschikking gesteld. Het voormalige directielid de heer drs. A.J.M.M. Van Cleef heeft, conform de regeling vermeld in het jaarverslag 2009, in 2010 € 143.000 ontvangen. De pensioenlasten voor de heer Van Cleef bedroegen € 87.000 over 2010.

4 Andere beheerskosten

Hieronder zijn begrepen de kosten van huisvesting, kantoor- en algemene kosten. De eveneens onder deze post begrepen bezoldiging van 7 (2009: 7) commissarissen bedroeg € 168 duizend (2009: € 159 duizend).

Bezoldiging van leden van de raad van commissarissen

	2010	2009
Dr. J.C.K.W. Bartel	**8**	23
Drs. E.F. Bos	**26**	19
Prof. dr. R.G.C. van den Brink	**42**	40
Prof. dr. J.J.M. Jansen	**10**	-
Ir. A.J.A.M. Segers	**24**	26
Drs. V.I. Goedvolk	**27**	24
Mr. F.J.M. Houben	**-**	4
Ir. E.H. baron van Tuyll van Serooskerken	**14**	14
Mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst	**17**	9
	168	159

De bovengenoemde bedragen zijn inclusief vergoedingen voor lidmaatschappen van commissies en eventuele BTW.

Honoraria van de accountant

In het boekjaar zijn de volgende honoraria ten laste gebracht van het resultaat, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW. De genoemde bedragen zijn weergegeven inclusief BTW.

	2010	2009
Onderzoek van de jaarrekening	**277**	214
Andere controleopdrachten	**36**	60
Andere niet-controlediensten	**61**	14
	374	288

5 Bijdrage Stichting NWB Fonds

De Stichting NWB Fonds ontving in het boekjaar een bedrag van € 2 miljoen (2009: € 4 miljoen). Het NWB Fonds is een algemeen nut beogende instelling die zich bezig houdt met het stimuleren van de ontwikkelingen van watermanagement in de derde wereld. De Unie van Waterschappen draagt de meerderheid voor van leden van het bestuur van de stichting.

6 Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingen op het kantoorgebouw, de installaties, inrichtingskosten, inventaris, informatieverwerkende apparatuur en personenauto's, zoals vermeld onder de toelichting op de actiefpost Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen. Ook de afschrijvingen op Immateriële vaste activa zijn onder deze post opgenomen.

7 Belastingen

	2010	2009
Winst voor belastingen	**51.105**	75.949
Winstbelastingen tegen 25,5%	**13.031**	19.367
Aanpassing niet-aftrekbare bedragen	**-**	-128
Aanpassingen voorgaande boekjaren	**-12**	-
Aanpassing uitgestelde belastingen	**-303**	-
Totaal winstbelastingen	**12.716**	19.239
Effectieve belastingdruk (%)	**24,9**	25,3

De belastinglast is als volgt te splitsen in acute belastingen en uitgestelde belastingen:

	2010	2009
Acute winstbelastingen		
Verslagjaar	**11.477**	3.703
Aanpassing niet-aftrekbare bedragen	**-**	-128
	11.477	3.575
Aanpassingen voorgaande boekjaren	**-12**	-
	11.465	3.575
Uitgestelde winstbelastingen		
Vrijval actieve latentie ontstaan bij aanvang belastingplicht	**9.110**	10.123
Vorming latente voorziening pensioenen	**-759**	-
Dotatie latente voorziening pensioenen	**-18**	-
Herrekening latentie nieuw tarief vpb	**456**	-
Vennootschapsbelasting op baten en lasten die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt	**-7.538**	5.541
	1.251	15.664
Totaal winstbelastingen	**12.716**	19.239

De acute belasting over het boekjaar 2010 is lager dan het vigerende belastingtarief van 25,5%. Dit wordt met name veroorzaakt door de vrijval van het waarderingsverschil van activa en passiva bij aanvang van de belastingplicht per 1 januari 2005 en de afwaardering van de positie Financiële activa voor verkoop beschikbaar.

8 Kasmiddelen

Deze post betreft de wettige betaalmiddelen en de direct opeisbare tegoeden bij De Nederlandsche Bank N.V.

9 Financiële activa aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening

Deze post betreft kredieten en vorderingen en rentedragende waardepapieren die bij eerste opname zijn aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening.

	2010	2009
Deze post is als volgt te specificeren:		
Kredieten en vorderingen publieke sector	**41.638.637**	37.295.008
Rentedragende waardepapieren	**1.646.743**	1.964.691
	43.285.380	39.259.699

Een gedeelte van de activa begrepen in deze post is verpand aan De Nederlandsche Bank N.V. Dit wordt in de jaarrekening nader toegelicht in het onderdeel liquiditeitsrisico van de paragraaf Risicomanagement. Uit hoofde van CSA afspraken zijn tevens waardepapieren in onderpand gegeven.

Specificatie kredieten en vorderingen publieke sector naar aard van de vorderingen:

	2010	2009
Vorderingen op of onder garantie van de Nederlandse overheid	**41.230.419**	36.848.705
Vorderingen op of onder garantie van buitenlandse overheden	**134.297**	241.595
Overige vorderingen op de overheidssector en diversen	**273.921**	204.708
Totaal	**41.638.637**	37.295.008

De post vorderingen op of onder garantie van de Nederlandse overheid kan als volgt gespecificeerd worden:

	2010	2009
Waterschappen	**4.170.147**	3.608.282
Gemeenten	**6.215.223**	5.757.345
Woningbouw	**26.485.036**	22.880.036
Overige	**4.360.013**	4.603.042
Totaal	**41.230.419**	36.848.705

Specificatie rentedragende waardepapieren:

Uitgegeven door publiekrechtelijke lichamen	333.123	496.168
Uitgegeven door anderen	1.313.620	1.468.523
Totaal	**1.646.743**	**1.964.691**

Het verloop van de rentedragende waardepapieren in 2009 en 2010 was als volgt:

	Publiek rechtelijke lichamen	Anderen	Totaal
Stand op 1 januari 2009	743.123	1.610.509	2.353.632
Aankopen	-	-	-
Verkopen en aflossingen	-237.052	-125.436	-362.488
Waardeveranderingen	-21.837	-28.637	-50.474
Stand op 31 december 2009	484.234	1.456.436	1.940.670
Lopende interest	11.934	12.087	24.021
Balanswaarde op 31 december 2009	496.168	1.468.523	1.964.691
Stand op 1 januari 2010	484.234	1.456.436	1.940.670
Aankopen			
Verkopen en aflossingen	-136.814	-150.520	-287.334
Waardeveranderingen	-24.474	-1.621	-26.095
Stand op 31 december 2010	322.946	1.304.295	1.627.241
Lopende interest	10.177	9.325	19.502
Balanswaarde op 31 december 2010	333.123	1.313.620	1.646.743

10 Financiële activa voor verkoop beschikbaar

Het verloop van de financiële activa voor verkoop beschikbaar was als volgt:

	2010	2009
Stand 1 januari	**894.158**	913.074
Aankopen staatsobligaties	**-**	50.000
Verkopen staatsobligaties	**-146.445**	-
Waardeveranderingen	**85.270**	-68.916
Stand 31 december	**832.983**	894.158
Lopende interest	**28.030**	33.789
Balanswaarde op 31 december	**861.013**	927.947

11 Derivaten

Deze post betreft renteswaps en valutaswaps, opties en caps. Deze producten worden gewaardeerd op reële waarde, inclusief opgelopen rente. De waardering vindt plaats met behulp van modellen, waarbij de swapcurve wordt gebruikt voor discontering.

Specificatie naar resterende looptijd van de positieve vervangingswaarden op 31 december 2010:

	<3 maanden	**3-12 maanden**	**1-5 jaar**	**>5 jaar jaar**	**2010 Totaal**
Renteswaps	5.545	23.554	520.173	892.268	**1.441.540**
Valutaswaps	200.973	249.686	1.322.525	1.411.804	**3.184.988**
Caps, floors en swaptions	-	-	92	32.842	**32.934**
Totaal	206.518	273.240	1.842.790	2.336.914	**4.659.462**

Specificatie naar resterende looptijd van de positieve vervangingswaarden op 31 december 2009:

	<3 maanden	**3-12 maanden**	**1-5 jaar**	**>5 jaar jaar**	**2009 Totaal**
Renteswaps	11.332	28.722	720.836	649.518	**1.410.408**
Valutaswaps	169.680	201.097	376.450	470.697	**1.217.924**
Caps, floors en swaptions	-	-	424	13.197	**13.621**
Totaal	181.012	229.819	1.097.710	1.133.412	**2.641.953**

12 Kredieten en vorderingen bankiers

Voornamelijk bestaat deze post uit onderpand uit hoofde van CSA afspraken. Dit onderpand staat niet ter vrije beschikking van de bank.

Deze post is als volgt te specificeren:	**2010**	2009
Direct opeisbaar tegoeden	**136**	87
Onderpand	**2.362.480**	2.647.300
Totaal	**2.362.616**	2.647.387

13 Kredieten en vorderingen publieke sector

Deze post betreft - niet in rentedragende waardepapieren belichaamde – kredieten en vorderingen op anderen dan bankiers. De vorderingen, die naast enkele personeelskredieten uitsluitend de publieke sector betreffen, vloeien voor het grootste gedeelte voort uit verstrekte langlopende leningen. Tot bedoelde publieke sector zijn gerekend de vorderingen op of onder garantie van de Nederlandse overheid en buitenlandse overheden, alsmede vorderingen op NV-overheidsbedrijven en andere bedrijven of instellingen met een afgeleide overheidstaak.

Specificatie naar aard van de vorderingen:	**2010**	2009
Vorderingen op of onder garantie van de Nederlandse overheid	**5.719.727**	6.148.273
Overige vorderingen op de overheidssector en diversen	**97.047**	101.545
Totaal	**5.816.774**	6.249.818

Specificatie naar tegenpartij:	**2010**	2009
Waterschappen	**1.197.725**	1.213.216
Gemeenten	**1.240.144**	1.585.418
Woningbouw	**2.870.401**	2.994.687
Overige	**508.504**	456.497
Totaal	**5.816.774**	6.249.818

Gezien het risicoprofiel van de tegenpartijen van de NWB Bank is een voorziening voor oninbaarheid niet noodzakelijk. Dit wordt gestaafd door het feit dat de NWB Bank gedurende haar bestaan nog nooit een kredietverlies heeft geleden.

Een gedeelte van de activa begrepen in deze post is verpand aan De Nederlandsche Bank N.V. Dit wordt in de jaarrekening nader toegelicht in het onderdeel liquiditeitsrisico van de paragraaf Risicomanagement.

De openstaande bedragen van aan oud directieleden verstrekte leningen belopen in totaal:

2010	2009
460	166

14 Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2005 is de NWB Bank belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. In 2008 heeft de belastingdienst zich akkoord verklaard met de gehanteerde marktwaarden in de fiscale openingsbalans en de verdeling van het marktwaardeverschil over toekomstige perioden.

De balanspost betreft de per ultimo 2010 per saldo te vorderen vennootschapsbelasting over de jaren 2009 en 2010.

Deze post is als volgt opgebouwd:	**2010**	2009
2008	**-**	12.316
2009	**12.789**	13.645
2010	**5.633**	-
	18.422	25.961

Het te vorderen bedrag over het boekjaar is als volgt te specificeren:	**2010**	2009
Acute belastinglast	**-11.477**	-3.575
Betaalde voorschotten	**17.110**	17.220
	5.633	13.645

15 Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

De specificatie van het verloop van deze post in 2010 is als volgt:

	Onroerende zaken voor eigen gebruik	Overige bedrijfs-middelen	Totaal
Boekwaarde op 31 december 2009	3.790	786	**4.576**
Investeringen 2010	2.265	321	**2.586**
Desinvesteringen 2010	-	-20	**-20**
	6.055	1.087	**7.142**
Afschrijvingen 2010	-308	-262	**-570**
Boekwaarde op 31 december 2010	5.747	825	**6.572**

Ultimo 2010 waren de cumulatieve bedragen:

Investeringen	7.968	5.783	**13.751**
Afschrijvingen	-3.188	-4.958	**-8.146**
Geamortiseerde kostprijs	4.780	825	**5.605**
Herwaarderingen	967	-	**967**
	5.747	825	**6.572**

In 2010 is het kantoorpand van de bank gerenoveerd.

De overige bedrijfsmiddelen betreffen voornamelijk inventaris, informatieverwerkende apparatuur en personenauto's. De specificatie van het verloop van deze post in 2009 is als volgt:

	Onroerende zaken voor eigen gebruik	Overige bedrijfs-middelen	Totaal
Boekwaarde op 31 december 2008	3.799	700	**4.499**
Investeringen 2009	163	360	**523**
Desinvesteringen 2009	-	-10	**-10**
	3.962	1.050	**5.012**
Afschrijvingen 2009	-172	-264	**-436**
Boekwaarde op 31 december 2009	3.790	786	**4.576**

Ultimo 2009 waren de cumulatieve bedragen:

	Onroerende zaken voor eigen gebruik	Overige bedrijfs-middelen	Totaal
Investeringen	5.703	5.482	**11.185**
Afschrijvingen	2.880	4.696	**7.576**
Geamortiseerde kostprijs	2.823	786	**3.609**
Herwaarderingen	967	-	**967**
	3.790	786	**4.576**

16 Immateriële activa

De specificatie van het verloop van deze post in 2010 respectievelijk 2009 is als volgt:

	2010	2009
Boekwaarde op 1 januari	**1.279**	1.690
Investeringen	**269**	-
Afschrijvingen	**-449**	-411
Boekwaarde op 31 december	**1.099**	1.279

17 Uitgestelde belastingen

Het verloop van de uitgestelde belastingen is als volgt te specificeren:

	2010	2009
Saldo 1 januari	**34.447**	44.570
Vrijval latentie bij aanvang belastingplicht	**-9.110**	-10.123
Mutatie als gevolg van tijdelijke verschillen in boekjaar verwerkt via de winst- en verliesrekening	**18**	-
Mutatie als gevolg van tijdelijke verschillen in voorgaande boekjaren verwerkt via de winst- en verliesrekening	**-2.155**	-
Mutatie als gevolg van wijzigingen in het belastingtarief in toekomstige boekjaren verwerkt via de winst- en verliesrekening	**-456**	-
Saldo 31 december	**22.744**	34.447

18 Overige vorderingen

Deze post betreft voornamelijk te ontvangen bedragen respectievelijk nog te verrekenen bedragen in verband met het betalingsverkeer rondom balansdatum.

19 Overlopende activa

Deze post omvat voornamelijk de opgelopen rente voor rentedragende activa die niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening. Daarnaast omvat deze post vooruitbetaalde bedragen voor kosten die ten laste van de volgende periode(n) komen en de nog te ontvangen nog niet gefactureerde bedragen wegens baten ten gunste van de huidige of voorgaande periode(n).

20 Bankiers

Deze post betreft - niet in schuldbewijzen belichaamde - schulden aan binnenlandse en buitenlandse bankiers. De schulden vloeien voor een groot gedeelte voort uit opgenomen langlopende leningen. Het in deze post opgenomen onderpand komt voort uit CSA afspraken.

Deze post is als volgt te specificeren:	**2010**	2009
Kasgeldleningen	**105.000**	150.000
Opgenomen leningen bij banken	**86.657**	91.745
Collateral	**1.094.640**	81.490
	1.286.297	323.235

21 Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening

Deze post betreft leningen van bankiers, toevertrouwde middelen en schuldbewijzen die bij eerst opname zijn aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening.

Deze post is als volgt te specificeren:	**2010**	2009
Opgenomen leningen	**1.091.100**	759.914
Obligatieleningen	**35.345.361**	29.595.446
Kortlopend waardepapier	**5.506.829**	7.478.011
	41.943.290	37.833.371

22 Derivaten

Deze post betreft renteswaps en valutaswaps, opties en caps. Deze producten worden gewaardeerd op reële waarde. De waardering vindt plaats met behulp van modellen, waarbij de swapcurve wordt gebruikt voor discontering.

Specificatie naar resterende looptijd van de negatieve vervangingswaarden op 31 december 2010:

	<3 maanden	**3-12 maanden**	**1-5 jaar**	**>5 jaar jaar**	**2010 Totaal**
Renteswaps	4.050	69.591	917.856	3.622.215	4.613.712
Valutaswaps	109.723	243.921	147.394	556.130	1.057.168
Caps, floors en swaptions	-	-	90	32.645	32.735
Totaal	113.773	313.512	1.065.340	4.210.990	5.703.615

Specificatie naar resterende looptijd van de negatieve vervangingswaarden op 31 december 2009:

	<3 maanden	**3-12 maanden**	**1-5 jaar**	**>5 jaar jaar**	**2010 Totaal**
Renteswaps	8.046	60.854	899.575	2.413.725	3.382.200
Valutaswaps	78.272	228.143	287.392	959.938	1.553.745
Caps, floors en swaptions	-	-	427	13.327	13.754
Totaal	86.318	288.997	1.187.394	3.386.990	4.949.699

23 Toevertrouwde middelen

Deze post betreft - niet in schuldbewijzen belichaamde - schulden aan anderen dan bankiers.

24 Uitgegeven schuldbewijzen

Deze post bevat verhandelbare rentedragende waardepapieren en is als volgt te specificeren:

	2010	2009
Obligatieleningen	**4.830.000**	4.080.000
Kortlopend waardepapier	**613.999**	1.675.089
	5.443.999	5.755.089

In 2010 en 2009 heeft de NWB Bank geen eigen waardepapieren ingekocht. Het totale bedrag aan ingekochte eigen waardepapieren ultimo 2010 bedraagt € 170 miljoen (obligatieleningen) en is in mindering gebracht op de schuldbewijzen.

25 Overige schulden

Deze post betreft voornamelijk te betalen bedragen respectievelijk te verrekenen bedragen in verband met het betalingsverkeer rondom balansdatum, een voorziening voor pensioenverplichtingen en te betalen belastingen.

	2010	2009
Pensioenverplichtingen	**3.047**	2.975
Vooruit ontvangen rente en aflossingen	**65.222**	65.308
Overige schulden	**1.178**	508
	69.447	68.791

Pensioenverplichtingen

Aan het boekjaar toegerekende pensioenkosten	**438**	321
Rentekosten uitkeringsverplichting	**743**	760
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	**-634**	-458
Netto kosten van de vergoedingsregelingen	**547**	623
Bruto verplichting u.h.v. toegezegde (pensioen)regelingen	**16.525**	14.571
Reële waarde fondsbeleggingen	**-13.326**	-12.965
	3.199	1.606
Netto actuariële winsten (verliezen)	**-152**	1.369
Passiefpost m.b.t. kosten van de vergoedingsregelingen	**3.047**	2.975

	2010	2009
Beginstand bruto verplichting u.h.v. toegezegde (pensioen)regelingen	**14.571**	12.441
Rentekosten	**743**	760
Aan het boekjaar toegerekende (pensioen)kosten	**438**	321
Uitgekeerde bedragen	**-559**	-621
Actuarieel verlies (winst) op verplichtingen	**1.332**	1.670
Eindstand bruto verplichting u.h.v. toegezegde (pensioen)regelingen	**16.525**	14.571
Beginstand reële waarde fondsbeleggingen	**12.965**	10.193
Verwacht rendement	**634**	458
Bijdragen werkgever	**475**	1.124
Uitgekeerde bedragen	**-559**	-621
Actuariële winst (verlies)	**-189**	1.811
Reële waarde fondsbeleggingen, 31 december	**13.326**	12.965

De verwachte bijdragen van de werkgever over 2011 aan de toegezegde (pensioen)regelingen over 2010 bedragen € 484 duizend.

De belangrijkste veronderstellingen die gebruikt zijn bij het bepalen van de voorziening voor pensioenverplichtingen zijn als volgt:

	2010	2009
Disconteringsvoet	**4,9%**	5,2%
Verwacht rendement op activa	**4,9%**	5,2%
Toekomstige salarisverhogingen	**2,0%**	3,6%
Toekomstige pensioenverhogingen	**2,0%**	2,0%

26 Overlopende passiva

Deze post omvat voornamelijk de opgelopen rente voor rentedragende passiva die niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening. Daarnaast omvat deze post vooruit ontvangen bedragen voor baten die ten gunste van de volgende periode(n) komen en nog niet gefactureerde nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan de verstreken periode(n) zijn toegerekend.

27 Gestort kapitaal

Te onderscheiden zijn:

Aandelen A

De nominale waarde bedraagt € 115 waarop verplicht 100% is gestort.

Voor elk aandeel A kan tijdens een aandeelhoudersvergadering 1 stem worden uitgebracht.

Aandelen B

De nominale waarde bedraagt € 460 waarop verplicht 25% is gestort.

Verdere stortingen worden overeenkomstig de statuten door de Raad van Commissarissen bepaald.

Voor elk aandeel B kunnen tijdens een aandeelhoudersvergadering 4 stemmen worden uitgebracht.

Specificatie ultimo 2010:	**Geplaatst**	**Gestort**
Aandelen A		
Stand op 31 december 2010 (50.478 aandelen)	5.805	5.805
Aandelen B		
Stand op 31 december 2010 (8.511 aandelen)	3.915	
Hiervan nog te storten: (74% inzake 8.510 aandelen)	-2.896	
		1.019
Totaal gestort op 31 december 2010		**6.824**
Totaal gestort op 31 december 2009		**6.824**

28 Herwaarderingsreserves

Het verloop van de herwaarderingsreserves in 2009 en 2010 was als volgt:

	Herwaar-derings reserve activa voor verkoop beschikbaar	Herwaar-derings-reserve aandelen	Herwaar-derings-reserve onroerend goed	Totaal
Stand op 1 januari 2009	-12.962	9	967	**-11.986**
Amortisatie kostprijs	-3.165			**-3.165**
Herwaarderingen in 2009	-65.546			**-65.546**
Effectief deel reële waarde afdekking	46.979			**46.979**
Mutatie latente belasting ongerealiseerde herwaardering	5.541			**5.541**
Stand op 31 december 2009	-29.153	9	967	**-28.177**
Amortisatie kostprijs	-1.431			**-1.431**
Herwaarderingen in 2010	63.390			**63.390**
Effectief deel reële waarde afdekking	-32.339			**-32.339**
Verkoopresultaat	-60			**-60**
Mutatie latente belasting ongerealiseerde herwaardering	-7.537			**-7.537**
Stand op 31 december 2010	-7.130	9	967	**-6.154**

NWB Bank waardeert een deel van haar activa, waaronder derivaten, op reële waarde. NWB Bank heeft ervoor gekozen om de ongerealiseerde waardeverschillen die voortvloeien uit de herwaardering van deze activa in samenhang te zien met de ongerealiseerde waardeverschillen van op reële waarde gewaardeerde passiva. Dit omdat deze posities ook in het kader van risicomanagement in samenhang worden beoordeeld. Indien en voor zover op grond van artikel 2:390 lid 1 BW waardevermeerderingen van deze activa in een herwaarderingsreserve zouden moeten worden opgenomen, gaf op 31 december 2010 het saldo van de ongerealiseerde waardeverschillen geen aanleiding tot de vorming van een herwaarderingsreserve.

29 Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve was als volgt:

Stand per 1 januari 2009	1.042.662
Toevoeging uit winstverdeling 2008	9.032
Uitkering over 2008	-40.000
Stand op 31 december 2009	1.011.694
Toevoeging uit winstverdeling 2009	56.810
Uitkering over 2009	-40.000
Stand op 31 december 2010	1.028.504

30 Onverdeelde winst verslagjaar

De balans is opgesteld vóór winstverdeling. Het voorstel voor de winstverdeling over het boekjaar 2010 is opgenomen onder de Overige gegevens.

31 Onherroepelijke toezeggingen

Deze toezeggingen betreffen:

	2010	2009
Toegezegde leningen	**4.363.076**	3.532.284
Verhogingen klimleningen wegens bij te boeken interest	**1.066**	3.544
Niet opgenomen kredietfaciliteiten in rekening courant	**758.367**	756.283
Niet opgenomen financieringsfaciliteiten	**1.188.460**	1.168.633
Verstrekte garanties	**3.064**	3.036
	6.314.033	5.463.780

32 Voorwaardelijke schulden

De post niet in de balans opgenomen voorwaardelijke verplichtingen wegens verstrekte garanties (Standby Letters of Credit) in het kader van Cross-Border financieringen van waterschappen en aan relaties afgegeven bankgaranties bedraagt € 199 miljoen (2009: € 185 miljoen).

33 Reële waarde van financiële instrumenten

Onderstaande tabel geeft inzicht in de wijze waarop de reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald.

31 december 2010 (in miljoenen euro's)	Waardering op basis van marktprijzen	Waardering op basis van modellen met in de markt beschikbare data	Waardering op basis van modellen met niet in de markt beschikbare data	Totaal
Activa				
Financiële activa aangewezen tegen reële waarde	573	-	42.712	**43.285**
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	861	-	-	**861**
Derivaten	-	4.659	-	**4.659**
Passiva				
Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde	-	-	41.943	**41.943**
Derivaten	-	5.704	-	**5.704**

31 december 2009 (in miljoenen euro's)	Waardering op basis van marktprijzen	Waardering op basis van modellen met in de markt beschikbare data	Waardering op basis van modellen met niet in de markt beschikbare data	Totaal
Activa				
Financiële activa aangewezen tegen reële waarde	783	-	38.477	**39.260**
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	928	-	-	**928**
Derivaten	-	2.642	-	**2.642**
Passiva				
Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde	-	-	37.833	**37.833**
Derivaten	-	4.950	-	**4.950**

Algemeen

De in 2010 in de winst- en verliesrekening verantwoorde ongerealiseerde waardemutaties van Financiële activa aangewezen tegen reële waarde (€931 miljoen) bestaan voor € 22 miljoen uit negatieve level 1 waarderingen en voor € 953 miljoen uit positieve level 3 waarderingen. De ongerealiseerde waardemutaties van Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde (€ 35 miljoen positief) bestaan volledig uit level 3 waarderingen. In 2010 hebben geen verschuivingen tussen de drie waarderingscategorieën plaatsgevonden.

De bank stelt periodiek vast dat toepassing van de waarderingsmodellen leidt tot betrouwbare, bij het risicoprofiel van de activa en passiva passende, reële waarden. Door gebruik van modellen kan bij eerste verwerking een verschil ontstaan tussen de transactieprijs en de berekende reële waarde. Een eventueel verschil wordt niet onmiddellijk in het resultaat verantwoord, maar geamortiseerd over de looptijd van de transactie. Een uitzondering hierop vormt de verwerking van het product basisrentelening, de marge boven zes basispunten wordt direct in het resultaat verantwoord. Ultimo 2010 bedroeg het totaal van de te amortiseren day one resultaten € 251,8 miljoen (2009: € 101,4 miljoen), waarvan € 7,7 miljoen in het resultaat 2010 als bate is verantwoord (2009: € 2,6 miljoen).

Waarderingsverschillen bij de eerste waardering ontstaan als gevolg van continu veranderende marktomstandigheden en nopen de bank tot regelmatige aanpassing van de waarderingsparameters die de input vormen voor de waarderingsmodellen.

Financiële activa

De actiefkant van de marktwaardeportefeuille bestaat hoofdzakelijk uit onderhandse leningen aan Nederlandse lagere overheden of gegarandeerd door de Nederlandse (lagere) overheid; er is geen openbare notering. De markt is bijna helemaal in handen van een tweetal aanbieders, NWB Bank en BNG. Er bestaat ook geen liquide secundaire markt voor dit soort schuldpapier. Deze factoren bemoeilijken de waardering van de portefeuille. Uitgaande van het kredietrisicoprofiel lijkt het hanteren van de curve voor Nederlandse staatsobligaties als basis het meest geschikt. Daarbovenop zou dan een beperkte extra kredietopslag kunnen worden gehanteerd, aangezien het hier gaat om leningen aan lagere overheden of gegarandeerde leningen.

Naast een kredietopslag dient ook rekening te worden gehouden met een liquiditeitsopslag. Aangezien er geen openbare markt is voor betreffende onderhandse leningen dient op een andere wijze gekomen te worden tot een inschatting van deze opslag. Meest voor de hand liggend is dan om de opslagen die voor de bank gelden als uitgangspunt te nemen. Het is echter niet goed mogelijk de opslag die voor de bank geldt te splitsen in een kredietopslag en een liquiditeitsopslag. Daarom wordt verondersteld dat per saldo de opslagen voor de actiefkant leiden tot een nagenoeg zelfde niveau op de waarderingscurve als aan de passiefkant.

Het waarderingsmodel voor de activa conform bovenstaande methodiek leidt tot een curve waar voor de waardebepaling voor financieringsperiodes tot 2 jaar de swapcurve wordt gehanteerd. Vanaf 2 tot 10 jaar is een op basis van marktprijzen bepaalde lineair oplopende opslag tot 40 basispunten op de swapcurve gebruikt. Voor de kasstromen uit hoofde van financiële activa met een looptijd langer dan tien jaar wordt geen opslag op de swapcurve gehanteerd vanwege het ontbreken van voldoende objectieve waarderingsparameters. In 2009 is voor de waardebepaling van dezelfde curve gebruik gemaakt.

Financiële passiva

Het niveau waarop nieuwe funding wordt afgesloten is openbaar beschikbare informatie. Dit geldt ook voor de 'peers' van de bank. Voor de waardering van de passiva kan daarom een fundingcurve worden vastgesteld op basis van beschikbare marktdata. Gebruik wordt gemaakt van gegevens over nieuwe issues van een peer group en van gegevens over de beperkte secundaire markt van ons papier. Deze fundingcurve (swapcurve met opslagen) is geschikt voor de berekening van de marktwaarde van de passiefkant van de marktwaardeportefeuille.

Uitwerking van bovenstaande systematiek voor de passiefkant leidt tot een curve waar voor de waardebepaling voor financieringsperiodes tot 2 jaar de swapcurve wordt gehanteerd. Vanaf 2 tot 10 jaar is een op basis van marktprijzen bepaalde lineair oplopende opslag tot 40 basispunten op de swapcurve gebruikt.

Voor de opslagen aan de passiefkant van de bank zijn slechts marktwaarnemingen tot het 10 jaars looptijdsegment beschikbaar. Als gevolg hiervan hanteert de Bank geen opslag op de kasstromen uit hoofde van financiële passiva met een looptijd langer dan tien jaar.

In 2009 is voor de waardebepaling van dezelfde curve gebruik gemaakt.

Conform voorgaande jaren heeft NWB Bank bij het waarderen van de door haar uitgegeven schuldbewijzen ook haar waarderingsmodel gehanteerd.

Derivaten

Voor de waardering van derivaten blijft de NWB Bank gebruik maken van de swapcurve. Dit is het prijsniveau waarop de bank swaps afsluit, omdat kredietrisico op de swapmarkt wordt gerantsoeneerd en het kredietrisico met de grote partijen is gemitigeerd door het uitwisselen van collateral.

Effecten

Een gedeelte van de financiële activa aangewezen tegen reële waarde, nominaal € 858,6 miljoen (2009: € 930,7), bestaat uit Residential Mortgage Backed Securities (RMBS). Dit betreft uitsluitend de tranches met de hoogste kredietwaardigheid van portefeuilles gesecuritiseerde Nederlandse woninghypotheken met NHG-garantie. De AAA-status van deze tranches is onlangs door Fitch bevestigd. Ook interne analyse geeft geen aanleiding te veronderstellen dat niet aan de verplichtingen uit hoofde van deze notes zal worden voldaan. In de RMBS notes die de NWB Bank bezit, is geen handel waarneembaar. Prijsvorming van vergelijkbare notes geeft echter aanleiding te veronderstellen dat de reële waarde op dit moment niet gelijk is aan de nominale waarde. Modelberekeningen gebaseerd op de prijsvorming van vergelijkbare notes, hierbij rekeninghoudend met het step up moment van de notes, hebben geleid tot een afwaardering van de RMBS portefeuille met € 24,4 miljoen per 31 december 2010 ten opzichte van de nominale waarde.

Sensitiviteit

De in 2010 gehanteerde opslagen op de swapcurve, zoals in voorgaande alinea beschreven, leiden per saldo voor de gehele marktwaardeportefeuille tot een ongerealiseerde waardemutatie van € 110,6 miljoen (2009 € 124,5 miljoen) verlies ten opzichte van een waardering tegen de swapcurve.

Een opslag van 30 basispunten in plaats van 40 basispunten op 10 jaar zou in 2010 hebben geleid tot een extra positieve ongerealiseerde waardemutatie van € 26,9 miljoen (2009 € 24,4 miljoen) ten opzichte van de

nu gekozen systematiek. Een opslag van 50 basispunten in plaats van 40 basispunten op 10 jaar zou geleid hebben tot een extra negatieve ongerealiseerde waardemutatie van € 26,9 miljoen (2009 € 24,6 miljoen).

Een opslag op de gehanteerde curve na 10 jaar heeft per saldo voor de gehele marktwaardeportefeuille een negatieve waardemutatie van circa € 14,0 miljoen per basispunt tot gevolg.

Veranderingen in de veronderstellingen die zijn gehanteerd kunnen de verantwoorde reële waardes significant beïnvloeden. Het gebruik van modellen kan tot gevolg hebben dat de verantwoorde reële waarden geen goede benadering zijn van de directe opbrengstwaarde. Daarnaast zijn de veronderstellingen gebaseerd op marktomstandigheden op balansdatum en zijn daarom mogelijk geen goede benadering van de toekomstige reële waarden.

Gehanteerde Euro swaprentes

De NWB Bank heeft de volgende Euro swaprentes als uitgangspunt gehanteerd om de curve op te bouwen die in haar modellen als disconteringsvoet gebruikt wordt. Zoals in de voorgaande paragraaf aangegeven, is voor enkele categorieën een opslag op deze rentecurve meegenomen bij het berekenen van de reële waardes:

Looptijd	**Percentage 31 december 2010**	Percentage 31 december 2009
1 dag	**0,393**	0,321
1 week	**0,612**	0,377
2 weken	**0,654**	0,397
1 maand	**0,782**	0,453
2 maanden	**0,885**	0,556
3 maanden	**1,006**	0,700
6 maanden	**1,227**	0,994
9 maanden	**1,372**	1,127
1 jaar	**1,122**	1,112
2 jaar	**1,373**	1,701
3 jaar	**1,694**	2,128
4 jaar	**2,030**	2,425
5 jaar	**2,315**	2,669
7 jaar	**2,741**	3,081
10 jaar	**3,158**	3,478
15 jaar	**3,540**	3,865
20 jaar	**3,616**	3,972
25 jaar	**3,543**	3,937
30 jaar	**3,430**	3,862
40 jaar	**3,289**	3,719
50 jaar	**3,250**	3,664

De volgende tabel geeft inzicht in de geschatte reële waarde van de financiële activa en passiva en van de overige niet uit de balans blijkende financiële instrumenten. Een aantal balansposten is niet in de tabel opgenomen, omdat zij niet voldoet aan de definitie van een financieel actief of passief. Het totaal van de hieronder weergegeven reële waarden geeft niet de onderliggende waarde van de NWB Bank weer en moet daarom niet als zodanig worden geïnterpreteerd.

	Boek-waarde 31-12-2010	**Reële waarde 31-12-2010**	Boek-waarde 31-12-2009	Reële waarde 31-12-2009
Activa				
Kasmiddelen	**13.362**	**13.362**	466.723	466.723
Bankiers	**2.362.616**	**2.362.616**	2.647.387	2.647.387
Kredieten	**5.816.774**	**6.302.654**	6.249.817	6.579.899
Financiële activa aangewezen tegen reële waarde	**43.285.380**	**43.285.380**	39.259.996	39.259.996
Financiële activa voor verkoop beschikbaar	**861.013**	**861.013**	927.946	927.946
Derivaten	**4.659.460**	**4.659.460**	2.641.955	2.641.955
Aandelen	**205**	**205**	205	205
Passiva				
Bankiers	**1.286.297**	**1.287.972**	323.235	318.831
Toevertrouwde middelen	**1.559.351**	**1.559.878**	2.308.236	2.308.815
Schuldbewijzen	**5.443.999**	**5.646.600**	5.755.089	5.847.870
Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde	**41.943.291**	**41.943.291**	37.833.371	37.833.371
Derivaten	**5.703.615**	**5.703.615**	4.949.699	4.949.699

Financiële derivaten

Hoofdsommen renteswaps	2010	2009
Specificatie resterende looptijd:		
Eén jaar of korter	**13.756.591**	9.712.669
Langer dan één jaar, maar niet langer dan vijf jaar	**23.016.677**	26.862.406
Langer dan vijf jaar	**35.681.181**	32.529.216
	72.454.449	69.104.291

Hoofdsommen valutaswaps	2010	2009
Specificatie resterende looptijd:		
Eén jaar of korter	**8.056.323**	10.415.591
Langer dan één jaar, maar niet langer dan vijf jaar	**9.539.713**	6.529.561
Langer dan vijf jaar	**7.325.191**	7.304.692
	24.921.227	24.249.844

De hoofdsommen van de caps en floors bedragen € 1.268.385 (2009: € 1.176.023) en van de swaptions € 402.500 (2009: € 397.600). Deze derivaten zijn opgenomen onder de renteswaps in bovenstaande tabel.

34 Risicomanagement

Algemeen

Risicobeheer heeft een centrale plaats in de organisatie. Risicobewustzijn is een belangrijk onderdeel van de bedrijfscultuur en komt tot uiting in de op soliditeit gerichte lange termijnstrategie van de bank. De organisatie is erop gericht risico's in een vroegtijdig stadium te onderkennen, te analyseren, verantwoorde grenzen vast te stellen en deze te bewaken. Het risicobeheer wordt gekenmerkt door het effectief inspelen op veranderende omstandigheden en het bieden van adequate kaders voor de activiteiten van de bank. Dit helpt de bank haar sterke financiële positie en zeer lage kostenstructuur te behouden.

Risk governance

De strategie van de bank stelt hoge eisen aan het risico management en de inrichting en handhaving van een adequate interne beheersing. De NWB Bank hanteert een organisatiebrede aanpak voor haar risicobeheersing en de controle daarop. Als belangrijk onderdeel van haar toezichthoudende taak evalueert de Raad van Commissarissen en in het bijzonder de Audit- en Risicocommissie van de Raad, de beheersing van de risico's die aan de uitvoering van het bankbedrijf zijn verbonden. De directie stelt de kaders voor het risicobeheer vast. Binnen deze kaders worden door de Asset & Liability Commissie (ALCO) wekelijks beslissingen genomen over de risico's van de bank. In de ALCO zijn de directie, treasury, risk management en back office vertegenwoordigd.

In overeenstemming met de Code Banken is onder verantwoordelijkheid van de directie de risicobereidheid (risk appetite) van de bank geformuleerd en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Hierbij is vastgelegd hoeveel risico en op welke gebieden de NWB Bank risico wil lopen bij het realiseren van haar strategische doelstellingen. De risicobereidheid zal jaarlijks worden geëvalueerd of zo nodig vaker in verband met belangrijke ontwikkelingen.

In het vervolg van deze paragraaf wordt het interne risicobeheersysteem per relevant type risico beschreven. De bank verstrekt vrijwel alleen krediet aan overheden en overheidsgerelateerde bedrijven en instellingen. Het tegenpartijrisico uit hoofde van derivaten en geldmarkttransacties wordt zoveel mogelijk beperkt door middel van een limietsysteem, minimum kredietwaardigheidvereisten en onderpandvereisten. Per saldo zijn de kredietrisico's gering en als gevolg daarvan de rentemarges ook.

RENTERISICO

"mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van rentefluctuaties"

Risico's door fluctuaties in de rente ontstaan door verschillen in de rente- en looptijdcondities van de uitgezette en opgenomen middelen. De bank voert een prudent beleid ten aanzien van deze risico's. Het beleid is het renterisico bankbreed te beheersen door het afsluiten van renteswaptransacties zowel voor de actiefzijde als passiefzijde van de balans, waarbij de bank zich verplicht om op vooraf overeengekomen momenten het verschil tussen de vaste en variabele rentetarieven, berekend op basis van een overeengekomen fictieve hoofdsom, uit te wisselen.

Sinds de kredietcrisis is de bank geconfronteerd met risico's uit hoofde van (mutaties in) spreads ten opzichte van haar benchmark, de swaprentes. De hogere mate van risicoaversie en daarmee samenhangende verminderde liquiditeit op kapitaalmarkten heeft erin geresulteerd dat de bank zich momenteel voor langere termijnen moet financieren tegen de swaprente met een opslag, waar dit in het verleden tegen swaptarieven gebeurde. Tegelijkertijd kan de bank zich voor de kortere termijn (tot 6 maanden) financieren tegen rentes lager dan de swaprente. Deze spreadontwikkelingen leiden tot mutaties in de marktwaarde van activa en passiva en beïnvloeden ook het renteresultaat (ontvangen rente minus betaalde rente).

Het prudente beleid, aangevuld met een adequaat beheersysteem vormt de basis voor de berekening, bewaking en beheersing van de renterisico's. De ALCO bepaalt de omvang van de risico's binnen de vastgestelde kaders. Voor het beheer wordt gebruik gemaakt van een duration-analyse, een rentetypische gap-analyse, een korte termijn renterisicomodel en een scenarioanalyse. Voorts worden uitkomsten van ingenomen posities geanalyseerd met behulp van winstprognose, rentemarge-analyse, analyse van de mutaties in de fair value portefeuille en performance analyse. Ook deze managementinformatie is van belang voor het besluitvormingsproces in de ALCO.

(Partiële) duration-analyse

De bank past de zogenaamde 'fair value option' onder IFRS toe. Dit betekent dat de bank haar portefeuilles heeft gesplitst in een portefeuille die gewaardeerd wordt tegen geamortiseerde kostprijs en een portefeuille die gewaardeerd wordt tegen reële waarde, waarbij de waardemutaties direct in de winst- en verliesrekening worden verwerkt. De bank heeft de afgelopen periode onderzoek gedaan naar de waarderingssystematiek van deze portefeuilles. Dit heeft geleid tot het besluit om vanaf 1 januari 2011 over te gaan op hedge accounting voor de nieuwe kredietverlening en bijbehorende funding.

De duration van de portefeuille die wordt gewaardeerd tegen reële waarde wordt gehouden binnen een bandbreedte van -0,5 en +0,5 om de invloed op het resultaat van renteveranderingen uit hoofde van deze portefeuille te minimaliseren. De duration van de portefeuille bedraagt op 31 december 2009 -0,12 en op 31 december 2010 -0,16. De gemiddelde duration gedurende het jaar 2010 bedraagt 0,26 (2009: 0,18). In 2010 zijn aanvullende normen ingevoerd om het renterisico van deze portefeuille beter te beheersen. Deze normen zijn gebaseerd op de partiële duration maatstaf, een maatstaf voor de gevoeligheid van de marktwaarde voor niet-parallelle renteveranderingen. Een van deze normen werd bij de introductie overschreden. De overschrijding is gedurende 2010 gedeeltelijk teruggebracht.

Voor de portefeuille die gewaardeerd wordt tegen geamortiseerde kostprijs geldt een maximale duration van 10. In de praktijk ligt de duration van deze portefeuille lager. Op 31 december 2010 bedraagt de duration van deze portefeuille 3,88 (31 december 2009: 6,65). De modified duration van de marktwaarde van het eigen vermogen bedraagt op 31 december 2010 3,72 (31 december 2009: 6,53). De gemiddelde duration gedurende het jaar 2010 bedraagt 5,86 (2009: 6,95).

Korte termijn renterisico

Naast de duration-analyse die inzicht geeft in het renterisico over de totale looptijd van de portefeuille hanteert de NWB Bank ook een norm voor de korte termijn, met als doel grenzen te stellen aan het renterisico dat de eerst komende 365 dagen wordt gelopen. Bij een (parallelle) rentewijziging van 1 procentpunt mag het saldo van het gebudgetteerde renteresultaat met niet meer dan 10% wijzigen. Op 31 december 2010 bedraagt deze rentegevoeligheid 26% (31 december 2009 7,5%), waarmee de rentegevoeligheid voor een parallelle rentewijziging buiten de norm valt. Voor de positie geldt dat een rentedaling een negatieve impact heeft op het renteresultaat. Gelet op de historisch lage stand van de korte rentes is besloten deze overschrijding (tijdelijk) toe te staan.

Gap-analyse

Hieronder is een rentetypische gap-analyse weergegeven. De tabel is gebaseerd op interne rapportages. Deze analyse wordt binnen de ALCO gebruikt voor het beoordelen van de posities van de bank op de rentecurve.

(in miljoenen euro's)	Totaal	3 mnd of korter	3 mnd - 1 jaar	1 jaar - 5 jaar	Langer dan 5 jaar
Activa					
Kredieten en vorderingen	**9.008**	3.671	824	2.445	2.068
Financiële activa aangewezen tegen reële waarden via de winst- en verliesrekening	**47.934**	7.280	3.962	15.693	20.999
Derivaten met een vaste rente	**32.665**	4.617	5.588	12.621	9.839
Derivaten met een variabele rente	**43.949**	39.892	4.057	-	-
Totaal activa	**133.556**	55.460	14.431	30.759	32.906
Passiva					
Bankiers, toevertrouwde middelen, en uitgegeven schuldbewijzen	**8.869**	3.287	1.379	3.004	1.199
Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening	**19.106**	3.557	3.408	7.449	4.692
Derivaten met een vaste rente	**57.941**	5.278	5.699	21.009	25.955
Derivaten met een variabele rente	**45.874**	40.515	5.359	-	-
Totaal passiva	**131.790**	52.637	15.845	31.462	31.846
Totaal activa minus passiva 2010	**1.766**	2.823	-1.414	-703	1.060
Totaal activa minus passiva 2009	**1.601**	1.144	-854	321	990

Weergegeven is de reële waarde van alle instrumenten. De derivaten zijn inclusief hoofdsommen om de renteposities duidelijker weer te geven. Bovenstaande heeft tot gevolg dat geen directe aansluiting met de balans kan worden gemaakt.

Scenarioanalyse

Door de NWB Bank worden scenarioanalyses gebruikt om additioneel inzicht te verkrijgen in het renterisico. Een gangbaar scenario hiervoor is het berekenen van de mutaties in de marktwaarde van het eigen vermogen bij een parallelle shift van de rente van -100 basispunten en +100 basispunten. Op basis van de portefeuille op 31 december 2010 geeft een parallelle shift van +100 basispunten een negatieve mutatie van de marktwaarde van het eigen vermogen van € 65 miljoen (2009: € 105 miljoen). Bij een parallelle shift van -100 basispunten zal de marktwaarde van het eigen vermogen met € 73 miljoen (2009: € 117 miljoen) toenemen.

Op basis van yieldcurve scenario's wordt de gevoeligheid van de bank voor niet parallelle veranderingen van de yieldcurve door de ALCO beoordeeld en zonodig beperkt. Tevens worden scenarioanalyses gebruikt om de gevoeligheid van de bank voor mutaties in de spread ten opzichte van de swapcurve te beoordelen. Ter beheersing van het spreadrisico heeft de bank een beperking ingevoerd voor het verschil in looptijden tussen de uitzettingen en financiering. Dit verschil komt tot uiting in de financieringsbehoefte op enig moment in de toekomst. Voor de financieringsbehoefte is in 2008 een norm vastgesteld ter waarde van maximaal 25% van het balanstotaal ultimo 2008. Voor het voldoen aan deze norm geldt een overgangsperiode tot en met 2013. Met deze norm wordt zowel de invloed van een oplopende spread op de marktwaarde van uitzettingen en financiering als ook de invloed op het renteresultaat beheerst.

LIQUIDITEITSRISICO

"mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van het niet in staat zijn aan de opeisbare verplichtingen te voldoen zonder onaanvaardbare verliezen te lopen"

De liquiditeitspositie van de bank is goed. De NWB Bank beschikt over een AAA kredietstatus. Met deze kredietstatus van AAA is de NWB Bank ruimschoots in staat om onder normale omstandigheden huidige en toekomstige liquiditeitsbehoeften in de markt in te dekken. In geval van stagnatie in de markt beschikt de NWB Bank over ruime mogelijkheden, onder meer in de vorm van liquide activa en mogelijkheden tot onderpand bij De Nederlandsche Bank N.V. (DNB), om te allen tijde opgenomen leningen terug te betalen en nieuwe uitzettingen te financieren. De NWB Bank heeft momenteel een royale onderpandpositie bij DNB. Nagenoeg de gehele kredietportefeuille van de NWB Bank is beleenbaar bij DNB. De onderpandwaarde van het in onderpand bij DNB gegeven deel van de portefeuille bedraagt € 12,8 miljard per ultimo 2010 (€ 13,7 miljard ultimo 2009). Hiervan heeft de NWB Bank echter geen gebruik gemaakt. De NWB Bank heeft haar beroep op de commercial paper markt verkleind. Op 31 december 2010 staat € 6,1 miljard uit aan commercial paper (op 31 december 2009 € 9,1 miljard). Het ECP-programma is momenteel € 15 miljard groot.

De liquiditeitspositie wordt dagelijks bewaakt. Liquiditeitsbeheer heeft tot doel ervoor te zorgen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om niet alleen voorziene maar ook onvoorziene financieringsbehoeften te kunnen opvangen. Het management van de bank wordt dagelijks geïnformeerd met behulp van een liquiditeitstypische gap-analyse, waarin verschillen tussen te ontvangen en te betalen kasstromen worden weergegeven. Een drietal normen wordt gehanteerd om de feitelijke liquiditeitstekorten op de korte termijn te beperken.

Zoals onder 'scenarioanalyse' is opgemerkt heeft de bank ook een maximum voor het absolute liquiditeitstekort oftewel financieringsbehoefte op enig moment in de toekomst ingevoerd. In 2010 heeft de bank om aan deze nieuwe norm, binnen de gestelde overgangsperiode, te kunnen voldoen € 2,5 miljard meer lang gefinancierd dan het lang heeft uitgezet.

De balans naar resterende contractuele looptijd, inclusief alle toekomstige rentekasstromen en hoofdsommen van derivaten, voor voorgestelde winstverdeling is als volgt:

(in miljoenen euro's)	Totaal	3 mnd of korter	3 mnd - 1 jaar	1 jaar - 5 jaar	Langer dan 5 jaar
Activa					
Kasmiddelen	**13**	13	-	-	-
Financiële activa aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening	**56.477**	654	2.109	17.778	35.936
Financiële activa voor verkoop					
Beschikbaar	**1.537**	-	29	116	1.392
Derivaten	**45.961**	5.487	4.716	13.845	21.913
Kredieten en vorderingen bankiers	**2.362**	-	-	-	2.362
Kredieten en vorderingen					
publieke sector	**7.367**	528	472	3.251	3.116
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	**7**	-	-	-	7
Immateriële vaste activa	**1**	-	-	-	1
Uitgestelde belastingen	**41**	-	18	-	23
Overige vorderingen	**52**	-	52	-	-
Overlopende activa	**120**	-	120	-	-
Totaal 31 december 2010	**113.938**	6.682	7.516	34.990	64.750
Totaal 31 december 2009	**105.853**	8.722	7.122	29.907	60.102
Passiva					
Bankiers	**1.304**	1.097	82	33	92
Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening	**48.566**	6.782	4.921	18.926	17.937
Derivaten	**53.665**	5.368	4.983	15.266	28.048
Toevertrouwde middelen	**1.592**	1.577	8	7	-
Uitgegeven schuldbewijzen	**6.366**	524	1.115	3.175	1.552
Voorzieningen	**3**	-	-	-	3
Overige schulden	**105**	-	105	-	-
Overlopende passiva	**146**	-	146	-	-
Eigen vermogen	**1.067**	-	-	-	1.067
Totaal 31 december 2010	**112.814**	15.348	11.360	37.407	48.699
Totaal 31 december 2009	**104.781**	19.667	10.156	31.544	43.414

KREDIETRISICO

"mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van niet nagekomen verplichtingen door een tegenpartij"

Het beleid van de bank is gericht op een zeer goede kwaliteit van de kredietportefeuille. De NWB Bank verstrekt voornamelijk kredieten aan overheden en instellingen die door de overheid worden gegarandeerd (inclusief een beperkte effectenportefeuille). In geringe mate zijn ook kredieten verstrekt aan overheidsbedrijven zonder overheidsgarantie (Nederlandse nutsbedrijven). Statutair is bepaald dat kredietverlening aan de private sector niet is toegestaan. Voorts is er in zeer beperkte mate sprake van kredietverlening aan overheden in West-Europese landen, waarbij dezelfde kwaliteitseisen worden gesteld als voor binnenlandse kredietverlening. Tenslotte zijn er transacties met financiële instellingen, waaronder valuta- en renteswaps, uit hoofde waarvan tegenpartijrisico ontstaat.

Voor Nederlandse overheden kent de bank geen limiet. Alle overige kredieten zijn opgenomen in het kredietbeoordelingssysteem van de bank. Indien een kredietlimiet aan een tegenpartij wordt toegekend, dan wordt die jaarlijks, of zo vaak als nodig, aangepast aan de actuele ontwikkelingen.

Gezien het feitelijk risicovrije en daarmee solvabiliteitsvrije karakter van het overgrote deel van de kredietrelaties van de bank, is het kredietrisico van de bank beperkt, hetgeen ook tot uitdrukking komt in de robuuste BIS solvency ratio.

Het gewogen kredietrisico (inclusief nog in te gane leningen) waaraan de NWB Bank conform de normen van DNB onderhevig is, is op de verslagdatum als volgt:

(in miljoenen euro's)	**Nominaal 2010**	**Gewogen 2010**	Nominaal 2009	Gewogen 2009
Centrale overheden	**989**	**-**	1.652	-
Regionale overheden	**14.811**	**-**	14.032	-
Instellingen met afgeleide overheidstaak	**39.900**	**367**	36.011	299
Ontwikkelingsbanken	**78**	**-**	93	-
Internationale organisaties	**12**	**-**	12	-
Bancaire tegenpartijen	**3.496**	**345**	5.920	1.234
Waardepapieren met zekerheidsstelling	**836**	**167**	901	180
Overige	**19**	**18**	9	8
Totaal	**60.141**	**897**	58.630	1.721

De meeste uitzettingen van de NWB Bank vallen in de categorie met een 0%-weging, hetgeen betekent dat het kredietrisico zeer beperkt wordt geacht. De portefeuille van RMBS notes valt onder de 20% wegingcategorie. De tegenpartijrisico's en geldmarktuitzettingen vallen onder de 20%- en 50%-wegingcategorie. In de categorie 100%-weging zijn kredieten aan Nederlandse nutsbedrijven opgenomen.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de onderverdeling van de door de bank verstrekte kredieten:

Portefeuille in nominale waarden (in miljoenen euro's)	**2010**	2009
Waterschappen	**4.673**	4.195
Gemeenten	**6.797**	6.645
Andere overheden	**486**	520
Woningbouw	**26.829**	24.070
Zorginstellingen	**3.355**	3.457
Onder garantie van overheden	**130**	748
Gemeenschappelijke regelingen	**417**	297
N.V. Overheidsbedrijven	**234**	162
Overige	**251**	78
	43.172	40.172

De bank heeft nimmer te maken gehad met een oninbare vordering. Door het zeer beperkte kredietrisico worden geen verliezen verwacht. Er is dan ook geen voorziening voor oninbare vorderingen getroffen. Zowel gedurende het jaar als op balansdatum zijn de betalingsachterstanden qua omvang gering en van korte duur.

Voor het beheer van het renterisico en valutarisico maakt de NWB Bank gebruik van derivaten. Om het kredietrisico dat deze derivaten met zich mee brengen, zo beperkt mogelijk te houden doet de NWB Bank in principe alleen transacties met tegenpartijen met een rating van minimaal single-A en zijn er limieten gesteld om het risico per tegenpartij met betrekking tot derivaten te beperken. De marktwaarden van deze derivaten kunnen, afhankelijk van afspraken met tegenpartijen, worden afgedekt door middel van collateral agreements (CSA's). Het beleid van de bank is erop gericht met alle tegenpartijen CSA's af te sluiten en netting agreements van toepassing te laten zijn. Van enkele financiële tegenpartijen is de kredietwaardigheid dusdanig afgenomen dat de betreffende positie is afgebouwd. Voor andere partijen zijn zo nodig de ISDA overeenkomsten aangepast. Voor de individuele derivatenportefeuilles met alle tegenpartijen, en ook voor de totale derivatenportefeuille, geldt dat het portefeuillebeheer, de monitoring en het collateralmanagement verder is geïntensiveerd. Zo wordt bijvoorbeeld de concentratie binnen de swapportefeuille beoordeeld en gestuurd, en wordt de spreiding van de swapportefeuille over de rating categorieën en de landen intensiever gemonitord. Binnen de totale derivatenportefeuille is meer dan 40% van de contracten (o.b.v. 'notional amounts') gesloten met financiële instellingen met minimaal een double-A rating en is meer dan 80% van de contracten (o.b.v. 'notional amount') gesloten met instellingen gevestigd in Europa.

De totale marktwaarde exposure uit hoofde van derivaten op financiële tegenpartijen is ultimo 2010 € 1.569 miljoen, hiervan is € 1.095 miljoen afgedekt door onderpand geleverd aan de bank (2009: € 528 miljoen, resp. € 86 miljoen). De totale marktwaarde exposure uit hoofde van derivaten van financiële tegenpartijen op de bank bedraagt ultimo 2010 € 2.613 miljoen, hiervan is € 2.578 miljoen afgedekt door onderpand geleverd door de bank (2009: € 2.845 miljoen, resp. € 2.647 miljoen).

Onderstaande tabellen geven het tegenpartijenrisico per ratingcategorie weer:

Positieve vervangingswaarden derivaten

Rating	Nominaal	Reële waarde	Onderpand
AAA	1.647	120	0
AA	13.855	755	423
A	8.777	694	672
Totaal	24.279	1.569	1.095

Negatieve vervangingswaarden derivaten

Rating	Nominaal	Reële waarde	Onderpand
AAA	12.191	222	376
AA	12.942	477	424
A	47.963	1.914	1.778
Totaal	73.096	2.613	2.578

VALUTARISICO

"mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van het verloop van valutakoersen"

Het beleid is gericht op het structureel uitsluiten van valutarisico's zowel voor verstrekte als opgenomen gelden. Beheer van het valutarisico speelt vooral een rol bij de door de bank opgenomen gelden. De NWB Bank neemt in belangrijke mate middelen in vreemde valuta op. De hieruit voortvloeiende valutarisico's worden direct in zijn geheel door valutaswaps afgedekt.

Onderstaande tabel geeft de nominale waarden in miljoenen aan in lokale valuta.

				2010				2009
CCY	**Actief**	**Passief**	**Derivaten**	**Totaal**	Actief	Passief	Derivaten	Totaal
AUD		**-1.370**	**1.370**	**-**		-1.929	1.929	-
CAD		**-607**	**607**	**-**		-436	436	-
CHF		**-6.033**	**6.033**	**-**		-5.771	5.771	-
GBP		**-2.017**	**2.017**	**-**		-2.549	2.549	-
HKD		**-2.652**	**2.652**	**-**		-3.699	3.699	-
JPY		**-530.079**	**530.079**	**-**		-604.911	604.911	-
NZD		**-34**	**34**	**-**		-242	242	-
USD	**163**	**-16.768**	**16.605**	**-**	177	-14.747	14.570	-
ZAR		**-875**	**875**	**-**		-875	875	-

De activa zijn in de balans verantwoord onder de post Kredieten en onder de post Financiële activa voor verkoop beschikbaar. De passiva zijn opgenomen onder de post Financiële passiva aangewezen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening.

OPERATIONEEL RISICO

"mogelijke invloed op winst en kapitaal als gevolg van ontoereikende of gebrekkige interne processen en systemen, van ontoereikend of gebrekkig menselijk handelen dan wel van externe gebeurtenissen"

Als belangrijke bronnen van operationeel risico onderkent de NWB Bank storingen in systemen voor informatievoorziening, transactieverwerking en verevening of de niet-adequate werking van procedures, in het bijzonder bij nieuwe diensten of producten, alsmede frauduleuze en/of onbevoegde handelingen van medewerkers of derden.

Procedures

In het kader van het beheer van operationele risico's zijn de belangrijke processen beschreven. De interne accountantsdienst toetst regulier of de diverse procedures goed worden nageleefd en nog effectief zijn. De procedurebeschrijvingen worden periodiek geactualiseerd.

Nieuwe producten of diensten

In navolging van de 'Code Banken' is het Product Goedkeuringsproces in 2010 aangescherpt. De directie is verantwoordelijk voor het adequaat functioneren van het product goedkeuringsproces. Met het Product Goedkeuringsproces wordt de procedure bedoeld volgens welke de bank beslist of een bepaald product voor eigen rekening en risico of ten behoeve van haar klanten zal worden geproduceerd of gedistribueerd. Bij dit proces wordt breed getoetst op aspecten van transparantie en het beheersen van risico's. Nieuwe producten worden niet op de markt gebracht of gedistribueerd zonder een zorgvuldige afweging van de risico's door de risicomanagementfunctie binnen de bank en zorgvuldige toetsing van andere relevante aspecten. De interne accountantsdienst controleert op basis van de jaarlijkse risicoanalyse of opzet, bestaan en werking van het proces effectief zijn, en informeert de directie en de Audit- en risicocommissie omtrent de uitkomsten hiervan.

Incidenten

In het geval van incidenten worden deze aan de interne accountantsdienst gemeld. Deze doet vervolgens onderzoek naar de oorzaken en stelt zo nodig maatregelen voor om het zich voordoen van soortgelijke incidenten in de toekomst te voorkomen.

Informatiesystemen

Om storingen in de informatievoorziening te voorkomen investeert de NWB Bank continu in de verbetering van haar systemen. Kernwoorden hierbij zijn beveiliging, integratie, beheersbaarheid en continuïteit. Met een overzichtelijke infrastructuur en ICT-organisatie, alsmede optimale beveiliging van IT componenten streeft de NWB Bank ernaar de gevolgen van operationele storingen zoveel mogelijk te beperken. Hiertoe zijn onder meer voor alle in gebruik zijnde hard- en software adequate service- en onderhoudscontracten afgesloten, wordt ICT-personeel opgeleid en zijn voor back-up, recovery en uitwijkmogelijkheden contracten met externe partijen afgesloten. In noodsituaties beschikt de NWB Bank over een externe locatie, waar zij haar activiteiten in zijn geheel kan voortzetten.

Outsourcing

De NWB Bank heeft haar back-office voor betalingsverkeer voor klanten en ook de ondersteunende IT activiteiten in 2006 uitbesteed. Dit houdt in dat bepaalde diensten plaatsvinden buiten de kern van de onderneming. De directe organisatorische beheersing is hierdoor afgenomen zodat een additioneel beheersinstrumentarium is opgezet, omdat de NWB Bank verantwoordelijk blijft voor het betalingsverkeer. Dit beheersinstrumentarium is gericht op een beheerste, en daarom meetbare en verifieerbare dienstverlening.

Integriteit en compliance

De NWB Bank hecht sterk aan haar reputatie van een solide en integere bank voor de overheid. Compliance is binnen het beheersysteem van de NWB Bank dan ook een belangrijk aandachtsgebied. De bank wil er tegenover haar cliënten geen twijfel over laten bestaan, dat zij met een gerust hart van haar diensten gebruik kunnen maken dan wel hun gelden veilig kunnen onderbrengen.

Voortvloeiend uit de Code Banken hebben de leden van de directie de moreel-ethische verklaring ondertekend. De principes van deze moreel-ethische verklaring gelden voor alle medewerkers en zijn in 2010 nader uitgewerkt in een gedragscode. De gedragscode maakt deel uit van de arbeidsovereenkomst. Daarnaast is de gedragscode zowel op intranet als op de website van de bank geplaatst.

De compliancefunctie is binnen de NWB Bank ingevuld door de diverse taken die hieruit voortvloeien deels onder te brengen bij de afdeling juridische zaken en deels bij Deloitte Bijzonder Onderzoek en Integriteitsadvies N.V. De externe compliance officer rapporteert aan de directie en de Raad van Commissarissen, terwijl de interne compliance officer rechtstreeks rapporteert aan de directie. Deze rapportagelijnen bevestigen het belang dat de bank hecht aan het interne toezicht en de werkzaamheden van beide compliance officers. De uit het toezicht voortvloeiende voorschriften en gedragsregels vormen een belangrijk onderdeel bij de invulling van de compliancefunctie.

Juridisch risico

Uitgangspunt van de NWB Bank is zorg te dragen voor een goede en degelijke financiële dienstverlening. Door zoveel mogelijk gebruik te maken van standaardcontracten wordt ernaar gestreefd de juridische risico's voor zowel de NWB Bank als haar cliënten te beperken. Voor juridische vraagstukken en beoordeling van documentatie rondom transacties worden indien nodig externe adviseurs ingeschakeld.

Kapitaalbeheersingsbeleid

De NWB Bank heeft in 2010 aan alle van buitenaf opgelegde en interne kapitaalvereisten voldaan. De ratingdoelstelling van de NWB Bank is AAA. In november 2010 hebben de ratingbureaus Moody's en Standard & Poor's de AAA-rating bevestigd.

De belangrijkste vermogensratio is berekend volgens door de Wet Financieel Toezicht (Wft) gestelde normen welke zijn afgeleid van de internationale solvabiliteitsrichtlijnen van het Bazels Comité voor het Bankentoezicht. De ratio vergelijkt het totale aansprakelijke vermogen van de bank (na aftrek van voorgenomen dividenduitkeringen) met het totaal van de naar risicocategorie gewogen activa en buiten balansposten. Het minimaal vereiste percentage voor het totaal aansprakelijk vermogen bedraagt 8% van de naar risico gewogen activa.

Per 1 januari 2008 is de bank overgegaan van het Bazel I naar het Bazel II toezichtregime.

Het Bazel II toezichtregime onderscheidt drie pijlers:

Pijler 1: de minimumkapitaaleisen per risicosoort: kredietrisico, marktrisico, operationeel risico en concentratierisico;

Pijler 2: interne processen voor het risicobeheer en bepalen van interne kapitaaleisen: Supervisory Review and Evaluation Process (SREP) en Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP), Outlier criterium en stresstesten;

Pijler 3: eisen aan publicatie van financiële kengetallen: marktdiscipline en transparantie.

Ad 1) Pijler 1

De gestandaardiseerde methode voor kredietrisico maakt gebruik van externe ratings die zijn gekoppeld aan bepaalde risicogewichten. De NWB Bank gebruikt hierbij de credit ratings van Moody's en S&P.

Het marktrisico betreft risico's in de handelsportefeuille en valuta- en grondstoffenrisico's. De NWB Bank houdt geen handelsportefeuille aan en kan voor eventueel resterend marktrisico een opslag op het kredietrisico hanteren volgens de gestandaardiseerde methode.

Bij de berekening van het toetsingsvermogen voor operationeel risico gebruikt de NWB Bank de basisindicatorbenadering. Hierbij wordt 15% van de relevante indicator genomen als uitgangspunt voor het operationeel risico. De relevante indicator is het driejaarsgemiddelde van de som van de jaarlijkse netto rentebaten en de jaarlijkse netto niet-rentebaten einde boekjaar. Voor de NWB Bank beperkt de indicator zich tot de netto rentebaten.

Met de regeling Grote Posities wordt het concentratierisico van een bank beperkt. De grote posities van de NWB Bank hangen met name samen met de swapportefeuille. Deze posities worden zoveel mogelijk beperkt met behulp van CSA's en de toepassing van netting.

Berekening van Pijler 1 Solvency index ratio per verslagdatum:	**2010**	2009
Eigen vermogen exclusief herwaarderingsreserve en resultaat boekjaar	**1.051**	1.035
Af: Herwaarderingsreserve	**-6**	-28
Totaal eigen vermogen (A)	**1.045**	1.007
Gewogen krediet risico	**897**	1.721
Gewogen operationeel risico	**209**	237
Totaal gewogen risico (B)	**1.106**	1.958
Solvency index ratio (A/B)	**94,50%**	51,40%

De sterke toename van deze ratio is voornamelijk het gevolg van een verdere intensivering van het kredietrisicomanagement ten aanzien van tegenpartijen in combinatie met een aanpassing van de berekeningswijze.

Ad 2) Pijler 2

De SREP is een evaluatie door de toezichthouder DNB, waarin zij probeert vast te stellen dat een bank haar solvabiliteitsbeheer en kapitaaltoereikendheid en dus haar ICAAP op orde heeft. Het Outlier criterium stelt een maximum aan het renterisico dat een bank mag lopen op haar eigen vermogen.

Stresstesten kunnen worden toegepast onder zowel pijler 1 als pijler 2. Door middel van gevoeligheids-analyses of scenario's kunnen banken beter inzicht krijgen in hun risicoprofiel. Een 'best practice' voor stresstesten bestaat er nog niet en elke bank zal hier zelf invulling aan moeten geven. NWB Bank gebruikt stress testing in de praktijk, maar werkt aan een verdere verbetering van het stress testing framework.

Ad 3) Pijler 3

Marktdiscipline en transparantie in de publicatie van solvabiliteitsrisico's zijn een belangrijk onderdeel van de Bazel regels onder Pijler 3. Centraal in deze publicaties staan gegevens over de solvabiliteit en het risicoprofiel van een bank. In dit verslag wordt hier invulling aan gegeven middels bijvoorbeeld de transparantie over het gehanteerde risicomanagement, in overeenstemming met het doel van IFRS 7. Het gaat hierbij om informatie over kapitaalstructuur, kapitaaltoereikendheid, risicobeheersing en risicometing. Voor Pijler 3 disclosures geldt dat het uitgangspunt ligt in Pijler 1. Hiermee is Pijler 3 meer prescriptief dan IFRS 7, die een 'management approach to risk disclosures' kent. De wijze van presenteren is onder Pijler 3 echter minder uitgebreid voorgeschreven dan onder IFRS. De NWB Bank heeft haar disclosure beleid vastgelegd en zal openbaar gemaakt worden via de website. Het doel van het disclosure beleid van de NWB Bank is om op functionele wijze zo transparant mogelijk te zijn naar haar belanghebbenden.

35 Informatie over verbonden partijen

Inzake de onder IFRS verplichte vermelding met betrekking tot verbonden partijen, is bij de NWB Bank geen sprake van bijzonderheden.

Voor een nadere toelichting op de bestuursbezoldigingen en –leningen alsmede de bijdrage aan de Stichting NWB Fonds, wordt verwezen naar de toelichting onder 4 en 5.

Ultimo 2010 staat voor een bedrag van € 5.031 miljoen aan kredieten uit aan aandeelhouders, verstrekt tegen marktconforme condities (2009: € 4.483 miljoen).

36 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode na balansdatum tot en met de datum van opstellen van de jaarrekening geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan die van dusdanige invloed zijn op het beeld van de jaarrekening dat vermelding op deze plaats nodig zou zijn.

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de Nederlandse Waterschapsbank N.V.

1.1 Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2010 van Nederlandse Waterschapsbank N.V. te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010, de winst- en verliesrekening, overzicht van het totaalresultaat, de verloopstaat van het eigen vermogen en het kasstroomoverzicht over 2010 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

1.1.1 Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

1.1.2 Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

1.1.3 Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Nederlandse Waterschapsbank N.V. per 31 december 2010 en van het resultaat en de kasstromen over 2010 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en Titel 9 Boek 2 BW.

1.2 Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amstelveen, 23 maart 2011
KPMG ACCOUNTANTS N.V.
M. Frikkee RA

Statutaire winstbestemmingsregeling

Deze is met ingang van het boekjaar 2005 gebaseerd op artikel 21 van de statuten, en luidt als volgt:

Artikel 21

1 Winstuitkeringen kunnen slechts plaatshebben, voorzover het eigen vermogen van de vennootschap groter is dan het bedrag van het gestorte en opgevraagde deel van het geplaatste kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.

2 De volgens de vastgestelde winst- en verliesrekening behaalde jaarwinst wordt als volgt aangewend:
- a de directie is bevoegd met voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen de winst geheel of gedeeltelijk toe te voegen aan de reserves;
- b de na reservering eventueel resterende winst staat ter beschikking van de algemene vergadering;
- c voorzover de algemene vergadering niet besluit tot uitkering van winst over enig boekjaar, wordt deze winst aan de reserves toegevoegd.

3 De algemene vergadering kan uitsluitend op grond van een door de raad van commissarissen goedgekeurd voorstel van de directie besluiten tot uitkering van winst ten laste van een voor uitkering vatbare reserve.

4 Voorzover er winst in de vennootschap is, kan de directie onder goedkeuring van de raad van commissarissen besluiten tot uitkering van een interim-dividend, met inachtneming van het in het eerste en tweede lid bepaalde, blijkens een tussentijdse vermogensopstelling overeenkomstig het bepaalde in artikel 105, vierde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

5 De algemene vergadering kan op een door de directie - onder goedkeuring van de raad van commissarissen - gedaan voorstel besluiten aan de aandeelhouders, ten laste van het hun toekomende deel van de winst, als dividend of interim-dividend andere waarden dan contanten uit te keren.

Voorgestelde winstverdeling

(in duizenden euro's)		2010		2009
Winst boekjaar		**38.389**		56.710
Het voorstel tot winstbestemming luidt als volgt:				
Dividend in contanten op aandelen A	337%	**19.569**	586%	34.033
Dividend in contanten op aandelen B	337%	**3.431**	586%	5.967
		23.000		40.000
Door de Raad van Commissarissen goedgekeurde reservering ten gunste van de reserves		**15.389**		16.710
		38.389		56.710

Lijst van aandeelhouders per 1 januari 2011

	aantal aandelen A à € 115	aantal aandelen B à € 460
Waterschap Aa en Maas	627	301
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	281	60
Waterschap Brabantse Delta	2.016	483
Hoogheemraadschap van Delfland	755	60
Waterschap De Dommel	533	360
Wetterskip Fryslân	3.309	100
Waterschap Groot Salland	1.588	195
Waterschap Hollandse Delta	1.893	143
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	4.399	204
Waterschap Hunze en Aa's	1.915	175
Waterschap Noorderzijlvest	1.107	170
Waterschap Peel en Maasvallei	1.866	153
Provincie Drenthe	15	25
Provincie Friesland	24	25
Provincie Gelderland	44	50
Provincie Limburg	11	20
Provincie Noord Brabant	33	40
Provincie Noord Holland	43	60
Provincie Utrecht	43	60
Provincie Zeeland	15	20
Provincie Zuid Holland	33	40
Waterschap Reest en Wieden	648	37
Waterschap Regge en Dinkel	655	300
Waterschap Rivierenland	3.968	437
Waterschap Roer en Overmaas	535	146
Waterschap Rijn en IJssel	5.666	345
Hoogheemraadschap van Rijnland	4.858	289
Waterschap Scheldestromen	4.380	166
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	610	430
Staat der Nederlanden	1.208	3.333
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	224	47
Waterschap Vallei en Eem	371	24
Waterschap Velt en Vecht	6.503	123
Waterschap Veluwe	260	64
Waterschap Zuiderzeeland	42	26
	50.478	8.511

Colofon

Redactie en productiebegeleiding:
Jolette Kramer, NWB Bank
Heleen van Rooijen, NWB Bank
The KEY Agency, Amsterdam

Interviews:
De Coalitie, Haarlem

Fotografie:
Bert Rietberg, Amsterdam

Vormgeving en productie:
The KEY Agency, Amsterdam

Drukwerk:
Zwaan Printmedia, Wormerveer

© 2011 | Nederlandse Waterschapsbank N.V.

FSC
www.fsc.org
MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C014218

Dit jaarverslag is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier, door een FSC-gecertificeerde drukkerij. Met deze keuze geeft de NWB Bank mede invulling aan haar verantwoordelijkheid op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Nederlandse Waterschapsbank N.V.
Rooseveltplantsoen 3
2517 KR Den Haag

Postbus 580
2501 CN Den Haag

t 070 416 62 66
f 070 416 62 62

info@nwbbank.com
www.nwbbank.com

Profiel

De NWB Bank is een vooraanstaande financiële dienstverlener voor de overheidssector. De bank verstrekt kredieten aan waterschappen, gemeenten, provincies, woningcorporaties en instellingen in de gezondheidszorg. De NWB Bank is in 1954 opgericht door Nederlandse waterschappen. De aandelen van de NWB Bank zijn in handen van waterschappen (81%), de Nederlandse Staat (17%) en provincies (2%). De bank financiert haar activiteiten op de internationale geld- en kapitaalmarkten op basis van een zeer sterke vermogenspositie en AAA-ratings van Moody's en Standard & Poor's. De sterke solvabiliteitspositie van de NWB Bank en de hoge kredietwaardigheid van instellingen in de publieke sector stellen de bank in staat om tegen gunstige voorwaarden te financieren. Maatschappelijke verantwoordelijkheid, een sterke financiële positie en een efficiënte bedrijfsvoering vormen de basis voor het beleid van de NWB Bank.

NWB BANK